

A KEGYES-TANÍTÓRENDIEK

VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ

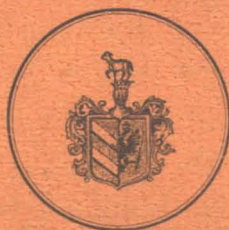
SZEGEDI VÁROSI FŐGYMNASIUM
ÉRTESÍTŐJE

AZ 1885–1886. TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI

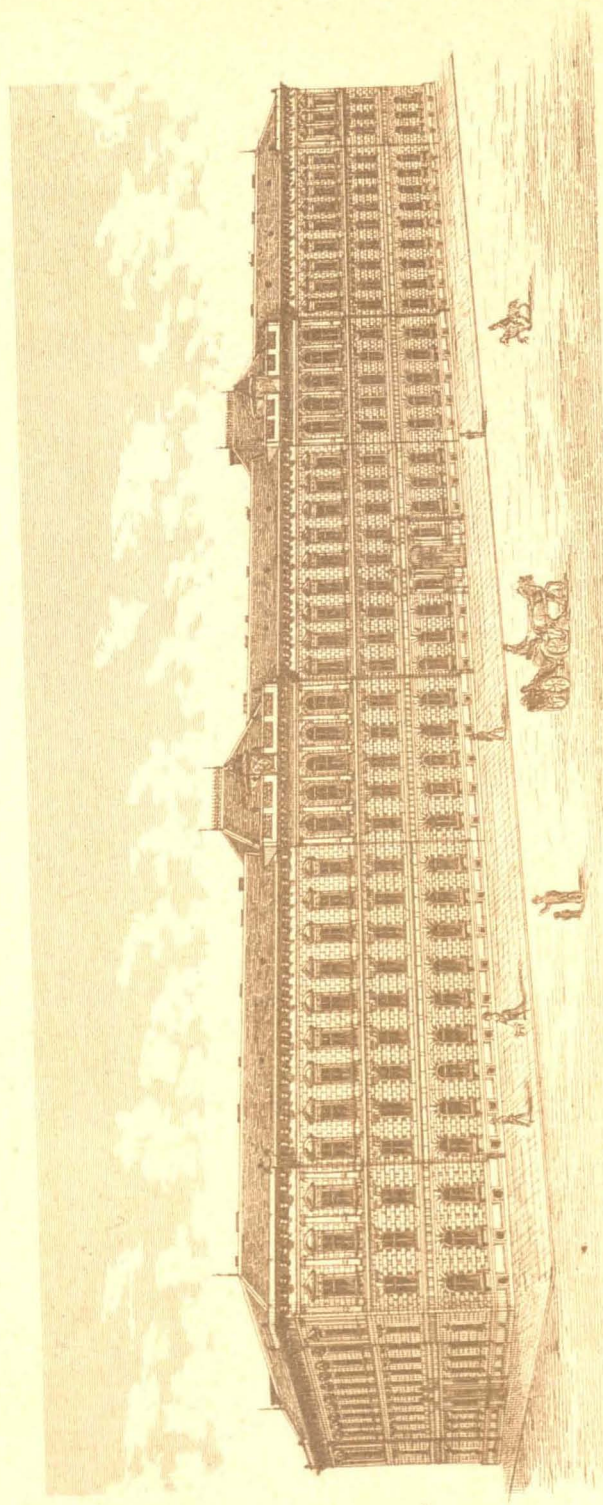
MAGYAR GÁBOR

IGAZGATÓ.

SZEGED, 1886.

ENGEL ADOLF MŰINTÉZETÉBŐL.

Tervezte: Bacsó Vidua, műépítész.

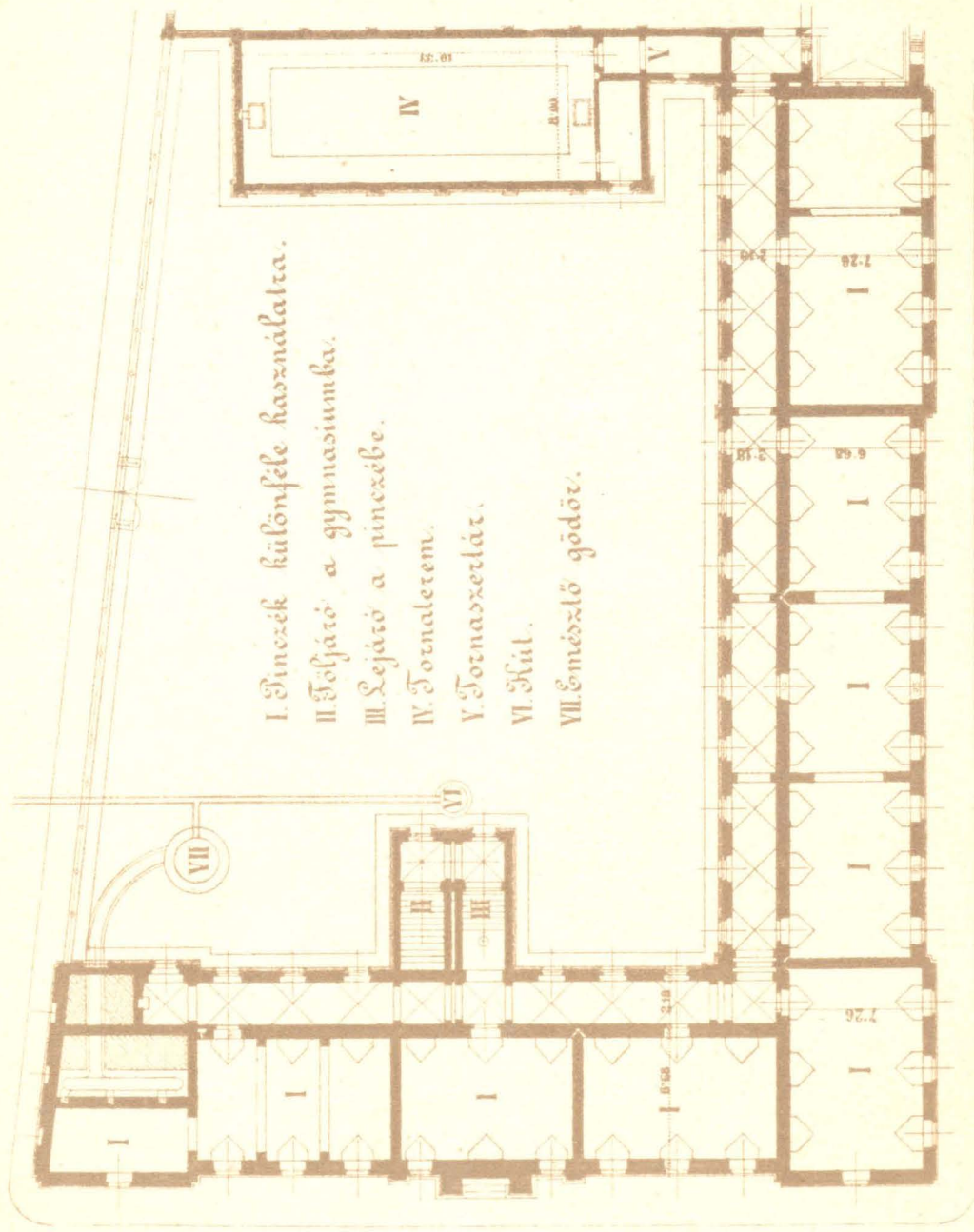
A SZEGEDI FŐGYMNASIUM ÉS KEGYESRENDI HÁZ.

1880

ÉPÍTÉSE: ERZSÉBET SZÉKELY

A szegedi főgymnasium alaprajza.

I. Alagsor.

I. Pínezek különféle használata.

II. Főjáró a gymnasiumunka.

III. Lejáró a pinexébe.

IV. Tornaterem.

V. Tornaszertár.

VI. Küt.

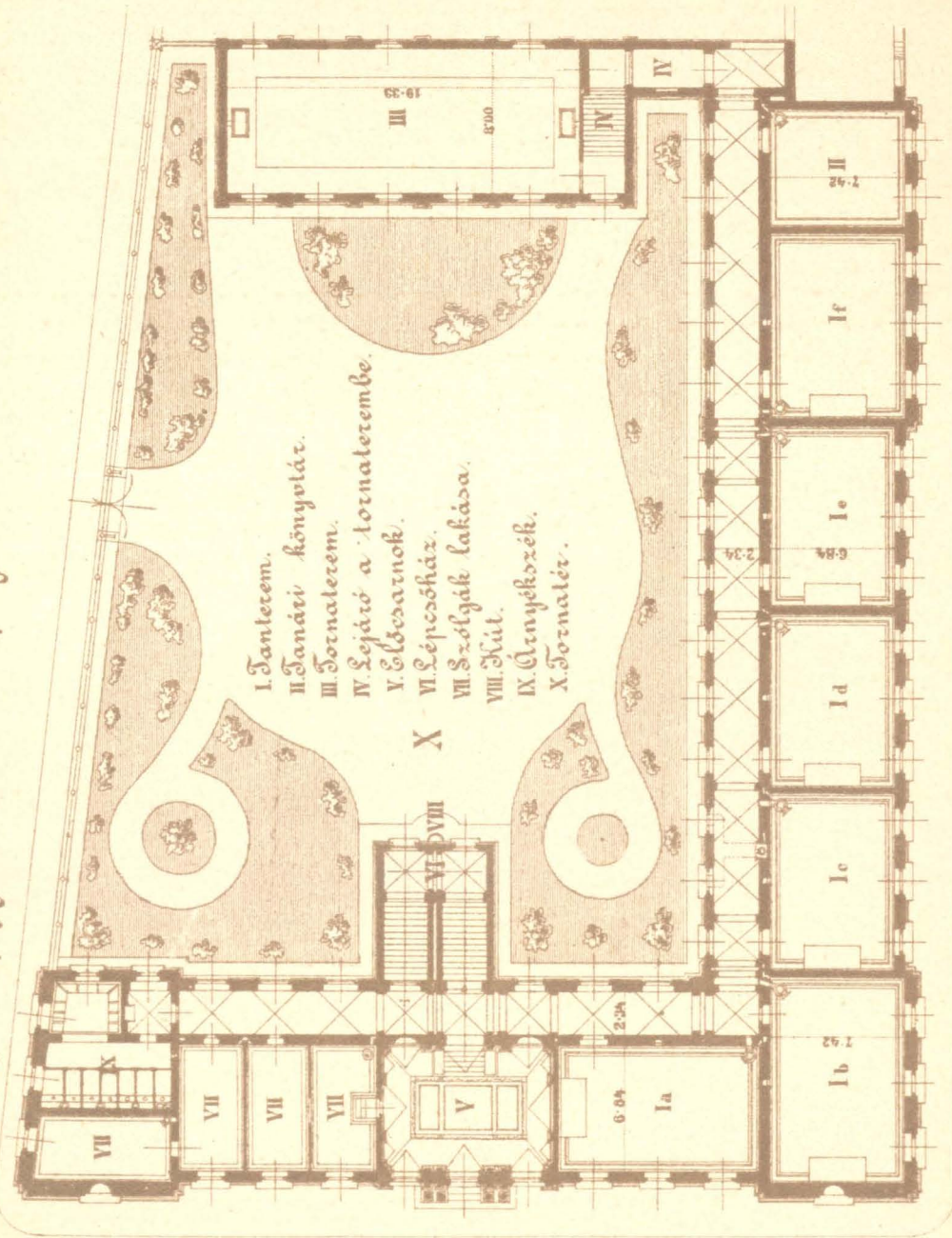
VII. Émésztő gödör.

Tervezte: Dacsh Vilmos műépítész.

A szegedi főgymnasium alaprajza.

II. Földszint

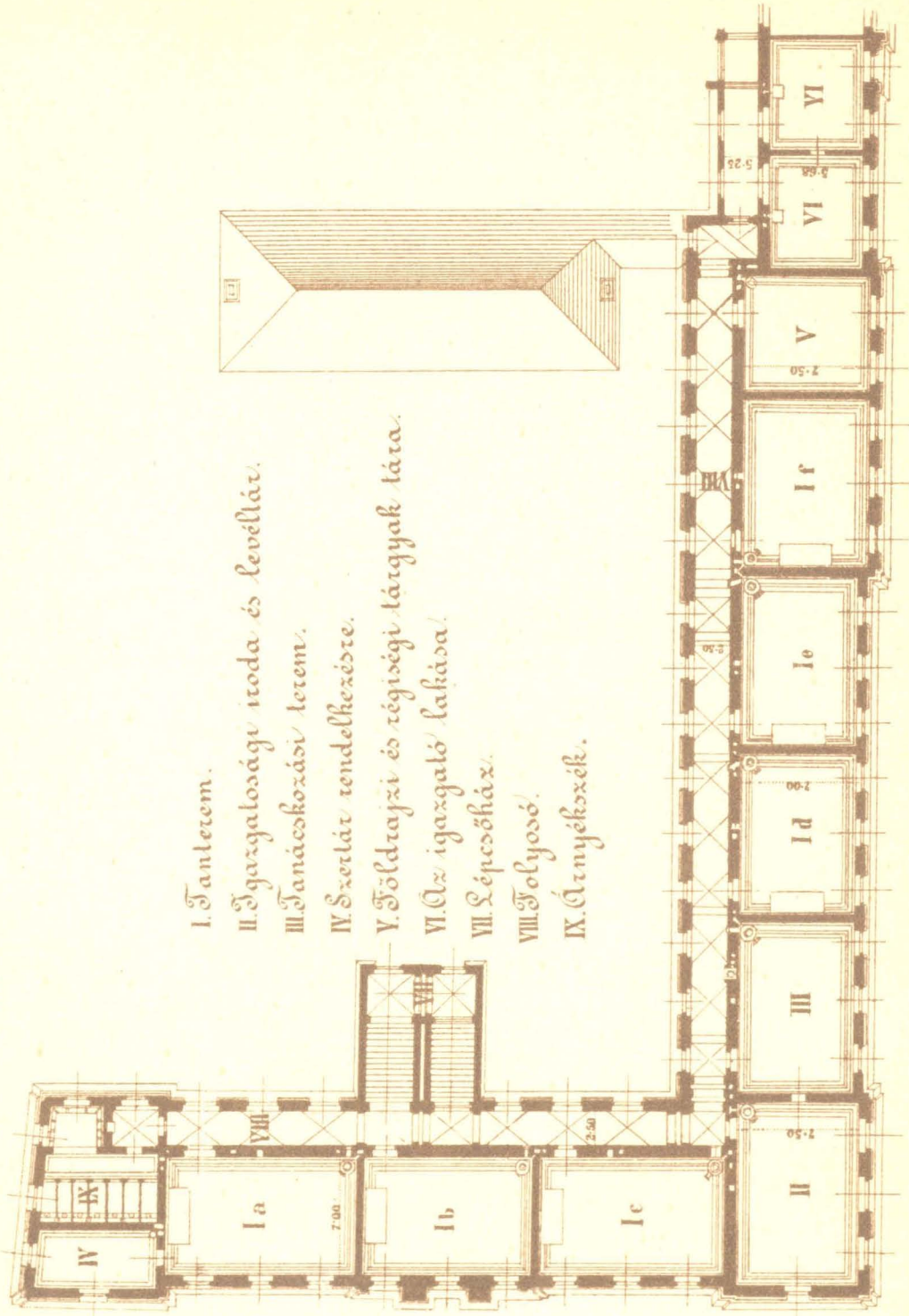
- I. Tanterem.
- II. Tanári könyvtár.
- III. Tornaterem.
- IV. Lejáró a tornaterembe.
- V. Előszobák.
- VI. Lépcsőház.
- VII. Szolgák lakása.
- VIII. Kút.
- IX. Gynykoszók.
- X. Tornater.

Tervezte: Esché Viktor, műépítész.

A szegedi főgymnasium alaprajza.

III. 1. emelet.

- I. Szentterem.
- II. Igazgatói iroda és levéltár.
- III. Tanácskozási terem.
- IV. Szentlár rendelkezésre.
- V. Földrajzi és régiségi tárgyak tára.
- VI. Az igazgató lakása.
- VII. Lépcsőház.
- VIII. Folyosó.
- IX. Ányékszék.

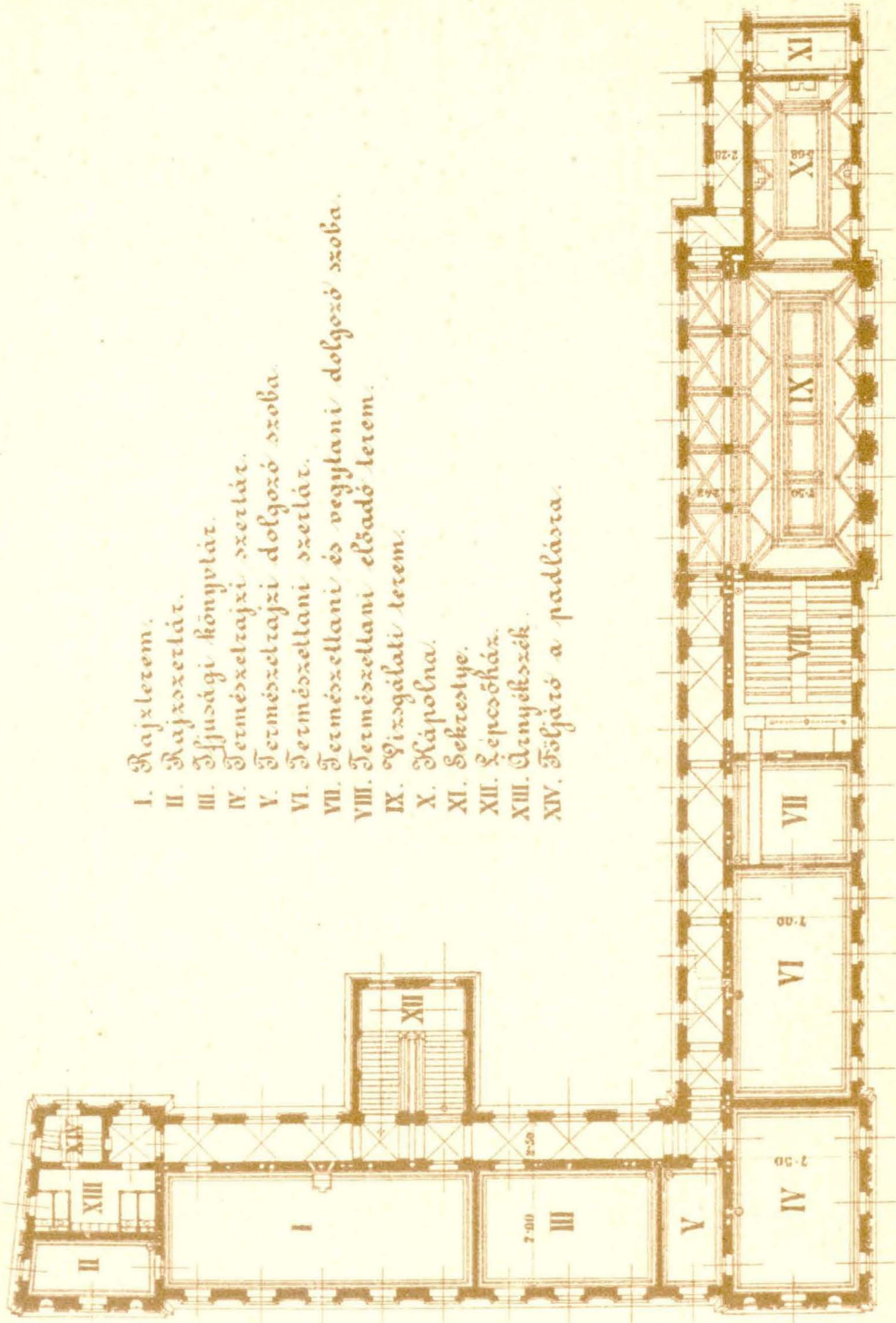
Tervezte: Bachó Viktor, műépítész.

A szegedi főgymnasium alaprajza.

IV. 2. emelet.

- I. Rajzterem.
- II. Rajzszertlár.
- III. Ijzsági könyvtár.
- IV. Természettajzi szertlár.
- V. Természettajzi dolgozó szoba.
- VI. Természettani szertlár.
- VII. Természettani és vegytani dolgozó szoba.
- VIII. Természettani előadó terem.
- IX. Vizsgálati terem.
- X. Kápolna.
- XI. Szekrestye.
- XII. Lépcsőház.
- XIII. Utnyélcsék.
- XIV. Főjáró a padlárra.

Tervezte: Bachó Tibor, műépítész.

A KEGYES-TANÍTÓRENDIEK

VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ

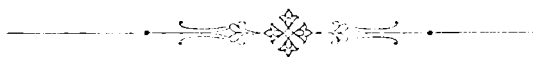
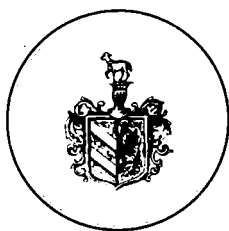
SZEGEDI VÁROSI FŐGYMNASIUM ÉRTESÍTŐJE

AZ 1885–1886. TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI

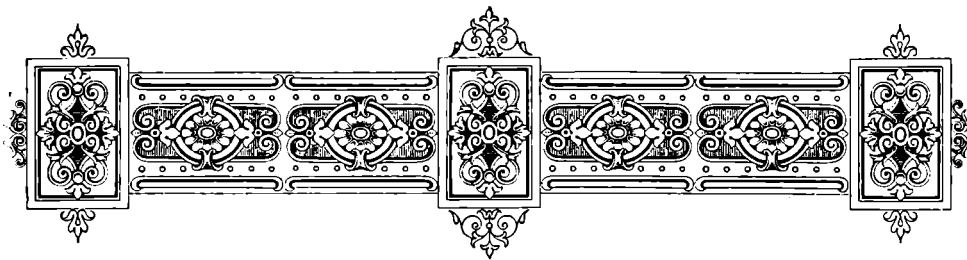
MAGYAR GÁBOR

IGAZGATÓ.

SZEGED, 1886.

ENGEL ADOLF MŰINTÉZETÉBŐL.

A szegedi főgymnasium új épülete visszapillantással az intézet történeti vázlatára.

I.

A szegedi főgymnasium egyike az ország régibb és nevezetesebb középiskoláinak; alapítása azon nehéz időkre esik, midőn hazánk a török járom alul fölszabadult, s új életre hitt ősi intézményeit a Rákóczy fölkelés által megmentette s újra biztosította.

Szeged népe, amint a török által okozott súlyos bajaiból lassacskán lábadozni kezdett, egyéb ügyei közt buzgón karolta föl a hivek lelki oktatásának s az ifjuság nevelésének szent ügyét, átlátva azt, hogy a társadalmi élet ezen első tényezői nélkül nemcsak a régibb századokban birt jelentőségét vissza nem varázsolhatja, de elparlagiasodott állapotából sem emelkedhetik ki.

Népiskolákkal, mint erről a város régi számadásaiból is meggyőződhetünk, már régebben rendelkezett és pedig városrészenként, de középiskolákat, milyeneket már e század elején is nem egy, Szegednél kisebb város létesített, nehéz körülményei közt még nem állíthatott.

Egyetlen régi parochiája, a palánki, a török idők alatt megszűnt, temploma elpusztult, s a kath. lakosság lelki ügyeit, még a XVIII. század első éveiben is az egész nagy kiterjedésű városban egyedül szent Ferencz buzgó fiai, az „alsóvárosi barátok“ gondozták.

A parochia helyreállítása s az iskolaügy rendezése nem kis gondot adhatott a városnak, melynek szegényes állapotban levő pénztárát a legnélkülözhetlenebb középületek emelése is nagyon igénybe vette. ¹⁾

¹⁾ Városi levéltár. 1719.

A két nagyfontosságú kérdést oly módon hitte legkönnyebben megoldhatni, ha kebelébe fogadja a kegyes-tanítórendet s az ifjuság tanítását a parochialis teendőkkel együtt erre bizza.

Az esztergomi érsek, kinek közvetlen joghatósága alá tartozott azon időben a szegedi parochia, a város ezen elhatározását nemcsak helyeselte, de annak a király által történendő megerősítésére közbenjárását is megígérte.

A kegyesrend a XVII. század végnegyedében telepedett meg hazánkban, s az 1715-iki országgyűlésen vétetett be törvényesen az ifjuság nevelésére. Veszprém, Vác, Kecskemét, Pest éppen ezen időben fogadta be kebelébe s bizta reá ifjusága nevelését. A rend különben már előbb más városokban is meg volt telepedve s mindenütt elismerés kísérte működését.

A város és a kegyesrend közt 1719. aug. 5-én jött létre a szerződés, melynek erejénél fogva a rend kötelezi magát: az ifjuságot a retorikáig (VI. oszt.) bezárólag oktatni s a parochialis teendőket az egész városban végezni; a város viszont az iskolákat minden szükségességekkel ellátva föntartani, a rend hat tagjának ellátására évenként 800 frtot fizetni, a parochia jövedelmét rájuk ruházni s számukra a templom mellett lakóházat (residentia) és ugyanott az ifjuságnak iskolát építeni.¹⁾

Ezen szerződés 1720. febr. 20-án III. Károly király által helybenhagyatván, a rend három tagja megérkezett Szegedre, s a parochiális ügyek kezelését azonnal átvette, de az iskolát alkalmas helyiség hiányában csak a következő év őszén nyithatta meg.

1721—22. tanévben nyitattott meg a parva és principia (I. és II. osztály) 110 tanulóval, 1722—23-ban a syntaxis és grammatika (III. és IV. osztály) s végre 1723—24-ben a poësis és rhetorika (V. és VI. osztály.)

Miként felelt meg a rend a beléhelyezett várakozásnak, következtethetjük azon látogatottságból, melynek az iskola mindjárt az első években örvendett. Már 1727-ben 300 volt az ifjuság száma, a század derekán pedig a 400-at is meghaladta, s az intézet az ország nevezetesebb iskolái közé számított, s ezen állását későbbben is állandóan megtartotta, s működésével nemcsak a városra gyakorolt jótékony hatást, de az országra is, a délvidék idegen ajku ifjuságának művelése és magyarosítása által.

A kegyesrend kiváló gondoskodása tárgyává tette e nagy hivatásu tanintézetet kezdettől fogva; a század derekán maga a rend főnöke is ide tette át székhelyét egy időre, hogy közvetlen jelen-

¹⁾ A kegyes-tanítórend levéltára.

létével is hasson az iskola emelésére. A tanszékeket folyton jeles képzettségű tanárokkal látta el, kik közül többen mint szónokok és írók az iskola falain kívül is nagy hatással működtek, s a reájuk bízott intézmény fölvirágoztatásával Szegeden a városias elem első megteremtői levének. ¹⁾

II. József mindent fölforgató erőszakos ujitásai, mint egyéb intézményeinkre, úgy iskoláinkra is zsibbasztó hatást gyakoroltak. Nem kerülhette ezt ki a szegedi tanintézet sem, melynek népessége a császár trónraléptétől kezdve évről-évre alább szállott, úgy annyira, hogy 1790-ben már csak 90 volt az ifjuság száma. De amint II. Lipót alatt a kölcsönös bizalom kormány és nemzet között helyreállott s hazai ügyeink örvendetes lendületnek indultak, a tanintézet újra népesedett, s pár évtized múlva már az egész hazában legnagyobb látogatottságnak örvendett.

Az 1792—93. tanévvel új korszaka kezdődik a tanintézetnek. Szeged népe érezvén azon áldásos hatást, melyet a tanintézet több mint félszázadon át úgy szellemi, mint anyagi tekintetben a városra gyakorolt, elhatározta, hogy hat osztályu gymnasiumát bölcsészeti tanfolyammal (7. 8. osztály) kiegészíti. Már az 1791-iki országgyűlésre fölküldött követei buzgón működtek ez ügyben felsőbb helyen, de II. Lipót halála miatt a város nemes törekvésének megvalósulását csak az 1792-ik évi okt. 15-én érhetette el. E napon hagyta helybe I. Ferencz király a város abbeli kérelmét, hogy saját költségén a bölcsészeti tanfolyamot megnyithassa, úgy azonban, hogy abban az ujabban tökéletesbitett tanrendszer érvényesüljön, s ennek biztosítására a város jól képzett alkalmas tanerőkről gondoskodjék.

Midőn a m. kir. helytartó-tanács a kegyelmes leiratot 24,241. sz. a. nov. 2-ról leküldötte, a tanév a gymnasiumban már megkezdődött; ennek daczára, jóllehet sem tanerő, sem helyiség nem állott rendelkezésre, a város a kegyesrenddel egyetértve mindezen akadályokat elhárította, s a tanfolyamot 1792-iki decz. 11-dikén 16 tanulóval ünnepélyesen megnyitotta. ²⁾

A bölcsészeti tanfolyam megnyitása új viszonyokat teremtett, melyeknek megfelelőleg egyrészt a tanárok számának szaporításáról, másrészt az iskolák czélszerű elhelyezéséről kellett gondoskodni. Ide járult azon körülmény, hogy időközben, 1789-ben, a plébániai hivatal a csanád-egyházmegyei papságra szállván át, a kegyesrendiek eddigi jövedelmök egy részétől elestek, s az ezért nyert kárpótlásból a változott viszonyok közt magukat föntartani képesek alig voltak.

¹⁾ Csaplár Benedek. Révai Miklós élete I. k. Budapest 1881. 14—66. l.

²⁾ Annales Collegii Szegediensis Scholarum Piarum. II. k. 48—51. l.

Ezen körülmények elkerülhetlenül szükségessé tették a város és a rend között még 1719-ben létesült egységnek az adott viszonyok kívánalmaihoz való módosítását.

1793. február 3-án jött létre az új szerződés, mely nemcsak a lyceumról,¹⁾ hanem a gymnasiumról is intézkedik. Ennek értelmében a rend kötelezi magát úgy a gymnasiumot, mint a lyceumot elegendő számú alkalmas egyénekkel (12) ellátni, a város viszont ezeknek évenként 2600 frtot fizetni, számukra illendő lakásról gondoskodni s azt jókarban tartani, a gymnasium és lyceum számára alkalmas iskolaépületet emelni, főtartani s a szükséges tanszerekről gondoskodni, továbbá a plébánost a kegyesrendi házból kitelepíteni s az általa eddig elfoglalt lakást a kegyesrendnek visszaadni.²⁾

A szerződés megkötése után az 1793—94. tanévvel a lyceum második osztálya is megnyitott, s valamint a gymnasium, úgy ez is nagy népeességnek örvendett. A fővárostól le az ország határáig, az egész alföldön és délvidéken, nem lévén több teljes középtanoda, az egész alföld és délvidék ifjúsága ide sereglett; voltak évek, melyekben 250—290 ifju látogatta egyedül a lyceumot, s minthogy e mellett a gymnasium régibb népeessége is állandóan megmaradt, a tanintézet 1849-ig az egész országban leglátogatottabb lett.

Az új tanrendszer behozatalával (1850.) midőn a tanintézet a főgymnasiumok sorába igttatott, az emlékezetes politikai viszonyok következtében népeessége felényire szállott le, de 1860. után, jóllehet azóta a délvidéken több fő- és algymnasium szerveztetett, a forradalom előtti számát visszanyerte, s azt pár év kivételével, mely alatt országszerte a reáliskolák örvendettek nagyobb keresettségnek, nemcsak megtartotta, de már 1879-ben 850-re, alapításától fogva napjainkig a legmagasabbra emelte.

Az intézet keletkezésének és fejlődésének ezen rövid történeti vázlatára kiegészítéskéül ide igttatunk egy pár statisztikai kimutatást, melyből tájékozást szerezhetünk magunknak az iránt, hogy mely vidékek gyermekei s mily számmal látogatták a tanintézetet e század elejétől kezdve, „midőn Pesttől le egész Törökorszáig az alföld és alvidék

¹⁾ A régi görögöknél a testgyakorlást meztelen testtel végezte az ifjúság; innen a görög gymnos szótól, mely meztelent jelent, a gymnasium elnevezés. Athénében Apollon Lükeiosznak a világosság istenének templomához közel feküdt egy ilyen gymnasium, mely Apollon melléknevétől egyszerűen Lükeionnak neveztetett. Ezen gymnasiumban tanította Aristoteles bölcsész az ő philosophiáját, innen későbbben e bölcsész tiszteletére azon humanisztikus irányú felsőbb latin iskolák, melyekben a bölcsészet tanított, latinos elnevezéssel Lyceumoknak neveztetettek. Hazánkban az ilyen irányú iskolák 1850. óta kevés kivétellel, mind főgymnasium nevet viselnek.

²⁾ Annales Domus Szegediensis Scholar. Piarum. II. k. 55—56 l.

egyetlen kulturális intézete, hol e vidék értelmiségének színe-java találkozott, a szegedi lyceum volt.¹⁾

I. A szegedi főgymnasiumi ifjúságnak statisztikai kimutatása származási hely szerint 1810 – 1886-ig.²⁾

Származási hely	T A N É V															
	1810	1820	1830	1840	1850	1860	1870	1879	1880	1881	1882	1883	1884	1885	1886	
Szeged városi születésű	165	211	206	231	134	163	189	343	275	320	296	299	317	338	312	
Abaujmegye	—	—	—	1	—	—	—	2	2	1	—	—	1	1	3	
Alsó-Fehérmegye	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1	2	3	2	3	
Aradmegye	2	10	14	28	6	4	2	11	3	4	4	5	11	7	15	
Árvamegye	21	26	17	12	6	5	6	2	—	—	—	—	—	—	—	
Baranyamegye	9	6	7	1	1	2	1	1	2	1	2	1	—	1	2	
Barsmegye	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Bács-Bodrogmegye	85	54	65	50	23	59	52	81	31	40	31	43	45	46	46	
Bereghmegye	—	1	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	
Beszterczemegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Békésmegye	3	2	4	6	1	3	7	—	—	2	2	8	13	9	12	
Biharmegye	—	1	1	2	1	—	3	—	1	4	3	2	1	3	5	
Borsodmegye	—	1	4	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1	4	5	
Brassómegye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Csanádmegye	9	7	14	18	6	10	17	27	14	15	11	23	23	25	19	
Csikmegye	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
Csongrádmegye	15	25	17	24	12	15	28	40	17	26	37	28	24	31	34	
Esztergommegye	1	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	1	2	2	
Fehérmegye	3	1	—	3	—	2	2	4	1	1	1	6	1	—	2	
Gömörmegye	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	2	1	
Győrmegye	1	—	1	1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
Háromszékmegye	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	2	1	1	1	1	
Hevesmegye	1	6	2	2	1	3	7	1	2	2	1	1	1	1	4	
Hontmegye	2	1	2	1	1	1	2	—	—	—	—	1	—	—	2	
Hunyadmegye	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	3	2	2	4	
Jász-Nagy-K.-Szolnokmegye	1	5	3	3	—	2	1	2	2	1	2	4	4	4	6	
Kolozsmegye	2	1	—	—	—	1	—	—	—	3	4	4	4	—	—	
Komárommegye	3	—	1	—	—	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	
Krassó-Szörénymegye	11	11	15	11	5	8	17	24	8	13	14	14	12	14	15	
Küküllőmegye	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	
Liptómegye	2	13	—	2	—	—	—	1	1	—	—	1	1	2	1	
Maros-Tordamegye	—	—	—	—	—	2	—	1	1	1	2	1	1	2	2	
Máramarosmegye	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	
Mosonmegye	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nógrádmegye	1	—	—	—	—	3	—	1	—	1	—	1	1	3	2	
Nyitra megye	9	13	8	10	1	3	—	1	—	1	—	—	2	1	1	
Pest-Pilis-Solt-K.-Künmegye	22	18	27	18	11	27	26	11	13	16	14	20	23	20	28	
Pozsonymegye	2	4	7	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	
Sárosmegye	4	3	1	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	
Somogy megye	—	3	2	1	—	—	1	1	1	—	4	4	3	2	2	
Sopronmegye	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

¹⁾ Szeged sz. kir. város közönségének nm. Trefort Ágoston v. és k. magyar kir. minister urhoz intézett fölrata a harmadik egyetemnek Szegeden leendő föllállításának módozatai iránt. Szeged 1882. II. lap.

²⁾ E két statisztikai tabellát Firtinger Jakab tanártársam szíves közreműködésének köszönöm.

II. A szegedi főgymnasiumi ifjuságnak statisztikai kimutatása
helybeli és vidéki illetőség szerint 1808—1886.¹⁾

Tanév	Gymnasium		Lyceum		Összesen	Tanév	Gymnasium		Lyceum		Összesen
	helybeli	vidéki	helybeli	vidéki			helybeli	vidéki	helybeli	vidéki	
1808	136	163	11	130	440	1830	177	173	29	187	566
1809	153	171	10	116	450	1831	182	146	22	190	540
1810	150	168	15	158	491	1832	184	182	27	209	602
1811	164	181	12	150	507	1833	167	205	34	198	604
1812	162	173	8	153	496	1834	162	201	39	210	612
1813	165	200	15	168	548	1835	179	221	34	222	656
1814	168	166	14	149	497	1836	208	242	27	223	700
1815	179	160	20	137	496	1837	217	191	25	203	636
1816	185	123	24	131	463	1838	230	202	29	208	669
1817	188	127	20	109	444	1839	220	182	31	241	674
1818	204	140	14	138	496	1840	199	218	32	227	676
1819	230	184	17	143	574	1841	201	225	34	210	670
1820	195	192	16	157	560	1842	219	255	40	211	725
1821	226	168	22	151	567	1843	237	238	27	177	679
1822	217	190	27	175	609	1844	252	249	36	160	697
1823	234	200	21	201	656	1845	230	287	41	172	730
1824	241	229	23	234	727	1846	260	298	31	193	782
1825	247	238	25	220	730	1847	230	260	41	187	718
1826	261	223	20	225	729	1848	220	228	38	184	670
1827	235	204	27	268	734	1849	156	85	—	—	241
1828	228	209	28	264	729	1850	100	77	34	52	263
1829	228	192	29	230	679						

1812-ben 70 másodéves bölcsész között egy helybeli sem volt.

¹⁾ A helybeliek alatt szegedi születésűek értendők.

Nyolcz osztályu főgymnasium.

Tanév	Helybeli	Vidéki	Összesen	Tanév	Helybeli	Vidéki	Összesen
1851	107	162	269	1869	258	417	675
1852	119	177	296	1870	189	373	562
1853	116	143	259	1871	160	320	480
1854	126	142	268	1872	147	273	420
1855	162	140	302	1873	131	219	350
1856	186	143	329	1874	199	187	386
1857	172	162	334	1875	228	219	447
1858	189	164	353	1876	294	242	536
1859	171	249	420	1877	267	375	642
1860	163	280	443	1878	311	470	781
1861	185	348	533	1879	343	507	850
1862	225	430	655	1880	275	210	485
1863	255	449	704	1881	320	294	614
1864	274	439	713	1882	296	336	632
1865	271	444	715	1883	299	396	695
1866	281	489	770	1884	317	422	739
1867	291	497	788	1885	338	413	751
1868	275	468	743	1886	312	455	767

1806—1886 ig a gymnasiumi és lyceumi tanulók száma 45438; ezek közül 17947 szegedi, 27491 pedig vidéki születésű.

Az érettségi vizsgálatot sikerrel végezte e tanintézetben 185¹/₂—188⁶/₆. tanévig 1114 tanuló, kik közül 323 szegedi és 791 vidéki születésű.

Az 1808. előtti időkből nem találjuk följegyezve az ifjuság származási helyét, s ennek következtében nem mutathatjuk ki, hogy azon 23916 ifju közül, kik a tanintézet alapításától az említett évig látogatták, hány volt helybeli s hány vidéki; de azon körülményből, hogy az 1808—1886-ig beirt 45438 tanuló közt 17947 helybelivel 27491 vidéki áll szemben, bátran következtethetjük, hogy a vidék kezdettől fogva mindig nagyobb számmal volt képviselve, mint maga a város.¹⁾

E kimutatásokból, azt hisszük, eléggé kitűnik, minő szolgálatot tett e tanintézet egy századon át kulturális és nemzetiségi tekintetben a városnak, az alvidéknek és az egész országnak, s hogy méltán hangoztatott a közelmúltban a városi közgyűlésben azon nyilatkozat,

¹⁾ A szegedi főgymnasium anyakönyvei 1808—1886.

miszerint „alig van a tudomány, művészet terén és közpályán szolgáló és működő fia Délmagyarországnak, ki ifjúkori neveltetését e tanintézetben ne nyerte volna, ki a magyar nyelvet teljesen itt ne sajátította volna el, s ennél fogva az intézetre, vezetőire s városunkra hálásan ne gondolna vissza“.¹⁾

Főntebb megjegyeztük, hogy Szeged városias jellegének megteremtését e tanintézetnek köszöni. Főlemlitünk azért itt egy, e század elején tett nyilatkozatot a tanintézet művelő hatásáról, mely ezen állításunkat igazolja, s e mellett az intézetnek a vidékre gyakorolt hatásáról is tanuskodik.

„Itt említést érdemel Nemes Szeged Városának az a különös szivessége, mellyel a Tudományoknak terjesztésekre esztendőnként jó pénzben többet hat ezer forintnál szokott fel áldozni. Ha valaki foganattyát akarja tudni ennek a költségnek, elsőben vegye számba, hogy a Szegedi Polgárok az idegen tanuló ifiaktul leg alább hat ezer helyett, harmintz hat ezret vesznek be: ez egy olyan nyereség, melly minden három esztendőben a hat ezernek tőke pénzét vissza szerzi, és mozgásba hozza. Azután magokra a Polgárookra nézve mit nem művelnek a jóltevő Tudományok? nem fűsinosodnak é ők ezek által? nem válnak é alkalmazatosabbakká a mesterségekre és az industria gyarapítására? nem nyujtanak é még a szegényebb sorsú lakosoknak is alkalmazatoságot gyermekeik szerentsésebb nevelésekre? az előtt harmintz vagy negyven esztendővel a tisztviselők többnyire jövevényekből állottak: a valamire való mester emberek idegenek valának: a járás, kelés Pestnél és Bajánál tovább nem terjedett. Ki hinné? egy valamire való kerti gyümöltsöt, melly itten termett volna, a piatzon soha látni nem lehetett: ha tsak egy halász hajó kívántatott is a mi a vizek mellett elkerülhetetlenül szükséges, Pestre kellett azért menni. Mái nap pedig, boldog Isten! melly ellenkezőképpen vagy on a dolog? maga a Város nem tsak tudós Hazafiak által kormányozttatik, hanem máshová is értelmes Papokkal, Földmérőkkel, Orvosokkal, hadi Tisztekkal szolgál; jól tanult mester emberekkel és legényekkel maga is bővelkedik, más Városokat is segít: halász hajók mellett leg szebb's leghiresebb gálya hajókat épít; száraz és vizi malmokkal Bánátot és Batskát megrakja: zsindeit, lézet, deszkát milliommként készít és adogál az idegeneknek: szekeresseinél az Ausztriai Tartományoknak nagy része esméretes.

Még tsudálatosabb ezeknél a népszaporodás, melyből minden szomszéd Vármegyékbe a kertészségek el terjedtek, és gyarapodtak.

¹⁾ Városi levéltár. Reizner J. beszéde a köztörv. hat. bizottság rendkívüli ülésében. 1883. jan. 4.

Közönséges mondás az: hogy ha Szegednek szállítványi öszvegyülnének, három Szeged kerekedne belőlök. Piatza ennek a Városnak termékenyebb esztendőben, a kellemetesebb s ritkább gyümölcsök mindenféle nemeivel Olasz országot inkább, mint az Alföldet ábrázollya. Egy szóval; az említett időszakasztúl fogva Szeged dupplázta lakosainak számát, s egy két száz mester embereit ezekkel szaporította. Mi ennek az oka? a szorgalmatos nevelés, és a szelid Tudományoknak szerentsés bé folyások minden ágaira az emberi boldogságnak.¹⁾

A mondottak után természetesen találjuk, hogy Szeged városa mint a tanintézet patronusa, kezdettől fogva állandóan kiváló figyelemmel és gondoskodással viseltetett a tanintézet iránt, melynek napjainkban, a lehető legnehezebb pénzügyi viszonyai közt 300,000 frtra menő áldozatot hoz, emelve annak a kor igényeinek megfelelő diszes épületet. Mielőtt ez épület keletkezésének körülményeit elbeszelnők s az épületet bemutatnók, legyen szabad pár szóval visszatérnünk az intézetnek alapításától kezdve mostanig való elhelyezésére.

II.

166 évvel ezelőtt, midőn a kegyesrendiek Szegedre beköltözének, hogy itt a hivek lelki oktatását s az ifjuság nevelését átvegyék, a ma palotaszerű épületekkel diszeskedő város ugyszólván egy romhalmazhoz hasonlított rendetlen utcákkal és posványos terekkel. Ilyenné tette a másfélszázados török hódoltság, mely megfosztá a lakosságot anyagi jólététől, s ezzel kapcsolatban megakadályozá mindazon intézmények létesítésében, mik a városias jelleget követelményeikhez tartoznak.

Akkorában azon telektömb, mely ma a belvárosi róm. kath. templom és a körülötte fekvő középületek elhelyezésére szolgál, mint azt a XVIII. század első feléről szóló térképről láthatjuk, teljesen elhagyatott állapotban volt.²⁾

Maga a hajdan diszes nagy templom romjaiban hevert, melyekből csak harmincz évvel utóbb kelt ki jelenlegi alakjában; tul rajta a Somogyi- és Révai utcákra néhány kisebb épület nézett, délkeleti és északnyugati oldalán pedig egy-egy roskatag épület állott, mely kevéssel előbb 1709-ben a nagy mirigyhalál idejében a pestises betegek kórházául szolgált.³⁾

¹⁾ Dugonics András, Magyar példabeszédek és jeles mondások Szegeden. 1820. című műben K. Chrysostom, Dugonics életirója. 13. 14 l.

²⁾ Ez érdekes térkép Reizner J. ur birtokában van.

³⁾ A szegedi kegyesrendi-ház története. I. k.

Mint fõntebb említõk, midõn a város a kegyesrendet kebelébe fogadta, arra kötelezte magát, hogy a kegyesrendi házat és az iskolát a templom mellett építi föl. E célra a templom délkeleti oldalán azon hely volt kiszemelve, melyen az említett kórházul használt épület állott. Itt szándékozott a város a házat és iskolát mindjárt a beköltözés idején fölépíteni; azonban ezen törekvését nyomasztó pénzvizonyai miatt akkorában meg nem valósíthatta.

Igy történt azután, hogy a kegyesrendiek beköltöztek e kitározott épületbe, melyet a nép jellemzõen sokáig „Hatrongyos“-nak nevezett, mivel hat szobából s néhány mellékhelyiségbõl állott.¹⁾

A ház építésével együtt elmaradt az iskoláé is, s ez 1721. õszén ideiglenesen a kegyesrendi ház udvarán egy szûk épületben helyeztetett el.²⁾

Hogy sem a lakás, sem az iskola nem felelt meg még a legszerényebb igényeknek sem, kitetszik abból, hogy már 1722 ben panaszt emelnek a rend tagjai mindkét épület czélszerûtlen és szerfõlött egészségtelen volta miatt.

Az iskola állapotán segített is a város már 1722. õszén, midõn azt a III. és IV. osztály megnyitásakor áthelyezte a templom északnyugati oldalán levõ, elõbb szintén kórházul használt épületbe,³⁾ mely a kegyesrendiek házával a templom mögött fekvõ udvar által volt kapcsolatban, s mely a mai gymnasiumépület középtáján feküdt.

E régi épület mellett emeltetett valószínûleg 1732-ben „azon 8 õlnyi szélességû új iskolai épület, melynek két oldalán voltak a tanulószobák, közepén pedig egy széles folyosó vezetett végig.“⁴⁾ Ezen már határozottan iskolai célra emelt épületben volt a gymnasium 1794-ig elhelyezve, s mellette északnak és délnek üres telek állott.

Az iskola tehát alapítása után néhány évre megfelelõbb helyiséget nyert, de a kegyesrendiek még több mint ötven éven át megmaradtak a régi, folyton javítgatott épületben.

A ma lakásokul szolgáló ház belsõ földszinti része 1777—1779 közt épült, részben Mária Terézia 15,030 frt 19 kr. adományából, részben a városnak és a rendnek hozzájárulásából; az egyháztérre nézõ emeletes része pedig 1810—1812-ben a város vagyonából.⁵⁾

A lyceum föllállítását, mint fõntebb említõk, I. Ferencz király oly föltétel alatt engedte meg, hogy ebbõl se a tanulmányi alapra,

¹⁾ Annales Domus Szegediensis Schol. Piarum. II. k. 208. l.

²⁾ A szegedi kegyesrendi ház története. I. k.

³⁾ U. ott.

⁴⁾ Vedres Istvány. A szegedi muzsák százados ünnepe. Szeged, 1820. 44. l.

⁵⁾ U. ott és Annales Dom. Szegediensis Schol. Piarum II. k. 25 l.

se a kincstárra semmi teher ne háruljon.¹⁾ Ennek következtében nemcsak a tanárok fizetéséről, de az iskola elhelyezéséről is magának a városnak kellett gondoskodni. A mint a kegyes engedély megérkezett, a város ügyeinek buzgó intézői mindent elkövettek, hogy a bölcsészeti első osztályt (VII. osztály) habár már a tanév megkezdődött, azonnal megnyithassák. Nemes törekvésük a kegyesrend ügyszeretete által támogatva azt eredményezte, hogy a nevezett osztály decz. 11-én csakugyan megnyitott. Minthogy pedig a gymnasiumban e célra alkalmas helylyel nem rendelkeztek, az előadások az egész tanéven át a kegyesrendiek éttermében tartattak.²⁾ De már 1793. febr. havában megindultak a tanácskozások egy nagyobb szabású iskolaépület tárgyában, mely mind a gymnasium, mind a lyceum befogadására czélszerű és elegendő legyen. Kapcsolatban ezzel megoldott a plébánia-épület kérdése is.

Főntebb említettük, hogy a rend megtelepedésétől kezdve a plébániát is kezelte, minek folytán külön plébánia-épületre eddig szükség nem volt, mert a lelkészkedő rendtagok a tanárokkal ugyanazon házban laktak. Időközben azonban 1789-ben a plébánia a csanád-egyházmegyei papságra szállván át, a plébános számára külön épületről kellett a városnak gondoskodni.

A kettős kérdés együttesen oldatott meg, és pedig oly módon, hogy a gymnasium eddigi épülete átadatott plébániának, a gymnasiumnak pedig és a lyceumnak új épület emeltetett.

Hogy az épület a templom mellé állíttassék, arra nézve a vélemények megegyeztek, de a piarista-ház mellé-e vagy a régi iskola mellé, arra nézve eltérők voltak. Azon telket, melyen ma a plébánia áll, még akkor beépítetlen volt, ott meg, a hol ma a gymnasium felső része van, a piaristák kertje feküdt.³⁾

Az iskola helyének megválasztásában a város a kegyesrendiek véleményét kérte. Ezek az iskola céljai és a város szépítése érdekében szemmel tartásával azon telket ajánlották, melyen az ő kertjük feküdt. A város az ajánlatot örömmel fogadta, s a kertből hosszában 16, szélességében 10, összesen 160 □-ölet átvett.

Minthogy pedig ez átadott kert a rend szerzeménye volt, ezért a város 1793. márcz. 11-én szerződésileg cserébe adta érte a mellette fekvő telket, mely előbb szintén a rend birtokában volt, de ez időben adósság fejében a város tartotta lefoglalva.⁴⁾

¹⁾ Annales Dom. Szeg. Schol. Piarum II. k. 50. l.

²⁾ U. ott 53 lap.

³⁾ U. ott 56—57 l.

⁴⁾ U. ott 58. l.

Miután a telek kérdése ekként elintéztetett, 1793. tavaszán megkezdett az építkezés, melynek tartamára az iskolákat áthelyezték a Bánom-kertek és a Tisza közt fekvő, előbb katonai-kórházul szolgáló roskatag épületbe, ¹⁾ mely a későbbi br. Sina-féle telken, a mai Tisza Lajos-köruttól a Ligeti-féle gőzmalomig nyuló területen feküdt.

Mindenekelőtt a gymnasiumot alakították át plébánia-épületté és pedig oly gyorsasággal, hogy a plébános már aug. 6-án kiköltözhetett a piaristák házából, melyben plébánia-épület hiányában eddig lakott. ²⁾

Május 25-én tétetett le a gymnasium alapja ³⁾ s már 1793. év őszén az épület készen volt, úgy hogy az 1793—1794. tanév ezen épületben vette kezdetét.

A kor képének hü visszatükrözésére ide igtatjuk az építkezésre vonatkozó alábbi okmányokat, melyek a város akkori előljáróinak gondosságáról és a tudományok iránt való szeretetéről egyaránt tanuskodnak.

„Az épület tsináltatására szükséges minden féle Mesteremberek elől hivatván, tanátskozás és alku tartatott az ujjonnan építendő és fel emelendő oskolák végett. E dolog hosszasabban folytatván, utóljára Schwörz János kőmives mesterrel oly egyesség tétetett, hogy ő köteleztetik a Planum szerint úgy nem különben a bemutatott Überschlag szerint az *oskoláknak azaz gymnasiumnak és Philosophiának fel építését s fel emelését magára vállalni*, tulajdon és egyéb mesterembereknek munkájáért, materialisért jót állani, ezen épületet még e folyó esztendőben és nyáron egészen elvégezni, úgy, hogy a következő oskolák tanítása abban folytattasson, szóval a Nemes Városnak tsak kész épületet minden mesterembereknek végzett munkáival által adni. Ebbéli kész munka véghezviteléért pedig 15,400 frtokat alku szerint a Nemes Város Cassájából fel venni azon hozzáadással, hogy ámbátor eő köteleztetik tsupán tsak kultsokat által adni, ezen alku szerént mindazonáltal a Balástyai Szegedi földrül az ott lévő termés és már kivágott egynihány öl köveket béhoradni, alattonságát az oskola helynek földel fel tölteni e Nemes Város fog tartozni. Többnyire mindennemű szükséges Materialéknak meg szerzésére, Mester emberek kifizetésére és egyéb szükségesekre említett Schwörz János Kőmives fog gondoskodni és a rája .válolt munkát véghez vinni. Ennek pedig szorosabb véghez való vitelére és állandóbb voltára Contractus is tétetik és a részeknek kiadatik.

¹⁾ Annales Dom. Szegediensis Schol. Piarum II. k. 63. l.

²⁾ U. ott.

³⁾ U. ott.

Szeged, Böjt Máshava 4-én tartott közönséges gyűlés alkalmatosságával. Jelen voltak Balogh Mihály bíró, Dugonics Ádám polgármester stb.“ 1)

Schvörz János vállalkozó költségvetésének utolsó lapja, hol minden munka összegezve van, így hangzik:

Summarisch. Ausweis. 2)

	frt	kr
An Maurer Material	7,237	20
Für Maurer und Handlanger Arbeit	3,134	2 ⁶ / ₁₂
An Steinmetz Arbeit	75	—
An Zimmermanns Material	2,173	42
Für Zimmermanns Arbeit sambt Thurnl	1,573	—
An Tischler Arbeit	991	30
Für Schlosser Arbeit	497	—
Die Klampfer Arbeit	148	—
Für Glaser Arbeit	287	30
Die Hafner Arbeit	165	—
	<u>16,282</u>	<u>4⁶/₁₂</u>

Szegedin den 24-ten Februar 1793.

Johann Schvörz,

B. Maur Mstr.

A város és kőmives közötti Contractus 3) magyarul van írva, két példányban kiállítva, s mindkét szerződő fél aláírásával és pecsétjével ellátva. Szegeden 1793. márcz. 4-én kelt. Kivonatban következőleg szól:

1. A város fizet Schvörz János kőmives mesternek valamennyi munkáért 15,400 frtot.
2. Mészszel kell dolgozni s anyagot a kőmives ad.
3. Ha e nyáron nem végezhetné, minden esetre úgy dolgozzék, hogy a jövő tanév kezdetén vagyis novemb. 1-én abban tanithassanak.
4. Planum szerint kell dolgozni jó anyaggal.
5. A 15,400 frton fölül a kőmives az épület fundamentumához a városnak Balástyai részén vágott terméskövéből a maga költségén annyit vehet, mennyi szükséges s a kőmivesek mellé kap a várostól 8 vagy több rabot 15 kr. napszám fizetéssel.

1) Városi levéltár 1793. év 344. sz.

2) Városi levéltár 1793. év 344. sz.

3) Városi levéltár 1793. év 344. sz.

A már kész épületről a jegyzőkönyv így szól: „A Nemes város mind önnön hazafiainak, mind a környékbeli iffjuságnak oktatására az eddig volt hat iskolákon fölül az Philosophia Tudományok Tanítását is tavaly esztendőben bé hozván, s azonnal Palánkban a Sz. Demeter Templom sarkán egy kétrétű roppant s diszes Iskolai új épületet gondossan és költségesszen a tudományokhoz vonzó különös szeretetéből emel: *mely épület ez esztendőben már egész tökéletességre hozattatván*, azon kívül, hogy az épület felső része közepén készített boltozatban köfal közé letett bádog edényben ez Város Elöljáróinak nevei deák Versekből zárattattak ily móddal: Nomina Perillustrium Dominorum Urbis Segediensis Senatorum, dum Scholae Segediensis Insigni Urbis Munificentia consurrexerunt Anno 1793.

Judex Miller erat, Consul Dugonichius Urbis,
Clempaius, Pálffy, Balog, Hódy, Rósa, Csavojszky,
Kernyi, Graff, Vékes, Szilber, supremi Senatus
Lumina erant Urbe hac Domus haec enim structa Scholarum. —

egyszersmind azon épület. Tornyozátyára ez Városnak ki metszett s majd hat száz esztendő s Bárány Czimere alá az esztendő szám irattatott, melyről az következő maradék emlékezetére itten a Jedzék megvétettetni a Nemes Város Tanácsa illendőnek s szükségesnek tanálta.

Szegeden, Szent Iván hava 7-én tartott tanácsülés alkalmosságával: Jelen voltunk Müller bíró, Dugonics Ádám polgármester, és az egész tanács.“¹⁾

93 éve, hogy ez épület az iskola használatára áll, és ez óta alakjában nem változott, de újabb időben a vele egy föld alatt álló népiskola és városi rajziskola hozzácsatolása által bővült.“²⁾

Az új tanrendszer behozataláig (1850.) a középtanodák egyszerűbb viszonyainak megfelelt, de újabb időben, midőn hazai tanügyünk oly nagymérvű lendületet nyert, már a szerényebb kívánalmakat sem elégítheték ki, jöllehet a népiskolák termei is hozzácsatoltattak (1875—1881.) a fokozatosan fölállított párhuzamos osztályok elhelyezésére.

Tantermekkel ugyan rendelkezett, de szertárakban s egyéb, az iskola kormányzásához szükséges helyiségekben nagy hiányt szenvedett, téli tornahelyisége pedig éppen nem volt. Tetézte e bajokat s teljesen elviselhetlenné tette az állapotot azon körülmény, hogy a földszinti

¹⁾ Városi levéltár 1794. év 1009. sz.

²⁾ 1800-ban a régi gymnasiumból átalakított plébánia részben újjáépítve, megtoldva s a gymnasiummal egy tető alá egy vonalba véve a népiskolák használatára adatott át, a plébánosnak pedig 1802-ben újabb, a mostani épület emeltetett. Lásd a városi levéltárt 1799. év 1339. sz., 1800. év 1249. sz., 1801. év 1178. sz.

tantermek alacsonyak és nedvesek valának, s az ifjuság egészségét veszélylyel fenyegeték.

A bajok orvoslásával már a mult évtizedben több izben foglalkozott a város, de az évről-évre nagyobb veszélylyel fenyegető árvizek annyira igénybe vették erejét, hogy ez iránybani nemes szándékát meg nem valósíthatá.

Az 1879-iki árviz után 6000 frtnál többet költött a gymnasium-épület helyreállítására, de ezzel a bajon csak részben és csak rövid időre segített; az épület ez idő óta még nedvesebb s az egészségügyi viszonyokra már annyira aggasztó lón, hogy uj épületről gondoskodni elodázhatlan szükségé vált.

Ily előzmények után történt, hogy a köztörvényhatósági bizottságnak 1883. évi jan. 4 én tartott rendkívüli ülésében Reizner János bizottsági tag, a Somogyi-könyvtár igazgatója, miután az ügy szerezésétől áthatott emelkedett szellemü beszédben méltatta azon hatást, melyet a főgymnasium a városra és vidékére gyakorolt, fölhivta a bizottság figyelmét az épület tarthatatlan állapotára, mely ha gyökeresen meg nem javíttatik, az intézet jó hírnevét aláassa, és a vidéket a tanintézettől elidegeníti. Indítványozza ezért: 1. Mondja ki a közgyűlés, hogy a jelen gymnasium-épület sem közegészségi, sem biztonsági, sem paedagogiai tekinteteknek megfelelő nem lévén, a város egy uj gymnasium fölépítését elvileg elhatározza. 2. Küldjön ki a közgyűlés egy bizottságot, mely a gymnasium fölépítésének részleteit tárgyalni s felső helyről veendő fölhívásra a kivitel módozatait végleg megállapítani fogja.¹⁾

A közgyűlés az indítványt általános helyesléssel fogadta, s az ügy érdemében következőleg határozott:

„A főgymnasium épületét érdeklőleg e helyütt is elismertetik, hogy az épületek rozzantsága, nedvessége s paedagogiai szempontokból való fogyatkozása oly nagy, hogy egy uj épületnek emelése egyikét képezi a város legégetőbb föladatának s készséggel osztatik azon aggály, hogy a város további halogatásával kockáztatja a gymnasium jó hírnevének s virágzásának fönmaradását, mely tekintetben pedig Szeged városának egy századon keresztül nemzedékről nemzedékre öröklött kötelessége van önmaga és Magyarország irányában. Elfogadtatik azért Reizner János bizottsági tag indítványa általános helyesléssel és egyhangusággal, s ennek alapján egy uj gymnasium fölépítése elvileg határozattá emeltetik. Hogy pedig ezen gymnasiumi épület létesíthetésének részletei és kiviteli módozatai megállapittassanak, Szabados János tanácsnok elnöklete alatt Vass Pál főjegyző,

¹⁾ Városi leveltár. 1883. év.

Tóth Mihály építészeti hivatali főnök, Reizner János, Salamon Zsigmond, Fodor István, Szántó Leander, Rózsa Ferencz, Szendrői János, Lázár György és Magyar Gábor bizottsági tagokból álló küldöttség neveztetik ki, melynek a fönt előszabottakon kívül föladatává tétetik az esetleg felsőbb helyről kezdeményezett tárgyalásokba belebocsájt-kozni és megállapodásukhoz a viszonyok alakulásához képest hozzájárulni. Miről Szabados János küldöttségi elnök teljesítés, a tanács pedig tudomás végett jegyzőkönyvi kivonaton értesítettik.¹⁾

A kiküldött bizottság a nyert utasítás értelmében csakhamar hozzálátott munkájához; mindenekelőtt megvizsgálta az épületet, s miután annak tarthatatlanságát konstataálta, megkezdette tanácskozá-sait a kivitel módozatai iránt.

A gymnasium állapota nem vala ismeretlen Trefort Ágoston miniszter ur ő excja előtt sem; néhány évvel előbb a kiállítás alkal-mával, ő maga is megfordult az épületben, hogy az itt elhelyezett kiállítási képtárt megszemlélje; de különben tankerületünk ügybuzgó főigazgatói sem mulasztották el ez irányban hozzá fölterjesztéseiket időn-kint megtenni; s hogy mindennek daczára a baj orvoslása mégis késett, annak oka kizárólag a város súlyos pénzügyi viszonyaiban keresendő.

Febr. havában a miniszterium kebeléből Kárffy Titus, Marku-sovszky Lajos és Hegedűs L. Kandid tanácsosok, mint a nagym.vall. és közokt. miniszter ur kiküldöttjei, oly megbizással jöttek Szegedre, hogy az itt fölállittatni szándékolt többféle humanisztikus intézetek érdekében a várossal értekezzenek s a gymnasium említett állapotáról kimerítő jelentést tegyenek.

Nevezettek Fehér Ipoly kir. tanácsos és tankerületi főigazgató, Szabados János városi tanácsnok, továbbá a gymnasiumi igazgató közbejötte mellett az iskola állapotát behatóan megvizsgálván, ő excjához tett jelentésükben kimondották, hogy az épület a legszeré-nyebb igényeknek sem felel meg, s hogy ennek folytán egy alkalmas új épületről való gondoskodás elodázhatlan.

Ezen jelentés vétele után ő nméltósága márcz. 15-én Tisza Lajos kir. biztos ur ő excjához intézett átiratában azon nézetének ad kife-jezést, hogy mivel a főgymnasium tulajdonosa maga a város „ezuttal még a kormányi intézkedést mellőzendőnek találta, s czélszerűnek tartaná, hogy a kezdeményezés positiv előterjesztés alakjában a város közönségétől indulna ki.“ Kéri egyszersmind a kir. biztos ur közbe-lépését is.²⁾

Erre márcz. 29-én Tisza Lajos ő excja fölhevta a város közön-ségét, hogy a főgymnasium jövőben való elhelyezésének kérdését

¹⁾ Városi levéltár. 1883. év.

²⁾ Városi levéltár. 1883. év.

beható tanácskozás tárgyává tevén, a város vagyoni viszonyainak számbavételével tüzetesen nyilatkozzék arra nézve, minő módon és mily eszközökkel véli a főgymnasiumi új épületet létesíthetni.¹⁾

A bizottság ápril 7-én tárgyalta ezen leiratokat, s Szabados János elnök indítványára következő javaslattal lépett a közgyűlés elé:

„Noha a bizottság a főgymnasium kérdésének leghelyesebb megoldását abban találná, ha tekintettel az intézetnek eddigi virágzására és nagy fontosságára, már most két gymnasium létesítenék, melyek közül az egyik 8 osztálylyal továbbra is a város, a másik pedig az állam által tartatnék fenn; minthogy azonban a város jelen pénzügyi helyzetében az új főgymnasiumi épületet a maga erejéből elő nem állíthatja, oly megoldásra pedig, hogy az állam a városnak nyújtandó segélyen túl maga is emeljen egy gymnasiumot, ez időszert kilátás nincs: ennél fogva a bizottság a helyzet kényszerűségétől indítatva, elnöklő tanácsnok előterjesztését egész terjedelmében magáévá teszi s javaslatait a következőkben foglalja össze. Intézzen a tek. közgyűlés a nagyméltóságú vallás és közoktatási miniszter urhoz fölterjesztést, melyben jelentse ki azt, hogy ezen egyik legrégibb s a város által mindig teljes áldozatkészséggel föntartott virágzó intézet férhelyiségeinek hiányait ismeri. Hogy mind amellet az intézetnek a rekonstrukció keretébe illő épületet még eddig nem emelt, ennek oka az volt, mert a víz által csaknem teljesen elpusztított város jövedelmi forrásait számos egyéb s kiválóan közművelődési szükségletek előállítására fordított költségek kimerítették. Jelentse ki a tek. közgyűlés, hogy a jelenlegi főgymnasiumi épület tarthatatlanságánál fogva egy megfelelő s a párhuzamos osztályok befogadására is alkalmas épületet emelni s az építkezési munkálatokat lehetőleg még ez év folyamában megindítani kész; minthogy azonban az ezen épületre kívántató alappal nem rendelkezik, kérje meg ő nagyméltóságát, hogy az előzetes terv szerint 150,000 frtban előirányzott költségekhez a párhuzamos osztályok férhelyiségeinek előállítására 50,000 frtnyi államsegélylyel járuljon s ugyan csak a párhuzamos osztályok föntartására biztosítson megfelelő évi állami segélyt. Eszközöljön ki továbbá ő nagyméltósága a város által földözendő építkezési kiadásokra valamely állami alaptól előnyös föltételek mellett hosszabb idejű törlesztésre 100,000 frtnyi kölcsönt.

Minthogy pedig a kegyesrendi társház talán még rosszabb s közegészségi szempontból tűrhetetlenebb állapotban van, mint maga a főgymnasiumi épület, határozza el a tek. közgyűlés, hogy a kegyesrendi tanároknak, kik hasznos és hazafias működésükkel az intézetet felvirágoztatván s annak jóhírnevét megállapítván, a város elismerésére és hálájára tették magukat érdemesekké, ugyanezen alkalommal kész egy új társházat építeni s e célból a rend által készséggel

¹⁾ Városi levéltár. 1883. év.

fölajánlott 40,000 frtot kölcsönként igénybe veszi, a még szükséges összeget pedig három éven át a köz költség-előirányzatba foglalja. Végül felterjesztésben fejezze ki a tek. közgyűlés hálás köszönetét királyi biztos ur ő nagyméltóságának azon meleg gondoskodásért, melylyel a gymnasium ügyét is felkarolta s a kormány figyelmének felhívásával a megoldást megkönnyítette s kérje meg ő nagyméltóságát, hogy a várost ez ügyben teendő további lépéseiben is támogatni kegyeskedjék¹⁾

Ezen kimerítő javaslat a köztörvényhatósági bizottság ápril 15-én tartott ülésében köztetszéssel találkozván, a következő végzéssel határozattá emeltetett:

„A főgymnasium részére új épületnek emelése iránt tett bizottsági javaslat, mint a város és az állam jelen viszonyai között egyedül sikerre vezethető, egyhangulag elfogadtatott, s annak értelmében ő nagyméltósága Tisza Lajos kir. biztos ur magas személyéhez intézett nyilatkozat lesz szerkesztendő, melyben a bizottsági előterjesztésben foglalt s egyéb ismert részletezések fölhasználásával megjelölendő az álláspont, melyet a város a főgymnasium új épületének emelésével szemben elfoglal, a módok és eszközök, melyek által az új épület létesítésének feladatát teljesítheti, s körvonalozandó azon határ, ameddig a város eddig teljesített kötelezettségéből kifolyólag az építés és föntartás tekintetében elmehet s melyen túl jogos igények formálhatók az állam anyagi erejére hivatkozhatni. Midőn ezen nyilatkozatnak a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur elé juttatására Tisza Lajos kir. biztos ur ő nagyméltósága felkéretnék, egyidejűleg a törvényhatósági bizottság mélyen érzett hálája tolmácsolandó kir. biztos urnak azon a város iránt tanusított jóindulatáért, hogy midőn a gymnasium részére emelendő új épület létesítésének ügyét gondoskodása körébe vonta, kezdeményezésével az állami intézkedés közbejövetelét elkerülhetlen szükségessé tette, s ez által ezen rendkívüli fontos közművelődési ügy sikeres elintézését biztos jövő elé terelte.

Szintazon módon észrevétel nélkül fogadtatik el a kegyesrendi új lakóház emelésére vonatkozólag tett bizottsági javaslat, s már most utasittatik a tanács, hogy a költség fődözése tekintetében, a bizottsági javaslatnak megfelelőleg szükséges előkészületeket tegye meg, s ez irányban tárgyalásokat indítson.

Miről kir. biztos ur ő nagyméltósága fölterjesztés, a tanács az iratok visszazármaztatása mellett jegyzőkönyvi kivonaton értesítettik.²⁾

¹⁾ Városi levéltár. 1883. év.

²⁾ Városi levéltár. 1883. év.

Meg kell itt jegyeznünk, hogy kir. biztos ur ő excjának mindenre kiterjedő figyelmét már régebben foglalkoztatta a gymnasium ügye, s míg egyrészt azon működött, hogy azt a közoktatási miniszter ur is fölkarolja s támogatásában részesítse, másrészt a szükséges építkezési költségek iránt tájékoztatást nyújtandó, műszaki osztálya által már tervvázlatot és költségvetést is készítettett, mely a későbbi tervek készítésénél irányadóul szolgált.

A város főntebbi nyilatkozatára miniszter ur ő excja megígérte, hogy azon lesz, miszerint az új épület céljaira a városnak 100,000 frtnyi kölcsönt eszközölhessen, a mi pedig az 50,000 forintnyi állami hozzájárulást és az évi segélyt illeti, erre nézve kijelentette, hogy ez a minisztertanács, illetőleg az országgyűlés által megszavazandó budgettől van föltételezve; mindemellett is idején valónak látja, hogy a város a gymnasium tervét és költségvetését elkészítse, s azt ő hozzá fölterjeszse, a kölcsön fölvétele iránt pedig a tárgyalásokat már most megindítsa.¹⁾

Kir. biztos ur ő nméltósága ezen örvendetes nyilatkozatnak közlése alkalmával egyszersmind figyelmeztette a város közönségét, hogy „a tervek a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnál már bemutatott tervvázlatokhoz alkalmazkodva, a kir. biztosság műszaki osztályának befolyása és hozzájárulása mellett lesznek elkészítendők.”²⁾

A tanács a terv és költségvetés elkészítése előtt az épület helyének meghatározása iránt a közgyűlést kívánván meghallgatni, kir. biztos ur leiratát a közgyűlés elé terjesztette, s a maga részéről a gymnasium helyéül a Tisza Lajos-körut, Gizella-tér, Árpád- és Péchy-utcák által határolt mintegy 6200 □-meternyi területet ajánlotta,

„részt azért, mert ezen terület az érintett célra, úgy fekvésénél mint nagyságánál fogva egyaránt alkalmas, különösen pedig azért, mert a főgymnasium hosszú évek során át e hely közvetlen közelében a kegyesrendiek és az ifjuság által látogatott s jövőre is nélkülözhetetlen templom szomszédságában volt s annak más, távolabbi területre való áthelyezése sem célszerűségi, sem egyéb tekintetekkel nem lenne indokolható. De különben is e helyen való számítással már a kir. biztosság műszaki osztálya által kidolgozott vázlatos terv és költségvetés is létezik, mely úgy kir. biztos ur ő nagyméltósága, valamint a közoktatásügyi miniszterium kiküldöttjei részéről elfogadásra talált.”³⁾

¹⁾ Városi levéltár. 1883. év.

²⁾ Városi levéltár. 1883. év.

³⁾ Városi levéltár. 1883. év.

Föl kell itt emlitenünk, hogy a régi gymnasium helyére időközben a közgyűlés a fogadalmi templomot határozta építeni, s ezért vált szükségessé a gymnasium részére új helyről gondoskodni.

A közgyűlés alkalmasabb helyet kívánt a tanács által javaslatba hozottnál s azért az ügyet a január 4-én kinevezett bizottsághoz utasította, kiküldvén még ugyane bizottságba Polczner Jenő, Enyedi Lukács, dr. Rósa Izsó, Juhász György, Balogh János, dr. Magyar János, Pillich Kálmán, Fluck Ferencz és dr. Tóth János tagokat.

A bizottság többsége hosszas, helyszini szemlével is összekötött tárgyalások után, tekintettel a tanács által fölhozott indokokra, szintén a már említett telket ajánlotta, ellentétben a kisebbséggel, mely az épületet a színház és pénzügyi épület között fekvő telkek egyikén kívánta elhelyezni.

A nagyfontosságú kérdés végre a köztörvényhatósági bizottság aug. 12-iki ülésében névszerinti szavazás alá kerülvén, akként döntött el, hogy 50 szavazattal 25 ellenében a tanács által ajánlott telek fogadtatott el.¹⁾

A közgyűlés ezután utasította a tanácsot a terv elkészítésére s egyszersmind fölhatalmazta a kölcsön iránti tárgyalások folytatására.

A tanács a terv elkészítésével Bachó Victor műépítésszt biztalmeg, ki a kir. biztosság műszaki osztálya által készített tervnek szemmel tartásával, a vett irányadó utasítások alapján hozzálátott munkájához s azon csaknem az egész télen át dolgozott. Fölvétetett e tervbe a gymnasiumon s a kegyesrendi házon kívül ez utóbbival kapcsolatban egy konviktus is, továbbá egy nagyobb kápolna, mely az ifjuság befogadására elég nagy legyen.²⁾

A terv tavaszra készült el s 1884. ápril 26-án tárgyalatott a bizottság által. A mű úgy czélszerűség, mint csin tekintetében mindenki tetszését megnyerte; de a költségvetés túlhaladta a negyedfélszázezer forintot, minek folytán elfogadható nem volt.

Mig ezenközben a magas miniszteriummal a kölcsön- és segélyügyben a tárgyalások folytak, a bizottság a tervnek szűkebb keretben való előállítására fölött tanácskozott.

Május végén nagy lendületet nyert az ügy mindkét irányban; ekkor jött ugyanis Szász Károly miniszteri tanácsos ur Szegedre, hogy az Ő Felségének Királyhalmán állított szobra leleplezésén s a reform. egyház felavatásán a vall. és közokt. minisztert képviselje s egyszersmind a gymnasium-építés ügyét is elősegitse.

¹⁾ Városi levéltár. 1883. év.

²⁾ Városi levéltár. 1884. év.

Részt vett ő méltósága a bizottság tanácskozásán, melyben a terv szűkebb keretbe szorítottatott, nevezetesen a nagyobb kápolna és a konviktus¹⁾ mellőztetett, minek következtében az előbbi tervből a Péchy-utczára néző szárny elejtetett; a tanárok lakóháza keskenyebbre vététt, a tantermek méretei redukáltattak, a nélkülözhető helyiségek elhagyattak, szóval a mostani, az előbbinél mintegy 80,000 frttal olcsóbb kivitelű terv állapotott meg.

Ugyanezen alkalommal jött létre a vall. és közokt. miniszter kiküldötte és a város között a kölcsön és az állami hozzájárulás ügyében azon megállapodás, mely utóbb az építkezés pénzügyi kérdésének megoldásánál alapul szolgált.

Ezen megállapodás szövegében a következő:

„Pontozatok

Melyek egyrészt Szász Károly miniszteri tanácsos ő méltósága, mint a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter megbizottja, másrészt Szabados János h. polgármester és dr. Lázár György t. főügyész, mint Szeged sz. kir. város kiküldöttei között a Szegeden építendő új gymnasiumi épület előállítására és a m. kir. állami kincstár részéről kilátásba helyezett pénzbeli hozzájárulás mennyisége tárgyában alulirt helyen és napon megállapítottak, és pedig:

1-ször. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter megbizottja kijelenti, hogy a miniszter ur a gymnasium építési költségeire 100,000 azaz egyszázezer forint állami kölcsönt adni, illetőleg kieszközölni kész, melyből 50,000 frtot Szeged szab. kir. város még az 1884. év folyamán fölvehet, a további 50,000 frt. pedig az 1885. év I-ső felében lesz a város részére folyóvá téve. A kölcsön ügylet külön kötelezvény által fog részleteiben szabályoztatni, már ezuttal megállapítottatik azonban, hogy az 50 év alatt előlegesen fizetendő 6% járulékkal, vagyis évi 6000 o. é. frttal fog törlesztetni, a részlet fölvételkor fölvett összeg után a legközelebbi törlesztési hatánapig esedékes járulék le fog vonatni, s különben is a kölcsön részletekben való fölvételéből származó járulék-különbözet az államkincstárral való elszámolás után fog kiegyenlítettetni.

2-ször. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter megbizottja kijelenti, hogy a miniszter ur a rendes 8 osztályon kívül szükséges parallel-osztályoknak az épületben elhelyezésére való tekintetből hajlandó a gymnasium építési költségeinek fődözéséhez Szeged városának egyszer s mindenkorra minden viszteher nélkül adandó 50,000

¹⁾ A kegyesrendi házból néhány tanári lakás mégis akként alakítottatott, hogy a ház képes lesz, habár mérsékelt számú konviktorokat befogadni s ez által a szülők gyakran nyilvánított kívánságának ez irányban eleget tenni.

frt. összeggel járulni olykép, hogy az 1885-iki államköltségvetésbe a mondott célra ez összeget fölveszi, s a költségvetési törvény szentesítése napjától számított 30 nap alatt utalványozza; természetes lévén, hogy ezen segély nyújtásának alapföltételét a törvényhozás által való megadás képezvén, ez csakis ez esetben lesz kiutalványozható.

3-szor. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter megbizottja kijelenti, hogy a miniszter ur tekintettel arra, miszerint a szegedi gymnasium túlnépessége parallel-osztályok fölállítását majdnem minden tanévben szükségessé teszi, az intézetben elhelyezendő ily parallel-osztályok tanerőkkel és fölszereléssel való ellátására hajlandó az intézet megnyitásától számítva Szeged városának tanévenként és parallel-osztályonként 1000 azaz egyezer forint segélyt nyújtani, ugy azonban, hogy ezen segély négy parallel-osztály után esedékes 4000 frtot meg nem haladhat, s az állam részéről olykép lesz nyújtandó, hogy Szeged városának megengedtetik, miszerint az első pontban említett államkölcson évi járulékából a fölállított parallel-osztályok után eső segélyösszeget visszatarthassa.

Ezzel szemben Szeged sz. kir. város kötelezi magát

1-ször. Hogy az építendő új gymnasium tervvázlatait és általános költségvetését f. é. június hó végéig a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz fölterjeszti.

2-szor. Hogy a vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszterium által esetleg kívánandó módosítások figyelembevételével a gymnasiumi épületet a kijelölt helyen olykép fogja kiépíteni, hogy az nyolcz rendes és 4 parallel-osztály fölállítására szükséges termeket s a gymnasiumi oktatáshoz szükséges tan- és mellékhelyiségeket magában foglalja.

3-szor. Hogy az építést még a f. 1884. évben megkezdvén, az alapozást a földszinig még ugyanéz évben befejezi magát az épületet pedig két év alatt olykép fogja elkészíttetni, hogy az intézet az 1886/87. tanévben vagyis 1886. évi szeptember hó 1-én teljesen elkészülve és berendezve rendeltetésének átadható legyen.

4-szer. Hogy az intézet berendezéséről, fölszereléséről s az épület föntartásáról a város mint tulajdonos saját költségén fog gondoskodni.

Ezek után kijelentetvén, hogy ezen pontozatok az államot illetőleg a vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszter ur, Szeged városát illetőleg pedig a városi köztörvényhatósági bizottság jóváhagyása után válnak kötelezőkké, a jelen okirat fölolvadás és helybenhagyás után aláíratott. Szegeden, 1884. május hó 28-án. Szabados János tnok h. polgármester m. k., Dr. Lázár György m. k. mint Szeged város

kiküldöttei. Szász Károly m. k. m. kir. min. tanácsos, mint a vallás- és közokt. ügyi m. kir. miniszter ur kiküldötte¹⁾

A város e pontozatokat a megállapított tervvázlattal együtt fölterjesztette a miniszter urhoz, ki a maga részéről mindkettőt elfogadta, de az utóbbit teljes kidolgozás után minden irányban leendő megvizsgálás és fölülbírálás végett még egyszer fölterjesztetni rendelte.

1884. okt. 24-én terjesztetett föl a kidolgozott terv, melyet a miniszter ur a közmunka- és közlekedési, mint szintén a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumok műszaki osztályai által megbíráltatván, 1885. év január havában következő megjegyzésekkel küldött vissza: 1. Az épület szilárdsága tekintetéből az alapfalak erősbitendők. 2. A vastartók közé illesztett téglaboltozatok helyett a tűzbiztonsági követelményeknek szintén megfelelő kevésbé költséges faszerkezetek alkalmazandók. 3. Költségkiméleésből a tantermek belső mélysége 7—7,50 méterről 6,30 vagy 6,60 méterre szállítható. 4. Az épület külső díszítése egyszerűsíthető.²⁾

Az 1. és 2. pontot illetőleg a város sietett eleget tenni a miniszter ur kívánságának, mi által 6042 frt 43 krt takarított meg, de a tantermek mélységének megszükitése a szakférfiak által hangoztatott célszerűségi és közegészségi szempontokból mellőztetett, valamint az épület külső díszében sem történt változtatás, mert a terv készítésével megbízott építész nyilatkozata szerint a falazatnak nyers téglából való előállítása a költséget nem apasztotta, sőt inkább emelte volna.³⁾

Az így módosított terv helybenhagyása után a városi közgyűlés 1885. máj. 6-án a következőkben intézkedett annak foganatosítása iránt:

„Az emelendő főgymnasiumi épület terve, úgy a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi, valamint a közmunka- és közlekedési miniszterium műszaki közegei által megvizsgáltatván, s a kívánt módosítások megtétele után a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 11,245/885. sz. alatt kelt magas intézvényével jóváhagyatván, ennél fogva a főgymnasium építése ezek alapján elfogadtatik s a felsőbbileg 287,078 frt 21 krtban véglegesített építési költség e helyütt is megállapittatik.

Ezen építési költség fedezéseül kijelöltetik:

a) a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium által a 299/884. kgy. határozattal elfogadott föltételek mellett nyújtandó 100,000 frt kölcsön és ugyanaz által adandó, az országos költségvetésben e célra megszavazott 50,000 frt építési segély, összesen 150,000 frt ;

¹⁾ Városi levéltár. 1884. év.

²⁾ Városi levéltár. 1885. év.

³⁾ Városi levéltár. 1885. év.

- b)* a kegyestanítórend magyarországi rendkormányától kölcsönként nyerendő 40,000 frt ;
c) a kegyestanítórend szegedi társházától kölcsönként nyerendő 40,000 frt ;
d) a város 1884. évi költségvetésében e célra előirányzott 60,000 frt.

A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium által nyújtandó 100,000 frt kölcsön 50 év alatt 6%-kal, vagyis évenként 6000 frttal lesz törlesztendő; minthogy azonban az elől említett miniszterium a főgymnasium párhuzamos osztályainak főtartására jövőre 4000 frt évi segélyt biztosított, ezen összeg után a fizetendő 6000 frttal elszámolandó lesz s e szerint a kölcsön utáni évenkénti megterhelése a városnak tulajdonképp csak 2000 frt leend.

A kegyestanítórend magyarországi rendkormányától és a szegedi kegyesrendi társházától a bemutatott szerződés föltételei szerint fölveendő 80,000 frt 6% mellett a szerződés aláírásától számítandó 25 évre adatik, illetőleg vétetik föl kölcsönül, úgy azonban, hogy a város jogositva leend a pénz fölvételeitől számított két év multával a kölcsönt félévi fölmondás mellett 5000 frtot meghaladó tetszés szerinti összegben törleszteni, mely kikötés mellett mód nyittatik a városnak, hogy a kölcsönösszeget esetleg kedvezőbb kölcsönnel bármikor fölválthassa.

S minthogy a három rendbeli kölcsön után a város évi terhe csak 6800 frtot fog tenni, a mely azonban másrészt a mostani főgymnasium régi épület hasznosításával jórészt fedezetet nyer s minthogy ez által a város aránylag csekélyebb áldozat mellett is egy a középiskolai oktatás magasabb követelményeinek s a jelenkor igényeinek teljesen megfelelő, a városnak egyik elsőrendő diszét képező emlékszerű épülettel fog gazdagodni: a három rendbeli kölcsön fölvétele ennél fogva, — mint a melyekkel egyébként is a város egyik legrégebbi óhajának teljesülése segítettik elő, — elrendeltetik, s ez irányban beterjesztett szerződések elfogadtatnak.

A tanács a minden oldalról megbírált és az oktatásügyi kormányzat által is jóváhagyott terv készítőjének, Bachó Viktor műépítésznek, a közgyűlésileg megállapított s kiutalványozott 1000 frt tiszteletdíjon fölül a költséges és fáradságos átdolgozásért még 500 frtot utalványozván ki, ez intézkedés helyeseltetik s az 500 frt utólagosan ezennel megszavaztatik.⁴¹⁾

Ugyanezen közgyűlés a részletrajzok elkészítése- s az építkezés művezetéseért s általában az építkezés alatti összes műszaki teendőkért

⁴¹⁾ Városi levéltár. 1885 év.

Bachó Victor műépítésznek 6000 frt művezetési díjat állapított meg, a vállalati versenynek kiírását elrendelte, a polgármestert pedig a három rendbeli kölcsönre vonatkozó szerződésnek a város nevében leendő aláírására fölhatalmazta.

Mint hogy pedig már előbb, még márczius hóban értesítette a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur a várost, hogy az állami kölcsönre és segélyre vonatkozó, nála bemutatott szerződést elfogadja, s annak az ő nevében való megkötését Fehér Ipoly kir. tanácsos, szegedi tankerületi főigazgatóra ruházza, kit egyszersmind a miniszterium részéről az építkezés menetének ellenőrzésével is megbiz: a nagyfontosságú szerződés az állam és város között nevezettek által csakhamar megkötetett.

E szerződés szószerinti szövegezésben a következő :

S z e r z ő d é s.

„Mely egyrészt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, másrészt Szeged szab. kir. város közönsége közt a Szegeden építendő új gymnasiumi épület fölállítására s a m. kir. államkincstár részéről e célra kilátásba helyezett hozzájárulás tárgyában a két szerződő fél ez ügyben megbizott képviselői által Szegeden 1884. évi május 28-án megállapított és megbizók részéről is elfogadott pontozatok értelmében az alulírott helyen és napon következőkép köttetett:

1. A vallás- és közokt. ügyi magyar királyi miniszter a Szegeden fölállítandó gymnasium építési költségeire Szeged város közönségének 100,000 forint azaz egyszázezer forint állami kölcsönt biztosít olykép, hogy ezen összegből 50,000 (ötvenezer) frt az említett építés megkezdése után és pedig az épület alapfalainak a földszinéig való kiépítésekor, 50,000 frt pedig a falaknak a tetőzetig történt fölemelésekor fog kijárultatni oly módon, hogy a kiszolgáltatott első kölcsön-részlet után a második részlet kiszolgáltatásáig számítandó $5\frac{1}{2}$ (öt és fél) % kamat a második 50,000 (ötvenezer) forintnyi részletbe készpénzül fog Szeged városának betudatni.

Ezen kölcsönügylet külön kiállítandó kötelezvény által fog részleteiben szabályoztatni, mely kölcsönügyletre nézve azonban már ez uttal megállapittatik, hogy az ötven év alatt a kölcsön második részletének kiszolgáltatásától számítandó félévenkinti utólagosan fizetendő 6 (hat) %-os tőke és kamat törlesztési részletekben 3000 (háromezer) forinttal, vagyis évenkinti 6000 (hatezer) forinttal fog az e részben kidolgozandó s az említett kötelezvényhez annak kiegészítő része-

ként függesztendő lerovási táblázat szerint törlesztetni, megjegyez-
tetvén, hogy Szeged városa az esedékesség napján le nem fizetett
kamat és tőke törlesztési részletek után 6 (hat) % késedelmi kamat
fizetésére köteleztetik.

2. Ezen 100,000 (egyszázezer) forintos államkölcsön biztosításul
maga a fölállítandó gymnasiumi épület és annak telke fog szolgálni,
miért is Szeged város közönsége a kölcsönről kiállítandó kötelez-
vényben egyszersmind beleegyezését jelentendi ki abba, hogy az
államkincstár a kijáruztatandó 100,000 (egyszázezer) forint kölcsönösszeg
erejéig föltétlen zálogjogát azon épületekre és a telekre a felek minden-
további meghallgattatása nélkül bármikor telekkönyvileg bekebelez-
tethesse.

3. Azon nem várt esetre, ha a gymnasiumi épület idő jártával
ezen rendeltetésétől a város önálló intézkedéséből elvonatnék, vagy
ha Szeged városa a törlesztési részleteket pontosan nem fizetné,
ezen esetben a 100,000 (egyszázezer) frtos államkölcsönnek még
törlesztetlen része egészen s azonnal esedékessé válik, s az állam-
kincstár jogosítva lesz arra nézve magának akár azon épületből, akár
a város bármely más vagyonából vagy jövedelmeiből teljes kielégi-
tést keresni.

4. Ha ezen kölcsönügylet a törvényhozás valamely idevágó
intézkedése folytán kivihetetlenné válnék, ez által a vallás- és közokt.
miniszternek is jelen okmánynyal vállalt kötelezettsége önként meg-
fogna szünni.

5. Ezen főntebb tárgyalt kölcsönsegélyen fölül a vallás- és
közokt. miniszter a rendes nyolcz osztályon kívül szükséges parallel-
osztályoknak az épületben való elhelyezése tekintetéből a gymnasium
építési költségeihez az államkincstárból egyszer s mindenkorra 50,000
frt azaz ötvenezer frt kamat- és visszafizetés terhe nélküli segélyösszeg
kijáruztatását az 1885-iki már szentesített államköltségvetésből a mon-
dott célra biztosítja, s azt az épület alapozási munkálatainak meg-
kezdésekor folyóvá teszi.

6. Tekintettel arra, hogy a szegedi gymnasium túlnépessége
párhuzamos osztályok fölállítását majdnem minden tanévben szüksé-
gessé teszi, a vallás- és közokt. miniszter az intézetben elhelyezendő
ily párhuzamos osztályoknak képesített és törvényes módon alkalma-
zandó tanerőkkel, valamint kellő felszereléssel való ellátására az
intézet megnyitásától számítva Szeged városának az illető állami java-

dalmazásból tanévenként és párhuzamos osztályonként 1000 frt. azaz egy ezer frt. segélyt fog nyújtani, úgy azonban, hogy ezen segély négy parallel osztály után esedékes 4000 frt (Négyezer forintot) meg nem haladhat. Magától értetvén, hogy ezen segély fejében minden tanévre csak annyi 1000 frt fog Szeged városának fizettetni, a hány párhuzamos osztály azon évben fölállítva és tényleges használatban volt, és hogy a párhuzamos osztályok megszűntével ezen segély kijáruztatása is megszűnend.

7. Szeged város közönsége az előző pontokban tárgyalt három rendbeli államsegélyt az ott kikötött föltételek s jogfentartásokkal együtt elfogadja s viszont kötelezi magát:

a) hogy az építendő új gymnasiumnak a vallás- és közokt. miniszteriumhoz fölterjesztett tervvázlatában és költségvetésében kívánandó módosítások figyelembe vételével a gymnasiumi épületet a már előzőleg s egyetértőleg kijelölt helyen olykép fogja kiépíteni, hogy az nyolcz rendes és négy párhuzamos osztály fölállítására szükséges termeket és a gymnasiumi oktatáshoz megkívántató tan- és mellékhelyiségeket magában foglalja;

b) hogy az épület emelését az 1885. év tavaszán megkezdi, s azt két év alatt olykép fogja felépíttetni, hogy az intézet az 1886/87 tanévben vagyis 1886-iki szeptember hó 1-én teljesen elkészülve és berendezve rendeltetésének átadassék;

c) hogy az intézet berendezéséről, fölszereléséről és az épület föntartásáról a város, mint tulajdonos, saját költségén fog gondoskodni.

8. Ha a város közönsége a gymnasium teljes fölépítését a szerződés értelmében nem teljesítené, a m. kir. államkincstárnak joga leend a már kiadott kölcsönt a részletfizetési kedvezménytől eltekintve, valamint az 50,000 frt állami segélyt is 6⁰/₁₀ kamataival együtt azonnal és egyszerre visszakövetelni, esetleg birói utor behajtani.

9. A jelen ügyletből származó minden bélyeg és illeték költségeket, ide értve a kölcsön és segélyösszegek föl vételénél szükséges nyugta és kötelezvényi bélyegeket, valamint a második pontban említett zálogjogi bekebelezési, úgy annak idejében kikebelezési illetekeket és költségeket is kizárólag Szeged városa mint kedvezményezett fél viselendi.

10. Az ezen szerződés alapján keletkezhető bármely perekre nézve, és pedig tekintet nélkül a kereseti összeg nagyságára a sommás szóbeli eljárás és a budapesti 8—10-ik kerületi kir. járásbiróság illetekessége köttetik ki.

11. Jelen szerződés két egyenlő példányban állittatik ki, melynek egyike a vallás- és közokt. m. kir. miniszteriumnak, másika pedig Szeged szab. királyi város közönségének fog átadatni.

Szegeden 1885. évi május 19-én.

A vallás- és közoktatási
m. kir. miniszter ur megbízásá-
ból és képviselőletében :

(P. H.)

Szeged szab. kir. város nevében :

Pálffy Ferencz s. k.,
polgármester.

Fehér Ipoly s. k.,
tankerületi kir. főigazgató.

Előttünk :

Szegelethy Fános s. k.
Scossa Dezső s. k.

10,436. sz.

Jóváhagyom. Budapest,
1886. márczius 27-én.

(P. H.) *Trefort s. k.¹⁾*

Miután az építkezés körébe tartozó összes ügyeket — terveket, költségvetést, kölcsönügyet, — a nméltóságú belügyminiszterium 1885. évi május 15-én 25746. sz. a. kelt intézvényével jóváhagyta, a város kihirdette a vállalati versenyt és az árlejtést következő eredménnyel tartotta meg :

I. A föld-, kőműves-, kőfaragó-, cserepező-, vas- és kutmunkát fölvállalta Erdélyi Mihály szegedi építész	175,793 frt 90 krért.
II. Az ácsmunkát Heitzmann György szegedi ácsmester	17,270 frt 35 krért.
III. A bádogos-munkát Silberberg Lipót és Braun Mór szegedi bádogosok	6,768 frt 86 krért.
IV. Az asztalos-, mázoló- és üveges-munkát Rainer Károly szegedi építő- és butorasztalos	26,319 frt 56 krért.
V. A lakatos-munkát Csikós Ignác és Maróczy József szegedi műlakatosok	10,727 frt — krért.
VI. A szobrász-munkát Erdélyi Mihály szegedi építész	4,878 frt 95 krért.

¹⁾ Városi levéltár. 1886. év.

VII. A szobafestő-munkát Kaszta Antal szegedi szobafestő	2,500 frt — krért.
VIII. A kályhás-munkát, és pedig:	
a) a vaskályhákat Ehrlich J. H. bécsi cég	3,409 frt 50 krért.
b) a cserépkályhákat Tóth Béla szegedi cserép- és téglagyáros	2,142 frt 25 krért.
IX. A légszesz bevezetését a szegedi légszesztársulat	2,832 frt 93 krért.
X. A vízvezeték Klemm István szegedi vízvezetési főlügyelő	935 frt — krért.
I—X. összesen	<u>253,578 frt 30 krért.</u>

E szerint az előirányzott 287,078 frt 21 kr építési költségből megtakarított 33,499 frt 91 kr.

Ezen megtakarított összegből födöttetek: a művezetői díj, az iskola bebutorozási költségei, továbbá a több- és pótmunkák, nevezetesen:

a) Alapozási többmunka	12,302 frt 94 kr.
b) Kőműves-, ács-, kőfaragó-, asztalos-, bádogos-, lakatos-, mázoló- és vas pótmunkák	8200 frt — kr.
c) Művezetői díj	6000 frt — kr.
d) Az iskola bebutorozási költségei	5700 frt — kr.
e) Különfélék	1200 frt — kr.
Összesen	<u>33,402 frt 94 kr.</u>

Ezen összeg a föntebbi 253,578 frt 30 krral együtt 286,981 frt 24 krra rug. Ennyibe került tehát a főgymnasium és a kegyesrendi ház épülete.

Az árlejtések megtörténte után pár nappal hozzáfogtak a földmunkálatokhoz. Junius 15-én történt az első kapavágás. Az idő kedvező volt a munkára, de az alapátásoknál oly nehézségek merültek föl, melyek a kivített hetekkel hátráltatták s az alapozási költségeket megkétszerezték. Akadtak ugyanis olyan helyekre, melyeken, hogy hordképes anyagra találjanak, a tervben megállapított (+ 4) mélységnél 3—4 meterrel is mélyebbre kellett hatolni, tehát a Tisza szempontja alá szállani.

Azonban a vállalkozó építész szakértelme s az alkalmazott munkaréő nagysága minden nehézséget legyőzött s az alapok lerakása után naponkint 200—300 munkás alkalmazása mellett a munka oly gyorsan folyt, hogy december elejére már az egész épület tető alá került.

A szokatlanul tartós és kemény tél három hónapon (jan.—márcz.) át ismét akadályozta a munkát, de az a tavasz nyíltá óta annyira elő-

haladt, hogy az épület a kitűzött időre készen leend s a jövő tanév már ez épületben lesz megkezdhető.

Az építés főügyeletével a város részéről egy bizottság volt megbízva, mely Tóth Mihály építészeti főmérnök elnöklete alatt a következő bizottsági tagokból állott: Fehér Ipoly, ugy is mint a nagym. v. és k. miniszter megbizottja, Fodor István, Heszlényi József, Kovács István, Magyar Gábor, Pillich Kálmán, Polczner Jenő, dr. Rósa Izsó, Szekerke József, Stanczel Károly, ennek a városból történt távozása után (1885. aug. hó) Pap János, továbbá a számvevőség és tisztii ügyészség egy-egy tagja, végül Bachó Viktor művezető.

Mielőtt az épület belsejét megszemlélnők, lássuk annak a tervező Bachó Viktor által készített s a nmélt. miniszterium által helyben-hagyott alábbi műszaki leírását:

Műszaki leírás.

„A Gizella-tér, Tisza Lajos-körut, Árpád- és Péchy-utczák által határolt terület jelöltetett ki a főgymnasium telkéül, mely telek jelen fekvése átlag +5.60 a Tisza szempontja felett; s miután átlag +4.00 meter mélységben található a hordképes sárga agyag, 1.60 alap-mélységgel, illetőleg a szükséges 15 cmt. feltöltéssel 1.75 magas alapozat létesittetik.

Az Árpád-utczai járda +7.30 m. fekszik s erre lőn az udvar- és kert-talaj is fölvéve, ugy, hogy a +10.00 meterre tervezett földszinti padozat az udvar és kert szine felett 2.70 m. magas; a Tisza Lajos-körut járdájának fölszine +8.22 m. fekszik, így tehát itt a földszinti padozat 1.78 m. magasságban van a járda fölött; az alagsor magassága e szerint padlótól padlóig 4.25 m.; a földszint magassága padlótól padlóig 5.00 m.; az első emelet magassága padlótól padlóig 5.00 m.; a második emelet magassága padlás-padloig 5.00 m.; magasítás az utczai részen 1.90, s így az épület magassága a Tisza Lajos-köruti járda fölött 18.68 m., magasítás az udvar felé 0.24 cmt., itt tehát +7.30 Árpád-utczai járda fölött az épület magassága 17.94 meter.

Szerkezet.

A nagyméltóságú közmunka- és közl. miniszterium által elrendelt erősítések után az alagsorban a fő- és középfalak 0.96, a folyosófal 0.80, a lépcső-falak 0.64, a földszinten a fő- és középfal 0.80, a folyosó-fal 0.64, a lépcsőfal 0.48, az első és másod-emeleten a fő- és középfalak 0.64, a folyosó 0.48, a lépcsőfalak 0.48, csupán a diszterem előtti folyosórészen ugy az első, mint a második emeleten 0.64 meter vastagok. Magasbitási felfalazás az utczán, mint az udvar-részen 32 cm. vastag, fölöttte faparkányokkal.

Elválasztó szerkezetek.

Az alagsorban és a rendház földszintjén dongaboltozat részleg 16 cmt., részleg 32 cmt. záradék-vastagságban, a földszint és az emelet között vasgerendák közé feszített, alul-fölül borított gerenda-mennyezet, az első és második emelet között szintén vasgerendák közötti szerkezet, a második emelet és padlás között köldök-gerenda fedény. A boltozások az alagsorban a földszinti és emeleti folyosókban, úgy az alagsor első emelet és másod-emelet árnyékszékeiben falak közé feszítve.

A nagyméltóságu vallás- és közoktatási miniszterium által javasolt kettősvasak alkalmazásától alulírott tervező költségkímélési szempontból eltekinteni bátorkodik s támaszkodva az Oetl vasgyár által kiszámított terheltetésre, melyet mellékelni szerencséje van, az egyes vasak alkalmaztatását kérelmezi. A falak alá használandó vasak a nagyméltóságu közmunka- és közlekedési miniszterium kívánata szerint vétettek föl. A vasak súlya a salgótarjáni vasgyár szabványai szerint vétetett.

A nagyméltóságu vallás- és közoktatási miniszter változtatását a homlokzatnak nyers építési módon való kivitelére alulírott építész azért nem tartja jelen esetben czélszerűnek, mert Szegeden e célra jóra való anyag nincsen; de az előnyös éghajlati viszonyok következtében a simított vakolat is évtizedekig megáll, és mert a mintegy 400 meter hosszú udvari és utczai homlokzat mintegy 7200 □-meter kiterjedésben igen sok anyagot igényel, melyet a legrövidebb idő alatt nagyon nehezen lehetne beszerezni; de másként is a nyers építési modornak időt igénylő munkáját nem birnók kiteremteni.

A nagyméltóságu közlekedési- és vallásügyi miniszteriumok által elrendelt változtatások a költségvetésben keresztül vitetvén 6042 frt 73 kr. többköltséget igényelnek.

A belső beosztás és kiképzésre a nagyméltóságu közmunka- és közlekedésügyi s a vallás- és közoktatási miniszteriumnak, a diszteremben kívánt erősítésen kívül megjegyzése nem lévén és miután a a költségvetésből mind a felhasznált anyagok, mind a kiviteli módok kivehetők, tehát azoknak itt bővebb felemlítését nem tartom szükségesnek.

Szeged, márczius 6-án 1885. Bachó Viktor s. k. műépítész.⁴¹⁾

Mint már többször említettük, az épület a Tisza Lajos-körut, a Gizella-tér, az Árpád- és Péchy-utcák által határolt 6200 □-méter telken fekszik. Főhomlokzata, melylyel a körutra néz, 151 meter, a mellékhomlokzat pedig a Gizella-téren 49 meter hosszú. Az iskola az épület Gizella-térre néző szárnyát és a főhomlokzat felét foglalja

⁴¹⁾ Városi levéltár. 1885. év.

el; a kegyesrendi ház pedig a főhomlokzat Tisza felé terülő részében van elhelyezve. A kettőnek telkét a tornacsarnok választja el egymástól. A kegyesrendi ház beépített telke 1025·51 □ meter, az iskoláé pedig 1462·90 □ meter. ¹⁾ Az iskola bejárata a Gizella-téren, a kegyesrendi házé pedig a köruton van.

Az iskolaépületbe egy tágas csarnok vezet, melyből néhány lépcsőn jutunk a földszinti folyosóra. Ezen jobbfelé haladva találunk hat tantermet s ezután a tanári könyvtárt. Ezen túl a folyosó el van zárva; itt már a kegyesrendi ház fekszik. A tanári könyvtárral szemközt van a lejárát a tornaterembe s egyszersmind az udvarba, mely körül parkirozva nyári tornatérül szolgál. — A csarnoktól balra a szolgák lakása s ezután az árnyékszék fekszik. A szolgák lakásával átellenben van a főlejárát az udvarra; e főlejárát mellett jutunk a pinczébe, mely az egész épület alagsorát képezi.

A csarnokkal szemközt fekszik a lépcsőház, melyben fehér karszti márványlépcsőkön jutunk az első emeletre, honnan a Gizella-térre három tanterem néz; ezután következik az igazgatósági iroda és levéltár (egy teremben), melyből átjárás van a szomszéd tanácskozási terembe; még három tantermet s a földrajzi és régiségi tárgyak helyiségét találjuk e folyosón. Ezeken túl van az igazgató magánlakása, mely már a kegyesrendi házban fekszik. A Gizella-térre néző termék egyikével egy rendelkezésre álló szoba van kapcsolatban, melybe a bejárát egyik tanteremből nyílik. E szobán belül az Árpád-utca és az udvar felé az árnyékszék.

A második emeleten a Gizella-téri szárnyban találjuk a rajztermet, melyből egy benyílón jutunk a rajzszertárba. A rajzterem mellett fekszik az ifjusági könyvtár, ezentúl a természetrajzi dolgozószoba és a természetrajzi szertár. A természettani szertár, a természettani és vegytani dolgozószoba s a természettani előadó terem, mindhárom egymással kapcsolatban, következnek ezután. A természettani előadó terem a dolgozószobától elválasztó falban van elhelyezve a vegytani műhely, ellátva a szükséges gázvezetővel. A természettani előadó-termen túl találjuk a vizsgálati- vagy disztermet, mely a folyosó hozzacsatolása következtében 10·40 meter széles; kapcsolatban van e terem egy kétszárnyu nagy ajtó által a kápolnával s nemcsak vizsgálati termül, de arra is szolgál, hogy az ifjuság nagyobb része itt hallgassa a szt. misét, míg a kisebb rész e diszteremhez mintegy sanctuáriumul szolgáló kápolnában foglalhat helyet.

A kápolnán túl van még egy kisebb szoba, mely sekrestyéül szolgál. Ezen túl a kegyesrendi ház fekszik, melyből a földszinten

¹⁾ Erdélyi Mihály vállalkozó építész kimutatása.

és első emeleten a folyosókon, a második emeleten pedig a disztermen-
át juthatunk az iskolába.

A gymnasium alaprajzának bővebb magyarázatául az aláb-
biakban közöljük az épület minden egyes helyiségeinek
méreteit.

I. Földszint.

A helyiség neve	Magassága	Hosszasága	Szélessége	Területe m. ²	Térfogata m. ³
I. a) Tanterem	4.55	10.94	6.84	74.82	340.43
I. b) "	4.55	11.23	7.42	83.32	379.10
I. c) "	4.55	10.02	6.84	68.53	311.81
I. d) "	4.55	9.65	6.84	66.00	300.30
I. e) "	4.55	9.94	6.84	67.98	309.30
I. f) "	4.55	10.30	7.42	76.42	347.71
II. Tanári könyvtár	4.55	7.42	6.01	44.59	202.88
III. Tornaterem	9.36	19.33	8.00	154.64	1447.43
IV. Lejáró a tornaterembe	—	11.88	2.88	34.21	—
V. Előcsarnok	5.92	9.50	6.68	63.46	375.68
VI. Lépcsőház	5.00	7.61	6.00	45.66	228.30
VII. Szolgák lakása	4.55	6.84	3.64	24.89	113.24
" " "	4.55	6.84	3.40	23.25	105.78
" " "	4.55	6.84	3.58	24.48	111.38
" " "	4.55	7.42	3.43	25.45	115.79
IX. Árnyékszék	4.55	6.90	3.35	23.11	105.15
X. Tornatér	—	43.65	34.00	1484.10	—

II. Első emelet.

A helyiség neve	Magassága	Hossza- sága	Szélessége	Területe m. ²	Térfogata m. ³
I. a) Tanterem . . .	4.55	10.84	7.00	75.88	345.25
I. b) " . . .	4.55	9.50	7.00	66.50	302.57
I. c) " . . .	4.55	11.12	7.00	77.84	354.17
I. d) " . . .	4.55	9.65	7.00	67.55	307.35
I. e) " . . .	4.55	9.95	7.00	69.65	316.90
I. f) " . . .	4.55	10.30	7.50	77.25	351.48
II. Igazgatósági iroda és levéltár	4.55	11.23	7.50	84.22	403.20
III. Tanácskozási terem . . .	4.55	10.02	7.00	70.14	319.13
IV. Sztár rendelkezésre . . .	4.55	7.82	3.43	26.82	122.03
V. Földrajzi és régiségi tárgyak tára	4.55	7.50	6.91	51.82	235.78
VI. Az igazgató lakása	4.55	6.83	5.68	38.79	176.94
VI. " " "	4.55	5.68	5.13	29.13	131.54
VII. Lépcsőház . . .	5.00	7.89	6.00	47.34	236.70
VIII. Folyosó . . .	4.70	91.48	2.50	228.70	1074.89
IX. Árnyékszék . . .	4.55	7.00	3.35	23.45	106.69

III. Második emelet.

A helyiség neve	Magassága	Hosszasága	Szélessége	Területe m. ²	Térfogata m. ³
I. Rajzterem . . .	4.60	17.72	7.00	124.04	570.58
II. Rajzsztár . . .	4.60	7.46	3.51	26.18	120.42
III. Ifjúsági könyvtár . . .	4.60	9.84	7.00	68.88	316.84
IV. Természettajzi sztár . . .	4.60	11.23	7.50	84.22	387.41
V. " dolgozó szoba . . .	4.60	7.00	4.00	28.00	128.80
VI. Természettani sztár . . .	4.60	13.67	7.00	95.69	440.17
VII. Természettani és vegytani dol- gozó szoba . . .	4.60	7.00	6.00	42.00	193.20
VIII. Természettani előadó terem . . .	4.60	9.80	7.00	68.60	315.56
IX. Vizsgálati terem . . .	7.30	17.38	10.40	180.75	1319.47
X. Kápolna . . .	4.60	10.26	5.68	58.27	268.04
XI. Sekrestye . . .	4.60	5.68	2.82	16.01	73.64
XII. Lépcsőház . . .	4.98	7.89	6.00	47.34	235.75
XIII. Árnyékszék . . .	4.60	7.00	3.51	24.57	113.02
XIV. Föjljáró a padlásra	—	3.26	2.93	9.51	—

A tantermek és egyéb helyiségek *fűtésére* Meidinger-féle vaskályhák használatnak, s a fűtéssel kapcsolatban van a *szellőztetés* oly módon, hogy a friss levegő a folyosókról vezetetik a kályhákhoz, az elhasznált levegő pedig a termék falaiba, kevéssel a padozat fölött behelyezett szellőztető kürtők által vitetik tova. Nyáron s általában midőn fűtés nem történik, a szellőztetés a középfalakban, a termék mennyezetéhez közel alkalmazott nyílásokon, szellőztető kürtők által eszközöltetik; a levegő pótlására pedig az utcai falakba vágott kisebb nyílások szolgálnak.

A tantermek 4.55 méter magasak, s részben délnek, részben nyugotnak fekszenek. Mindenik tanterem három ablakkal van ellátva, s mivel az ablakok 1.25 meter szélesek s 2.52 meter magasak, kellő *világítást* nyernek. Az ajtók 1.40 meter szélesek s 2.70 meter magasak.

A vizsgálati terem, a természettani, vegytani és természettajzi szertárak és laboratóriumok, a természettani előadóterem, a tornaterem, továbbá az igazgatósági iroda és a tanácskozási terem *gázvilágítással* vannak ellátva, mint szintén a folyosók és a lépcsőház is.

Vízzel az udvaron ásott kut s a vízvezeték fogja az épületet ellátni, s ami egészségügyi és tisztasági tekintetben szerfölött fontos: az árnyékszékek pissoirjai vizlocsolással vannak szagtalanná téve.

A tornaterem fűtése hasonló a tantermekéhez, világítását egyik oldalon 5, másikon 3 nagy ablak által nyeri; kapcsolatban van vele a tornaszertár és öltöző hely.

A tantermeknek s az intézet összes helyiségeinek bebutorozása folyamatban van; a butorok dr. Klamarik János miniszteri osztálytanácsos utasításai nyomán szerkesztett butortervek szerint készülnek.

Miután a föntebbiekben az intézet fejlődésének rövid történeti vázlatát s az új épület keletkezésének történetét előadtuk, köszönetet mondunk Szeged sz. kir. város közönségének azon áldozatért, melyet a kegyesrendi ház és főgymnasium építése által a hazai közoktatásügy oltárára hozott; köszönetet a magas kormányynak azon támogatásért, melyben a várost részesítette; köszönetet gr. Tisza Lajos ur ő excjának s Fehér Ipoly kir. tanácsos és tankerületi főigazgató urnak, kik az építés ügyét a magas kormányynál hathatós szavukkal támogatták; köszönetet a város azon buzgó férfainak, kik az építkezés körül lankadatlanul fáradozni meg nem szüntek.

Adja Isten, hogy azon remények, melyek ezen új épülethez fűződnek, megvalósuljanak s az intézet a jövőben is méltó lehessen multjához.

Magyar Sátor.

TANÁRI KAR.

A) A kötelezett tantárgyak tantrai.

Sorszám	A tanár neve	Tantárgyak, melyeket előadott	Osztályok, melyekben előadott	Heti óráinak száma	Észrevételek
1.	Arányi Ágost	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv	VI. VII. VIII. I. A.	18	Az I. A. osztály főnöke, hitszónok, az ifj. segélyzőegylet elnöke.
2.	Budavári József	Latin nyelv Görög nyelv	VIII. V. VI. VIII.	19	—
3.	Cserép Sándor	Magyar nyelv és irodalom Számтан	VI. VII. VIII. I. A. II. A.	16	Értekezletijegyző, a tanári és ifj. nagyobb könyvtárak gondnoka, az ifj. önképzőkör vezetője.
4.	Csertő Antal	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv Földrajz Szépirás	I. C. I. B. I. A. I. B.	19	Az I. B. osztály főnöke.
5.	Dr. Czirbusz Géza	Német nyelv Történelem Szépirás	III. A. III. B. I. V. III. A. IV. II. B.	19	A IV. osztály főnöke.
6.	Farkas László	Számтан Természettan Termt. földrajz Bölcs. előtan	I. B. VII. VIII. III. A. III. B. VIII.	18	A VIII. osztály főnöke, a természettani szertár őre.
7.	Firtinger Jakab	Német nyelv és irodalom Történelem	V. VI. VII. VIII. III. B. VI.	18	A VI. osztály főnöke.
8.	Hajnal Imre	Latin nyelv	V. VI. VII.	18	Az V. osztály főnöke.
9.	Kovács István, világi	Tornázás	I—VIII.	16	—
10.	Magyar Gábor	Földrajz Történelem	VII. VIII.	5	Igazgató.

Sorszám	A tanár neve	Tantárgyak, melyeket elő- adott	Osztályok, melyekben elő- adott	Heti órái- nak száma	Észrevételek
11.	Markos Imre	Mennyiségtan	II. B. IV. V. VI. VII. VIII.	19	A VII. osztály fő- nöke, az énekkar felügyelője.
12.	Nováky Bertalan, világi	Rajzoló mér- tan és szabad- kézi rajz	I—IV.	21	—
13.	Dr. Ormándy Miklós	Vallástan Természetrajz Földrajz Szépirás	II. B. IV. V. VI. II. A. II. B. II. A.	19	A természetrajzi és vegytani szertár őre.
14.	Pap János	Földrajz Számтан	I. B. I. C. III. A. III. B.	14	—
15.	Pap József	Magyar nyelv Latin nyelv Történelem Számтан	II. B. V. I. C.	18	A II. B. osztály főnöke.
16.	Sáfrán József	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv	V. III. B. IV. V. III. B.	18	A III. B. osztály főnöke, hitelemző, az ifj. kisebb könyvt. gondnoka.
17.	Szvaratkó Kálmán	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv Szépirás	I. A. I. B. II. A. III. A. III. B. III. A. I. C.	18	A III. A. osztály főnöke, hitelemző.
18.	Tóth Nándor, világi	Tornázás	I—VIII.	8	Segédtanító.
19.	Váradai Károly	Magyar nyelv Latin nyelv Szépirás	II. A. II. A. IV. I. A.	19	A II. A. osztály főnöke.
20.	Várkonyi Endre	Vallástan Magyar nyelv Latin nyelv Görög nyelv	IV. I. C. VII.	19	Az I. C. osztály főnöke.

B) A nem kötelezett tantárgyak tanárai.

Arányi Ágost, kegy. r. tanár, előadta a francia nyelvet heti 4 órában.

Bódogh János, m. kir. távirótiszt, a gyorsírást heti 4 órában.

Szögedi Endre, a városi zenede igazgatója, a műéneket heti 2 órában.

A nem róm. kath. vallású ifjak vallástanukban saját lelkészeiktől nyertek oktatást.

ELŐADOTT TANANYAG.

Első A. B. és C. osztály.

Osztályfőnökök : A. osztályban : Arányi Ágost, B. osztályban : Csertő Antal, C. osztályban : Várkonyi Endre.

Vallástan, hetenkinti 2 órában. A hitről. Az apostoli hitvallás. Az Isten tiz- s az anyaszentegyház öt parancsa. A szentségekről s az imádságról. Tankönyv: Nagy Katekizmus. Eger, 1876. Tanárok: I. A. és B. osztályban: Szvaratkó Kálmán, I. C. osztályban: Csertő Antal.

Magyar nyelv, hetenkinti 6 órában. Helyesírási gyakorlatok, az egyszerű tömondat és részei, az igetan, a mondat bővítése, névragozás, névutók, a melléknév fokozása, számnevek, névmások, határozók, kötőszók. — Prózai és költői olvasmányok (leírások, mesék, népmesék, elbeszélések, magyar történeti mondák, görög hitregék), értelmes és helyesen hangsúlyozott olvasás, tartalmi és nyelvteni fejtegetések, versek beemlézése és elszavalása. Kéthetenkint egy írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Ihász-Barbarits, Magyar nyelvtan. Budapest, 1886. Tomor-Váradi, Magyar olvasókönyv I. r. Budapest, 1885. Tanárok: I. A. osztályban: Arányi Ágost, I. B. osztályban: Csertő Antal, I. C. osztályban: Várkonyi Endre.

Latin nyelv, hetenkinti 6 órában. Írás és olvasás, a rendes igék jelentőmódú jelenideje, egyszerű mondatok, az igének az alanyval való egyeztetése, a nevek fogalma, a nevek declinatioi, a melléknév egyeztetése a maga főnével, a melléknevek fokozása, az igehatározók, a névmások, a számnevek, elüljárók, a négy rendes igeajlítás főbb alakjai. A tanultaknak megfelelő fordítások és elemzések. Minden héten egy írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Szepesi-Budavári, Latin alaktan I. r. Budapest, 1879. Tanárok: I. A. osztályban: Arányi Ágost, I. B. osztályban: Csertő Antal, I. C. osztályban: Várkonyi Endre.

Földrajz, hetenkinti 4 órában. Magyarország és a Földközi-tengert környező országok területének természeti viszonyai; ezek főbb

topographiai adatai, a városok és vidékek néprajza a lakosok főbb foglalkozásának ismertetésével, nemkülönb a feltűnőbb föld- és kőzet-nemeknek, jellemző növényeknek s állatoknak szemléltető leírása. Tankönyv: Dr. Brózik K. és Paszlavszky József, Földrajz I. r. Budapest, 1884. Tanárok: I. A. osztályban: Csertő Antal, I. B. és I. C. osztályban: Pap János.

Számтан, hetenkinti 3 órában. A tizes számrendszer. A négy számolási művelet egész számokkal és tizedes törtekkel; a tört mint hányados és viszony; közönséges törtekkel való számolás. A métermérték ismertetése; időszámítás. Tankönyv: Mocnik-Schmidt, Számтан. Budapest, 1885. Tanárok: I. A. osztályban: Cserép Sándor, I. B. osztályban: Farkas László, I. C. osztályban: Pap József.

Rajzoló mértan, hetenkinti 3 órában. A síkmértani elemek. Pontok, vonalak és szögek fekvési és mérési viszonyai. A síkidomok — három-, négy- és a sokszögeknek — fontosabb tulajdonságai, területük meghatározása. A kör és ahhoz tartozó nevezetesebb egyenesek ismertetése. Mértani díszítmények rajzolása a mértanban tanult idomok fölhasználásával, rendszeresen haladó táblarajzok után, rajz eszközökkel, majd pedig szabadkézzel. Tankönyv: Landau és dr. Wohlrab, Rajzoló geometria, I. füzet, 1881. Tanár: Nováky Bertalan.

Szépírás, hetenkinti 1 órában. Tanárok: I. A. osztályban: Váradi Károly, I. B. osztályban: Csertő Antal, I. C. osztályban: Szvaratkó Kálmán.

Tornázás, hetenkinti 2 órában. A rendgyakorlatok, egyszerű szabad gyakorlatok; szerelvényeken a tám-, függés- s lengés-gyakorlatok, magas és távugrás. Tanár: Tóth Nándor.

Második A. és B. osztály.

Osztályfőnökök: A. osztályban: Váradi Károly, B. osztályban: Pap József.

Vallástan, hetenkinti 2 órában. A kath. egyház szertartásainak magyarázata. Tankönyv: Ivánkovics János, A ker. egyház szertartásainak és ünnepeinek rövid értelmezése. Szeged, 1882. Tanárok: II. A. osztályban: Szvaratkó Kálmán, II. B. osztályban: dr. Ormándy Miklós.

Magyar nyelv, hetenkinti 5 órában. Összetett szerkezetű mondatok taglalása, mellérendelt és alárendelt mondatok viszonya. Szókötés, a határozók tana tüzetesen. Szóképzés. Synonymák egybeállítására s magyarázata az olvasmány alapján. Elbeszélő prózai és költői olvasmányok (népmondák, magyar történeti mondák, néprajzok,

klasszikus mythusok); az olvasmányok tartalmi magyarázása s azok tartalmának szabadon való elbeszélése; könyv nélkül tanult versek szavalása. Kéthetenként egy írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Ihász-Barbarits, Magyar nyelvtan. Budapest, 1886. — Tomor-Várad, Magyar olvasmányok, II. r. Budapest, 1882. Tanárok: II. A. osztályban: Várad Károly, II. B. osztályban: Pap József.

Latin nyelv, hetenkinti 7 órában. Az alaktan befejezése, főleg: genus-szabályok, teljes coniugatio, a szóképzés elemei. A fő- és mellékmondatok megkülönböztetése kötőszók szerint. Összefüggő olvasmányul: Phaedrusi mesék kellő magyarázatokkal; néhány mesének könyv nélkül való betanulása. A szókincs megfelelő bővítése az olvasmány alapján és szóképzési csoportok összeállításával. Hetenkint egy írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Szepesi-Budavári, Latin alaktan, II. r. Budapest, 1877. Tanárok: II. A. osztályban: Várad Károly, II. B. osztályban: Pap József.

Földrajz, hetenkinti 4 órában. Európából: az Alpok, a Kárpátok északi lejtője, a Morva- és Csehföld, Ausztria tartományai, a Német középhegység vidéke, a Germán síkföld, a Francia föld, a Britt szigetek, a Jüt-föld és Dán-szigetek, a Skandináv-félsziget, a Szarmata-síkság. Ázsiából: északi, keleti, déli és Közép-Ázsia. Afrikából: keleti, déli, Nyugat- és Közép-Afrika. Amerika, Ausztrália. Ezek természeti viszonyai, főbb topographiai adataik, a városok és vidékek néprajza, a lakosok főbb foglalkozásának ismertetése, a föltünőbb föld és kőzetemeknek, jellemző növényeknek s állatoknak lehetőleg szemléltető leírása. Tankönyv: dr. Brózik K. és Paszlavszky József, Földrajz, II. r. Budapest, 1882. Tanár: dr. Ormándy Miklós.

Számтан, hetenkinti 4 órában. A négy alapművelet közönséges és tizedes törtekkel; rövidített számműveletek, az u. n. számtan műveletek korlátolt pontossággal. Az arányosság fogalmának fejtegetése, olasz számolásmód, egyszerű és összetett hármas szabályhoz tartozó föladatok megfejtése a következtetés módja s aránylatok tana szerint. Mértani viszonyok s arányok elemei: százalék-számítás. Tankönyv: Mocnik-Schmidt, Számтан. Budapest, 1885. Tanárok: II. A. osztályban: Cserép Sándor, II. B. osztályban: Markos Imre.

Rajzoló mértan, hetenkinti 3 órában. Testmértani elemek. Az egyenes és síkok absolut és relativ helyzete. Lapszögek és szögletek. A fontosabb testek — a koczka, hasáb, gúla, szabályos testek, henger, kúp és gömb — tulajdonságai, hálózata, fölületének és köbtartalmának kiszámítása; azok hasonlósága, összeillősége és symmetriája. A fönt elősorolt testek mintáinak előállítás. Síkékmények rajzolása a symmetria fölhasználásával, tollal kihúzva. Tankönyv: Landau és Wohlrab, Rajzoló geometria, II. füzet. Budapest, 1881. Tanár: Nováky Bertalan.

Szépíráás, hetenkinti 1 órában. Tanárok: II. A. osztályban: dr. Ormándy Miklós, II. B. osztályban: dr. Czirbusz Géza.

Tornázás, hetenkinti 2 órában. Rendgyakorlatok, egyszerű és összetett könnyebb szabadgyakorlatok; szerelvényeken: a tám-, függés- s lengés-gyakorlatok; magas és távugrás. Tanár: Tóth Nándor.

Harmadik A. és B. osztály.

Osztályfőnökök: A. osztályban: Szvaratkó Kálmán, B. osztályban: Sáfrán József.

Vallástan, hetenkinti 2 órában. Az ó-szövetség története. Tankönyv: Róder Alajos, Biblia, I. r. Budapest, 1874. Tanár: Szvaratkó Kálmán.

Magyar nyelv, hetenkinti 3 órában. A nyelvtan rendszeres áttekintése. A hangsúlyos vers ismertetése. Összefüggő történeti olvasmány; elbeszélő költemények. Szavalás. Kéthetenkint egy írásbeli gyakorlat az iskolai olvasmánnyal s a végzett tananyaggal kapcsolatban. Tankönyv: Ihász-Barbarits, Magyar nyelvtan. Budapest, 1886. Tomor-Váradi, Magyar olvasókönyv, III. r. Budapest, 1885. Tanárok: III. A. osztályban: Szvaratkó Kálmán, III. B. osztályban: Sáfrán József.

Német nyelv, hetenkinti 3 órában. Név- és igeragozás; szóképzés elemei. A mondatrészeknek, a fő- és mellékmondatoknak gyakorlati megkülönböztetése. Szótanulás az olvasmánnyal kapcsolatban. Szóbeli fordítás magyarból németre. Próza és költői olvasmányok. Kiseb költői darabok betanulása. Kéthetenkint egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyv: dr. Szemák, Német nyelvtan. Budapest, 1882. U. a. Német olvasóköny. Budapest, 1883. Tanár: dr. Czirbusz Géza.

Latin nyelv, hetenkinti 6 órában. Szókötéstan. Az infinitivusi és participialis mondat szerkezet gyakorlati ismertetése. Szóképzéstan. Az egyszerű mondat rendszeres tárgyalása. Szótanulás, kapcsolatban az olvasmánnyal. Liv. II. cap. 1—21. Phaedrusból: 9 mese fordítva, értelmezve és emlézve. Ovidiusból: Daedalus és Icarus. Hetenkint egy iskolai írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Szepesi-Tóth, Mondattan, I. r. Budapest, 1886. Elischer József, Olvasókönyv. Budapest, 1885. Tanárok: III. A. osztályban: Szvaratkó Kálmán, III. B. osztályban: Sáfrán József.

Történelem. a) Hetenkinti 3 órában. Magyarország története egészen. b) Hetenkinti 1 órában. Az osztrák-magyar birodalom fizikai, polgári és politikai földrajza. Közsügyek. A monarchia nemzetközi képvisellete. Tankönyv: dr. Ribáry Ferencz, Magyarország tör-

ténete. Bpest, 1879. — Csuday Jenő, Az osztrák-magyar monarchia földrajza. Szombathely, 1884. Tanárok : III. A. osztályban : dr. Czirbusz Géza, III. B. osztályban : Firtinger Jakab.

Physikai és matematikai földrajz, hetenkinti 2 órában. Physikai jelenségek : halmazállapotok, erők, nehézkedés, az egyensúly és mozgás fontosabb jelenetei s főbb törvényei; a vizről, a levegőről. A hőtan, fénytán, továbbá a villamosság és delejesség tanainak alapvonalai. A földfelület physikai jelenségei a szárazon, a vizen, a levegőben. A föld mint csillag mathem. fölosztása és méretei, mozgásai; földövek, évszakok, klíma. Tankönyv: dr. Schmidt Ágoston, Physikai földrajz. Budapest, 1885. Tanár: Farkas László.

Számтан, hetenkinti 3 órában. Az összetett hármasszabály; kamatszámolás; határidő-számolás; láncszabály; az arányos osztás. Elegyítési föladatok. Tankönyv: Mocnik-Schmidt, Számтан, II. füz. Budapest, 1885. Tanár: Pap János.

Rajzoló mértan, hetenkinti 2 órában. A szerkesztő síkmértan. Az egyenes vonalú idomok — négyzet, dülény, ferdény, stb. — szerkesztése. A hasonlóság, összeillőség és symmetria fogalmának kibővítése. A mértan alkalmazása a rajzoláshoz és méréshez. A területek átváltoztatása, tekintettel azok könnyebb kiszámíthatására. Sikékitmények rajzolása, lapmintákról tollal kihúva, a nevesebb szerzők nyomán. Tankönyv: Landau és dr. Wohlrab, Rajzoló geometria, II. r. Budapest, 1881. Tanár: Nováky Bertalan.

Tornázás, hetenkinti 2 órában. Rendgyakorlatok: egyszerű és összetett szabadgyakorlatok; szerelvényeken a tám-, függés- s lengés-gyakorlatok; magas és távugrás. Tanár: Tóth Nándor.

Negyedik osztály.

Osztályfőnök: dr. Czirbusz Géza.

Vallástan, hetenkinti 2 órában. Jézus Krisztus élettörténete; az apostolok cselekedetei és Palesztina földrajza. Tankönyv: Róder A. Nagy Biblia, II. r. Bpest, 1874. Tanár: Várkonyi Endre.

Magyar nyelv, hetenkinti 4 órában. A stylus általános törvényei. A prózai és költői stylus különbségei tüzetesen; a hangsúlyos és mértékes verselés. Költői és prózai olvasmányok. Kéthetenkint egy írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Névy László, Stilisztika, I. rész. Budapest, 1883. — Arany János, Toldi. Magyarázta Lehr A. Bpest, 1880. Tanár: Sáfrán József.

Német nyelv, hetenkinti 3 órában. Az alaktan rendszeres tárgyalása. A mondattan elemei. Fordítás, elemzés. Szótanulás etymolo-

gikus csoportokban. Kéthetenként egy isk. írásb. gyakorlat. Tankönyv: Szemák, Elméleti s gyakorlati német nyelvtan, II. Kassa, 1878. — U. a. Német olvasókönyv, II. Bpest, 1883. Tanár: dr. Czirbusz Géza.

Latin nyelv, hetenkinti 6 órában. Az idő- és módtannak rendszeres ismertetése; oratio obliqua. Prózaolvasmányok: Liv. II. és III. cap. 1—32. A prosodia és metrika előrebocsátásával, válogatott mesék Phaedrusból. Ovidiusból: Met. VIII. 183—235. Fast. II. 195—238. Minden héten egy isk. írásb. gyakorlat. Tankönyv: Szepesi-Tóth, Mondattan. Bpest, 1886. — Elischer József, Latin olvasókönyv. Bpest, 1880. Tanár: Váradi Károly.

Történelem, hetenkinti 3 órában. A hajdankori népek rövid ismertetése; a görögök, a rómaiak története és társadalmi élete a császárság koráig. Tankönyv: Vaszary-Kolos, Egyetemes világtörténet, I. r. Budapest, 1880. Tanár: dr. Czirbusz Géza.

Természetrajz, hetenkinti 3 órában. Ásványtan: az ásványok külső és belső tulajdonságai: a kémiai összetételre alapított öt főosztály ismertetése s ezekből az ásvány-rendszer megalapítása fővonalakban. Kőzettan: az egyszerű kőzetek megismertetése ásványtani alapon s az összetettebb kőzetek általánosan elterjedt, nevezetesebb fajai. A geologia alapvonalainak ismertetése. Tankönyv: dr. Róth Samu, Ásvány-, kőzet- és földtan. Budapest, 1882. Tanár: dr. Ormándy Miklós.

Mennyiségtan, hetenkinti 3 órában. Bevezetés az algebra. Összeadás és kivonás egész számokkal. Sokszorozás egész számokkal, kiterjeszkedve a kéttagúak négyzetének és köbének képzésére. Osztás egész számokkal, kiterjeszkedve a geometriai haladványok képletére. Ugyanazon műveletsorozat törtszámokkal. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Arányok és aránylatok. Tankönyv: dr. Lutter Nándor, Betűszám. Budapest, 1882. Tanár: Markos Imre.

Rajzoló mértan, hetenkinti 2 órában. A szerkesztő síkmértan. Görbe vonalú idomok. A körtan kibővítése és az ebbe vágó föladványok; két kör viszonyos fekvése. A legfontosabb görbe vonalak, különösen a kúpszeletek által képződők és azok szerkesztése. Rövid áttekintése a négy osztályban tanultaknak. Nehezebb stílusú díszítmények, az ember fejrészeletei, azok összealkalmazása s később antikfejalakok rajzolása árnyékolással. Tankönyv: Landau és dr. Wohlrab, Rajzoló mértan, II. r. Budapest, 1881. Tanár: Nováky Bertalan.

Tornázás, hetenkinti 2 órában. Rendgyakorlatok; összetett szabad gyakorlatok; szerelvényeken: a tám-, függés-, föllendülés-, lengés-, forgásgyakorlatok; magas és távugrás. Tanár: Kovács István.

Ötödik osztály.

Osztályfőnök: Hajnal Imre.

Vallástan, hetenkinti 2 órában. A kinyilatkoztatás története. Tankönyv: dr. Wappler. A kath. egély tankönyve, I. r. Budapest, 1870. Tanár: Sáfrán József.

Magyar nyelv, hetenkinti 3 órában. Az írásművek szerkesztésének általános törvényei; az előadás általános formái: leírás, elbeszélés, magyarázat, elmélkedés, értekezés. Költői és prózai olvasmányok, ezekkel kapcsolatban havonként egy házi írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Névy László, Stiliztika, II. r. Budapest, 1879. — Greguss-Beöthy, Magyar balladák. Budapest, 1886. Tanár: Sáfrán József.

Német nyelv, hetenkinti 3 órában. A nyelvtani ismeretek ébrentartása mellett nagyobb prózai s költői darabok fordítása és elemzése. A német mondattan teljesen. Havonként egy írásbeli gyakorlat. Tankönyv: dr. Szemák, Német olvasókönyv, III. r. Budapest, 1879. — Felsmann József, Német grammatika. Bpest, 1881. — Herder, Cid románczok. Tanár: Firtinger Jakab.

Latin nyelv, hetenkinti 6 órában. Nyelvtani ismétlések s irányítási szóbeli gyakorlatok. Prózai olvasmány: T. Livius XXI. k. — Költői olvasmány: Hor. Carm. I. 3. 24. Carm. II. 3. 10. 13. 14. Carm. III. 7. Epod. 2. — Propert. IV. 7. — Ovid. Trist. III. 7. Verg. eclog. IX. — Alb. Tib. I. 10. — A prosodiai és metrikai ismeretek bővítése. — Havonként két órában írásbeli dolgozat. Tankönyv: Szepesi Budavári, Mondattan, II. r. Bpest, 1876. — T. Livii ab urbe condita libr. partes selectae, ed. Grysar. Vindobonae, 1873. — Pirchala, Anthologia latina. Budapest, 1880. Tanár: Hajnal Imre.

Görög nyelv, hetenkinti 5 órában. Attikai alaktan elemei, fő- és melléknevek ragozása, igehatározók, névmásók és számnevek; az ω -végzetű rendes igeajlítás megfelelő írásbeli gyakorlatokkal. Tankönyv: Curtius, Görög nyelvtan. Budapest, 1882. — Schenkl, Görög elemi olvasókönyv. Budapest, 1883. Tanár: Budavári József.

Történelem, hetenkinti 3 órában. A római császárság. A kereszténység alapítása és emelkedése. A barbárok betelepítése a nyugati birodalomba. A mohamedanizmus. A nyugati császárság megújítása. Új népek bevándorlása és megtelepedése. A hűbériség. A császárság és pápaság küzdelme. Keresztes háborúk. A középkori intézmények bomlása. Tankönyv: Vaszary, Egyetemes világtörténet, II. r. Budapest, 1883. Tanár: Pap József.

Természetrajz, hetenkinti 2 órában. Növénytan. A növények bonczani szerkezete általános vonásokban. A virágos növények tes-
tének külső tagoltsága lehetőleg élő példányokban bemutatva. A
növények életfolyama főbb vonásokban. A megismertetett növények
csoportosítása a természetes rendszernek megfelelőleg. A nevezetesebb
rendszerek s Linné seregeinek megismertetése. A közönségesebb fák
s nevezetesebb ipari és gazdasági növények. A növények földrajzi
elterjedése, különös tekintettel honunk virányára. Tankönyv: Róth
Samu, A növénytan alapvonalai. Budapest, 1881. Tanár: dr. Ormándy
Miklós.

Mennyiségtan, hetenkinti 4 órában. Algebra. Ismétlések. Első-
fokú egyenletek egy s több ismeretlennel. A kéttagúak magasabb
positiv egész hatványai; Pascal-féle háromszög. Számítási haladvány.
Számolás gyökjelekkel. Négyzet-gyök és az ismeretlenek kiszámítása
másodfokú egyenletekben. Kőb-gyök. Tankönyv: dr. Lutter Nándor,
Betűszám. Budapest 1882. — Mértan. A planimetria főtételei. Tan-
könyv: Lutter N., Mértan, I. r. Budapest, 1881. Tanár: Markos Imre.

Tornázás, hetenkinti 2 órában. A rendgyakorlatokról az alsóbb
osztályok anyaga bővítve; összetett szabadgyakorlatok; szerelvénye-
ken: a tám-, nyiktám-, függés-, hajlított karonfüggés-, lengés-, forgás-
gyakorlatok, magas és távugrás. Tanár: Kovács István.

Hatodik osztály.

Osztályfőnök: Firtinger Jakab.

Vallás, hetenkinti 2 órában. Kath. hitágazattan. Tankönyv:
dr. Wappler. A kath. egély tankönyve, II. r. Budapest, 1870. Tanár:
Arányi Ágost.

Magyar nyelv, hetenkinti 3 órában. Rhetorika, a prózai műfajok
elméleti ismertetése s megfelelő prózai művek olvasatása. Költői
olvasmány: Shakspere Coriolanus, ennek tartalmi magyarázata a
drámai szerkezet föltüntetésével. Havonként egy házi írásbeli gyakorlat.
Tankönyv: Névy L., Rhetorika. Budapest, 1880. — U. a. Olvasmányok.
— Névy, Shakspere Coriolanus. Tanár: Cserép Sándor.

Német nyelv, hetenkinti 3 órában. A verstan, válogatott bal-
ladák és lyrai költemények fordítása s elemzése. Havonként egy írás-
beli gyakorlat. Tankönyv: dr. Szemák, Német olvasókönyv, III. r.
Budapest, 1879. Tanár: Firtinger Jakab.

Latin nyelv, hetenkinti 6 órában. Nyelvtani ismétlések s irány-
tani és szóbeli gyakorlatok mellett olvasatott: Sall. Jug.; Verg. Aen.

II. Cic. or. de imp. Cn. Pompeii. — Havonkinti 2 órában írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Cai Sall. Crispi lib. de bello Jug., ed. Dietsch. Lipsiae, 1874. P. Virg. Maronis. Aen. epitome, ed. Hoffmann. Vindobonae, 1875. Cic. or. ed. Klotz. Lipsiae, 1878. Tanár: Hajnal Imre.

Görög nyelv, hetenkinti 5 órában. Az egész igetan s az idő- és módtan legfőbb pontjai. Kéthetenkint isk. írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Curtius, Görög nyelvtan. Budapest, 1882. Schenkl, Görög elemi olvasókönyv. Budapest, 1881. Tanár: Budavári József.

Történelem, hetenkinti 3 órában. Az ujkor története a bécsi congressusig. A fölfedezések, a tudomány és a művészet ujjáéledése. A vallásos reform. A vallásos és nemzeti háborúk. A fejedelmi absolutismus kora. A francia forradalom és Napoleon kora. Tankönyv: Vaszary, Egyetemes világtörténet, III. r. Bpest, 1882. Tanár: Firtinger Jakab.

Természetráajz, hetenkinti 3 órában. Állattan. Az állat életműködései általában. Az állatok szervezetei és szervrendszerei. A hét typus és az ezek keretében levő osztályok rendszeres tárgyalása. A nevezetesebb állatfajok leírása. Az állatok földrajzi elterjedése. Tankönyv: dr. Róth Samu, Az állattan alapvonalai. Budapest, 1882. Tanár: dr. Ormándy Miklós.

Mennyiségtan, hetenkinti 3 órában. Ismétlések. A hatványozás általánosítása. (Negatív kitevők és alkalmazásuk a tizes számrendszerben, törtekitevők.) Brigg-féle logaritmuskok. Műveleti szabályok, logaritmuskok kiszámítása és számítás logaritmuskokkal. Síkháromszögtan. (A hegyes szög függvényei, kapcsolatban a derékszögű háromszög kiszámításával. A szögfüggvények értelmezése tetszőleges szögekre. Szögek összegének és különbségének függvényei. Ferdeszögű háromszögek.) Stereometria. Azon bevezető fogalmak és tételek sora, melyek a felszín és köbtartalom kiszámítására szükségesek. Szögletes testek mérése. Tankönyv: Lutter Nándor, Betűszámstan. Budapest, 1882. — U. a. Mértan. Budapest, 1881. Tanár: Markos Imre.

Tornázás, hetenkinti 2 órában. Rendgyakorlatok helyben és menetközben; összetett szabadgyakorlatok; botgyakorlatok; szerelvényeken: a tám- és nyíktámlengések, hajlított karu függésben lengések, föl- és átlendülések, forgások, magas- és távugrásgyakorlatok. Tanár: Kovács István.

Hetedik osztály.

Osztályfőnök: Markos Imre.

Vallástan, hetenkinti 2 órában. Kath. erkölcsstan. Tankönyv: dr. Wappler A., A kath. erkölcsstan. Budapest, 1870. Tanár: Arányi Ágost.

Magyar nyelv, hetenkinti 3 órában. A verstani szabályok áttekintése és alkalomszerű ismétlése. A költői műfajok elmélete, tekintettel történeti fejlődésükre. Költői magánolvasmány mellett megfelelő aesthetikai és poetikai értekezések iskolai olvasása. Remekművek taglaló ismertetése. Havonkint egy házi írásb. dolgozat. Tankönyv: Névy L., Poetika. Bpest, 1880. — U. a. Olvasmányok. Tanár: Cserép Sándor.

Német nyelv, hetenkinti 3 órában. Prózaí és költői darabok fordítása és elemzése; Goethe Herman und Dorothea-jának, Schiller Wilhelm Tell-jének fordítása és széptani elemzése. Havonkint egy írásbeli gyakorlat. Tankönyv: dr. Szemák István, Német olvasókönyv, IV. r. Budapest, 1879. Tanár: Firtinger Jakab.

Latin nyelv, hetenkinti 6 órában. Nyelvtani ismétlések s irálytani s szóbeli gyakorlatok. Prózaí olvasmányok: M. T. Ciceronis orat. pro Sex. Roscio Amerino. — M. T. Ciceronis epist. ad Fam. V. 2. 7. 9. XIV. 2. 4. — Ad. Att. II. 21. 22. 24. III. 5. 6. — Költői olvasmány: Verg. Aen. VI. — Havonkint két órában írásbeli gyakorlat. Tankönyv: M. T. Ciceronis orat. ed. Klotz. Lipsiae, 1877. — P. Verg. Maronis Aen. epitome, ed. Em. Hoffmann. Vindobonae, 1875. Köpesdi Sándor, M. T. Cicero válogatott levelei. Budapest, 1879. Tanár: Hajnal Imre.

Görög nyelv, hetenkinti 5 órában. A mondattan s az ión szójárás tüzetes áttekintése. Homeri Odysseae VI. VII. 2—7. 86—131. — XII. 1—270. ed. Guil. Dindorf. Lipsiae, 1883. Herodotból szemelvények: Kroisos és Solon találkozásá. Kroisos bukása. Kambyses Aigyptosban. A marathoni ütközet. Dávid István, Szemelvények Herodotos művéből. Bpest, 1880. Kéthetenkint egy isk. írásbeli gyakorlat. Tankönyv: Curtius, Görög nyelvtan, II. r. Bpest, 1882. Tanár Várkonyi Endre.

Politikai földrajz, hetenkinti 2 órában. Európa, Ázsia, Afrika, Amerika államainak történeti vázlata, természeti leírása, ipara, kereskedelme, lakosai vallás és nemzetiség tekintetében, alkotmánya, honvédelme és gyarmatügyi viszonyai. Tankönyv: Scholtz Albert, Politikai földrajz. Budapest, 1883. Tanár: Magyar Gábor.

Természetan, hetenkinti 4 órában. Általános tulajdonságok és erők, erőműtan, rezgés-, hang- és fénytán. Tankönyv: Fehér Ipoly, Kisérleti természetan. Budapest, 1882. Tanár: Farkas László.

Mennyiségtan, hetenkinti 3 órában. *a)* Algebra. A másodfokú egyenletek elmélete. Felsőbb rendű egyenletek. Számítási és mértani haladványok. Kamat-kamatszámítás. *b)* Geometria. Háromszögtani ismétlések; térán. Tankönyv: Lutter Nándor, Betűszámán. Budapest, 1882. — U. a. Mértán. Budapest, 1881. Tanár: Markos Imre.

Tornázás, hetenkinti 2 órában. Rendgyakorlatok helyben és menetközben; összetett szabadgyakorlatok; botgyakorlatok; szerelvényeken: a tám- és nyiktámlengések, hajlított karú függésben lengések, föl- és átlendülések, forgások, magas és távugrás. Tanár: Kovács István.

Nyolczadik osztály.

Osztályfőnök: Farkas László.

Vallástan, hetenkinti 2 órában. A r. k. egyház története. Tankönyv: Ivánkovics János, A kath. egyház története. Szeged, 1884. Tanár: Arányi Ágost.

Magyar nyelv, hetenkinti 3 órában. Irodalomtörténet a legrégebb időtől a jelenig. Nyelvészeti és szépészeti fejtegetések. Megfelelő írásbeli dolgozatok. Tankönyv: Beöthy Zsolt, A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése, I. II. k. Bpest, 1883. Tanár: Cserép Sándor.

Német nyelv, hetenkinti 2 órában. Előadattak és fejtegetettek egyes prózai művek nevezetesebb szerzőktől, továbbá: Goethe, Iphigenie auf Tauris. A német irodalom főbb vonásokban. Havonkint egy írásbeli gyakorlat. Tankönyv: dr. Szemák, Német olvasókönyv, IV. r. Budapest, 1879. Goethe, Iphigenie auf Tauris. Tanár: Firtinger Jakab.

Latin nyelv, hetenkinti 5 órában. Nyelvtani ismétlések s iránytani s szóbeli gyakorlatok. Prózai olvasmány: P. C. Tacit. Ann. I. 1—15. 72—81. — II. 27—35. 41—47. 53—80. — Költői olvasmány: Q. Horatii Flacci Carm. I. 12. 31. Carm. II. 2. 6. 10. 18. Carm. III. 1. 23. 24. 29. Carm. IV. 2. 3. 7. 9. Epod. 2. 7. Satir. I. 6. 9. Epist. I. 1. 2. 10. Kéthetenkint egy írásb. dolgozat. Tankönyv: P. C. Taciti Ann., ed. Car. Halm. Lipsiae, 1881. Q. Horatii Carmina selecta, ed. C. S. Grysar. Vindobonae, 1872. Tanár: Budavári József.

Görög nyelv, hetenkinti 4 órában. Homeri Ilias. VI. IX. ed. Guil. Dindorf Lipsiae 1875. Platonis Apologia Socratis ed. C. Hermannus. Kéthetenkint isk. írásb. gyakorlat. Tanár: Budavári József.

Történelem, hetenkinti 3 órában. Magyarország története, tekintettel a társadalmi és állami viszonyok fejlődésére. Tankönyv: A magyarok története rövid előadásban, Horváth Mihálytól. Bpest, 1876. Tanár: Magyar Gábor.

Természettan, hetenkinti 4 órában. Hőtan, az anyag szerkezete, delejesség, villanyosság, a kosmographia elemei. Tankönyv: Fehér I., Kísérleti természettan. Bpest, 1882. Tanár Farkas László.

Mennyiségtan, hetenkinti 2 órában. Kapcsolástan, kéttaguak hatványozása. Ismétlések. Tankönyv: Lutter, Betűszám. 1879. Tanár: Markos Imre.

Bölcészeti előtan, hetenkinti 3 órában. Psychologia: a lelki élet mivolta s megismerésének módszere, a lelki állapotok osztályozása, a képzetek (ismerés), érzelmek (kedély) és vágyak (akarat) psychológiája, a lelki és testi élet viszonya. — Logika: a gondolkodás mibenléte és formái, a logika fölosztása, az elemtan. Tankönyvek: Klamarik János, Psychologia. Bpest, 1885. U. a. Logika. Bpest, 1882. Tanár: Farkas László.

Tornázás, hetenkinti 2 órában. Rendgyakorlatok helyben és menetközben; húzódások és vonulások, összetett szabadgyakorlatok, botgyakorlatok szabadgyakorlatokkal összekötve. Szerelvényeken: a tám-, nyiktámlengés-, menés- és szökésgyakorlatok; lengés, föl- és átlendülés, forgásgyakorlatok, magas és távugrás. Tanár: Kovács István.

Írásbeli feladványok.

I. A magyar nyelvből és irodalomból.

V. osztályban.

Őszi kép. Leírás. — A délamerikai síkságok. Vázlat. — A görögök tanításmódja. — A „Kont“ cz. ballada meséje és történeti háttere. — A fősvény. Jellemkép Csokonai után. — A fabula, parabola és paramythia jellemző sajátosságai. — Gr. Koháry István. Életrajzi vázlat. — Az olvasmányok művelő hatása. — V. László. Szerk. fejtegetés. — Qui potest mori, non potest cogi. Chria.

VI. osztályban.

Mire tanít a retorika? Baráthoz intézett levél. — Nagy Lajos jellemzése. Az olvasottak nyomán. — A vasútak befolyása az emberi nem anyagi és szellemi művelésének emelésére. — A főbb személyek jellemvonásai Shakspeare „Coriolanus“-ában. — „Mint a fának ágai azt az éltető nedvességet, melyet a gyökérből felszínak, megint leeresztik; mint a folyóvizek, a honnan eredtek, megint a tengerbe sietnek: azonképen a hálaadó szív megint visszatéríti, a mit jótevőjétől vett.“ (Faludi) Fejtegetés. — Deák Ferencz „Felíratl javaslat“-ában előforduló érvek és azok forrásai. — A szónoklat föladata és hatalma. Értekezés. — Konstantinápoly meghódítása a törökök által. — Az ifjúság előkészülés ideje hasznos férfúságra és tisztességre. — Az írás kifejlődésének története. Csengeri Antal után.

VII. osztályban.

Tompa „Csörsz árka“ cz. mondája prózában elbeszélve. — A munka az élet legnemesebb föladata. Fejtegetés. — A görögök és a perzsák a védcsaták korában. — Mennyit változtathat a költői földolgozás a történeti anyagon? — Az epopeia és a regény összehasonlító tárgyalása. — Az állatok főbb életműködései és azoknak egymáshoz való viszonya. Természetr. értekezés. — A légkör tüne-

ményei. Természettani értekezés. — Elég-e csak azért teljesíteni kötelességeinket, hogy a büntetést elkerüljük? Fejtegetés. — Bánk bán. Jellemzés Katona József hasonló című tragoediája alapján. — Vörösmarty „Az áldozat“ cz. tragoediájának meséje.

VIII. osztályban.

A hegedősökről. Értekezés. — A kereszténység befolyása a középkor első időszakára. — A levegő befolyása a szerves életre. — Pázmány Péter érdemei az egyház, hazai nyelv s irodalom és a tanügy körül. — Mi biztosítja előhaladásunkat az életben? — Az ember rendeltetése a lélek három alapterhesége szerint. — Az Aurora-kör irodalmi jelentősége. — A tengerek és folyamok befolyása az emberi életre és főképp a közmívelődésre. — Árpád csatája Vidinnel. Vörösmarty „Zalán futása“-nak X. énekéből.

II. A német nyelvből és irodalomból.

V. osztályban.

Der Herbst. — Der Fuchs und der Wolf. — Der Staar. — Der Geitzige und der Schatz. — Der Fuchs sieht den Löwen. — Die Fliege. — Von dem Nutzen der Winde. — Von dem Schaden der Winde. — Der Storch. — Fortsetzung.

VI. osztályban.

Die Unsterblichkeit der Seele. — Der Kaufmann und der Eseltreiber. — Der Strick. — Der schwache Löwe. — Das Pferd und der Esel. — Von der Verzeihung. — Von den Bibliotheken. — Von der Arbeit. — Die Pflanzen und ihr Nutzen. — Fortsetzung.

VII. osztályban.

Die Gans. — Standhaftigkeit eines Knaben. — Der treue Hund. — Der Wolf und das Maulthier. — Die vier Eier. — Der Trompeter. — Charakteristik der Werke Herodots. — Charakter der lyrischen Dichtung. — Der Zweck des Geldes. — Fortsetzung.

VIII. osztályban.

Die vier Jahreszeiten. — Cyrus. — Der kluge Bauer. — Der Zug der Kraniche. — Die Wissbegierde Enklid's. — Der leichtsinnige Student. — Von dem wesentlichen Theile des Begriffes. — Der Mensch ist der Erde Herr.

Érettségi dolgozatok.

1. Magyar dolgozat. Főadatott :

a) A rovarok szerepe a természet háztartásában.

b) A 18. század irodalmi iskoláinak összehasonlítása.

c) Mátyás király cseh háborúinak okai és következményei.

Az a) alatti tételt választotta: 1, a b) alattit: 4, a c) alattit: 25. Dolgozott: 30; jelesre: 6, jóra: 13, elégségesre: 10, elégtelenre: 1.

2. Német dolgozat. Feladatott fordításul magyarból németre:

A falu. Dolgozott: 30; jelesre: 8, jóra: 13, elégségesre: 7, elégtelenre: 2.

3. Latin dolgozat. Feladatott: Vagács irályképző gyakorlataiból: a 137. db. „Némely rómaiak jeles törekvéseiről“. Dolgozott: 30; jóra: 7, elégségesre: 19, elégtelenre: 4.

4. Görög dolgozat. Feladatott: Herodotus IV. 126. és 127. Dolgozott: 30; jóra: 10, elégségesre: 17, elégtelenre: 3.

5. Mennyiségtani dolgozat. Feladatott:

a) Valamely atya 20 ezer frtnyi vagyont hagy öt gyermekének, mely 5%-os kamatok-kamatjára van elhelyezve; ebből a gyermekek minden év végén 1500 frtot kapnak; mennyi jut a gyermekek mindegyikére 6 év múlva, ha akkor a vagyon maradékát a gyermekek közt egyenlő részletekben szétosztják?

b) Két koczka köbtartalmának összege 72·82 m.³, éleik összege 6 m.; mily nagy mindegyik koczka éle, fölszine és köbtartalma? — Dolgozott: 30; jelesre: 3, jóra: 7, elégségesre: 15, elégtelenre: 5.

A tanulók előmenetele.

A) A kötelezett tantárgyakban.

ELSŐ A. OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépíráás		Tornázás
Amschlinger János	4	4	4	4	4	4	3	2	2
Berecz József	2	3	3	3	3	3	1	2	1
Csermák Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Csurgó István	2	2	2	3	2	1	1	2	2
5 Eisenberger Emil, zsidó	2	3	3	2	4	3	3	3	2
Engelsz János, ism.	3	3	3	2	3	3	2	3	2
Ergő Lajos, ism.	2	3	3	3	3	2	2	2	2
Fajka János	2	3	3	2	3	3	2	2	2
Fájt Gáspár	2	3	3	1	2	3	2	2	1
10 Ferch Ödön	2	3	3	3	3	3	2	2	1
Friedrich György	2	2	2	2	1	1	2	3	1
Gönczi Jenő, zsidó	2	3	3	2	4	3	3	2	2
Hollinger Péter, ism.	3	4	4	3	4	3	3	2	1
Huszárik Béla, ágost.	1	2	2	2	3	2	2	2	1
15 Iszkrics Mihály, ism., gör. kel.	2	3	3	2	3	2	2	2	1
Jakab József	2	3	3	3	3	3	1	2	1
Jeck Ferencz	3	4	4	4	4	4	2	3	1
Katona János, ism.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Károlyi Antal	2	3	3	1	2	2	3	2	2
20 Kelcsó János	3	4	4	4	4	4	3	2	2
Kohn Fülöp, zsidó	2	3	3	2	3	2	3	2	2
Lázár Ottó, zsidó	3	3	4	3	3	4	3	2	2
Lippai György	1	1	1	1	2	2	1	2	1
Liptai Imre, zsidó	2	2	2	2	2	1	1	2	1
25 Löwy Manó, zsidó	3	3	2	3	3	3	3	3	2
Lukács János	3	4	4	4	4	4	3	2	1
Martin János	3	4	4	3	3	3	2	2	2
Milkó Gyula, zsidó	2	1	1	1	2	3	2	3	2
Muntyán Péter, gör. kel.	3	4	4	3	3	3	3	3	1
30 Nagy László, helv.	2	3	3	3	3	3	2	2	2
Nauj Mátyás	4	4	4	4	4	4	3	3	1
Netscher Mihály	3	4	4	4	4	4	3	3	2
Parizon József	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Pálmay Endre	2	3	3	2	3	2	2	2	2
35 Pitzer József	3	3	3	3	3	3	2	2	2

A tanuló neve és vallása, ösztföldíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépíráás		Tornázás
Politzer József, ism. zsidó	1	2	3	2	2	2	2	3	2
Pollák Emil, zsidó	2	2	2	1	2	2	2	3	1
Pollovits Mihály	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Réb Ferencz	3	4	4	3	3	2	3	3	1
40 Reitter Rudolf	2	3	2	1	2	3	2	3	1
Rosenbaum Pál, zsidó	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Sachs Henrik, zsidó	1	1	1	1	1	2	1	3	1
Sátor József	1	1	1	2	2	2	1	—	1
Schlínger Zakariás	1	1	1	1	1	1	1	2	1
45 Schmelzer Miklós	3	3	3	3	3	4	3	3	2
Schnur Zsigmond, zsidó	2	3	3	3	4	4	2	2	2
Schwarz Mihály	4	4	4	4	4	4	3	3	2
Schweiger Sándor, zsidó	1	2	2	1	2	1	1	3	1
Schweiger Zoltán, zsidó	1	1	1	1	2	1	1	3	1
50 Seemayer Ferencz	2	3	3	2	3	2	2	3	2
Szende Mihály, zsidó	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Székely Gyözö	2	3	3	2	3	3	2	2	2
Stverteczky Elemér	1	2	3	2	2	3	1	3	1
Tóth Imre, ism.	1	2	2	2	3	1	1	2	1
55 Tóth József, ism.	2	2	2	3	3	1	1	2	1
Waldmüller Béla, ism.	3	3	3	3	3	3	2	1	2
Vas Károly, zsidó	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Vieder Lambert	2	3	3	2	3	3	1	1	1
Zeke Imre	2	3	3	2	3	2	1	2	1
60 Zelezsán Tivadar, gör. kel.	2	3	3	3	3	3	3	3	1

Beleégés miatt vizsgálatlan maradt:
Gerencsér Zoltán.

Kimaradtak:

Fájt Miklós.	65 Lovászi Dezsö, ism.
Kiszler József, zsidó.	Mayer Dezsö.
Kormos Ödön, helv.	Palotás Sándor.
Liliom Ferencz.	Pistori József.

Magántanuló:
Goldmann Dezsö, zsidó.

Összesen: 70.

ELSŐ B) OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r e y a k							Magavisclet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépírás		Tornázás
Abendschein Miklós	3	3	3	3	3	3	3	2	1
Alacs József	1	2	2	1	3	3	2	2	1
Aubermann Miklós	3	3	2	3	3	3	2	3	1
Auer Adolf, zsidó	3	2	2	3	2	3	3	2	1
5 Bloch Oszkár, zsidó	2	3	3	3	4	4	2	2	2
Bodnár Imre	3	2	3	2	3	3	3	1	2
Csolakovits Vitomir, gör. kel.	2	4	4	4	4	4	3	3	2
Ehling Ernő	2	3	3	3	2	3	2	2	2
Fodor Jenő, ág.	1	2	3	3	3	2	3	2	2
10 Frank József, zsidó	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Frankl János, zsidó, ism.	2	2	3	2	3	1	2	1	1
Fröhlich Jenő	2	1	2	2	1	2	2	2	1
Gaszner János	2	2	2	3	3	2	3	—	1
Geiringer Károly, zsidó	1	2	2	2	3	2	3	2	1
15 Gettmann Rudolf	3	3	2	3	4	3	2	3	1
Götz János	2	2	1	2	3	3	2	3	2
Hartrampf Emil, ág.	3	3	3	3	3	2	3	3	2
Hoffmann Miklós, ism.	2	3	3	3	3	2	2	2	1
Janik Rudolf	2	3	3	3	3	4	2	3	2
20 Juhász Imre	3	4	4	4	4	4	2	2	2
Kohn István, zsidó	3	4	4	3	4	4	3	3	2
Kovács Pál	2	1	2	1	2	2	1	2	1
Krischer Hermann, ism.	2	2	2	1	2	2	2	1	1
Kunszt Ferencz	3	4	4	4	4	4	3	2	2
25 Laub József, ism.	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Martzy Ferencz	2	2	3	3	3	2	2	3	1
Mihalovics Béla	2	2	3	2	3	3	2	2	1
Mircsov Antal	3	3	3	2	3	3	3	3	1
Molnár Sándor	2	2	2	1	2	2	1	2	1
30 Muth Gáspár	2	1	2	1	3	2	2	2	2
Nepper Rudolf	3	3	4	4	4	4	3	2	2
Ökrös Dezső	3	4	4	3	4	3	3	1	2
Ördög Ferencz	2	3	3	3	3	2	2	3	2
Papp Dezső	2	2	3	2	3	3	2	—	2
35 Pehártz István	2	2	3	2	2	2	3	2	1
Pósz Henrik	1	2	2	1	2	2	3	—	1
Rech Miklós	2	2	2	2	3	3	2	1	1
Rein Péter	2	2	2	2	2	2	3	2	1
Reiter Imre	2	2	2	2	2	2	2	2	1
40 Sándor István	1	1	1	1	2	1	1	2	1
Schneider Ede	2	2	2	2	3	3	2	3	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r e y a k							Magaviselet	
	Vallásian	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépírás		Tornázás
Schreger Lajos, zsidó	4	3	2	2	3	3	3	3	2
Schulhof Emil, zsidó	1	1	2	1	2	1	2	2	2
Szabó István	3	4	4	3	4	4	3	1	2
45 Szabó Kálmán, helv.	3	2	3	3	3	3	3	1	2
Szécsén Ferencz, zsidó	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sztojsits Vladimir, gör. kel.	1	2	2	1	1	2	3	2	1
Szuhonics Ernő	3	3	4	3	3	3	3	2	2
Topcsiov Mátyás	3	3	3	2	3	3	2	3	1
50 Tóth Ferencz, ism.	2	2	2	2	3	1	1	1	1
Tóth József	4	4	4	3	4	4	3	3	2
Tóth József, helv.	1	2	2	2	3	1	2	1	1
Turánszky József	2	3	3	3	2	3	2	3	1
Turzán Antal	2	3	2	3	3	3	3	2	1
55 Wolf Károly, ism.	3	3	4	3	4	3	2	1	2
Weitzik Sándor	3	3	3	3	3	3	2	3	2
Zacharia Valér, gör. kel.	1	3	3	3	3	3	3	2	2
Zsák József	3	3	3	3	3	4	2	3	1

Kimaradtak :

Berghoffer József.	Papp Pál.
60 Klosán Marián, gör. kel.	Peternelli József, ism.
Kotányi Ignátz, zsidó.	65 Szécsén József, zsidó.
Németh Antal.	Telbisz Béla.

Beteg :

Jónás Antal.

Összesen : 67.

ELSŐ C. OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépíráás		Tornázás
Arnold Gyula	1	2	2	2	3	2	2	1	1
Bardt Konrád	3	4	4	4	4	4	3	3	2
Batáry Dezső	3	3	4	3	3	3	2	3	2
Bathó Sándor	2	2	2	1	3	3	2	2	2
5 Báló János	2	2	2	1	1	2	2	2	1
Besskó József	3	3	3	2	3	2	3	1	2
Bezdán János	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bozóki Ferencz	3	4	4	4	4	3	3	3	2
Brünn Dezső, zsidó	4	3	3	3	3	3	3	3	2
10 Csányi János	1	2	3	2	3	3	1	3	1
Csikós Ferencz	3	3	3	3	3	3	2	2	1
Csóti Imre	2	2	2	1	2	2	1	2	1
Deutsch Manó, zsidó	2	3	2	2	3	2	1	2	2
Domán Sándor, zsidó	2	2	3	2	2	3	2	3	1
15 Drázsity Vazul, gör. kel.	1	3	3	2	3	3	3	2	1
Eberstein Ferencz	2	2	3	2	3	3	1	2	1
Erdélyi István	3	2	3	2	3	3	2	2	1
Feisthammel Lénárd, ism.	3	4	4	3	4	3	3	1	2
Fráter Ferencz	1	3	3	2	2	2	3	3	1
20 Götz Béla	1	2	2	2	2	1	3	2	1
Grosz Rudolf, zsidó	3	2	3	2	3	2	3	3	2
Harsányi Béla, helv.	2	4	4	2	4	3	3	2	2
Holdinger Ferencz	1	3	3	2	2	2	1	2	2
Kállay Dénes	2	3	3	2	3	3	2	1	2
25 Kártyásy Nándor	3	4	4	3	4	4	3	3	2
Kisági Béla	2	3	3	2	3	3	2	3	2
Kiss Imre	3	4	4	3	4	3	3	3	2
Kőrösy Antal	3	3	3	3	3	3	3	2	3
Krachtusz Antal	2	4	4	3	4	3	3	1	2
30 Krausz József, zsidó	3	4	4	4	4	4	3	2	2
Kulinyi Béla, helv. ism.	2	4	4	2	4	3	2	2	1
Lackner Gyula	2	2	2	3	3	3	2	—	1
Maletin Sándor gör. kel.	2	2	3	3	2	2	3	3	1
Méhes János	2	2	3	2	2	1	2	2	1
35 Mocsuba Ernő	3	3	3	3	3	4	3	3	2
Mocsuba János	3	4	4	3	3	4	2	3	2
Nováky Árpád, ism.	2	3	3	2	3	2	3	1	2
Nyilassy Ágoston, ism.	1	2	1	1	1	1	3	2	1
Nyirák Károly	3	3	3	3	3	3	3	3	2
40 Pap István	2	3	3	2	3	2	3	1	1
Páhány János, helv.	2	2	2	1	2	1	1	—	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépíráás		Tornázás
Petrucz Lázár gör. kel.	1	3	2	2	3	3	1	2	2
Pfann József	1	2	1	2	2	1	1	2	1
Piacsek István	1	2	2	2	2	2	2	2	1
45 Prelogg József	2	2	2	2	3	2	2	2	1
Ráck Lajos	1	2	2	2	2	2	2	2	1
Rusz Vazul, gör. kel.	2	3	3	2	3	2	2	2	2
Schönwald Zoltán, zsidó.	3	2	2	2	3	3	2	3	2
Schwarz Aurél, zsidó.	1	2	1	1	2	3	2	3	2
50 Stern József, zsidó.	1	2	2	2	2	2	3	2	1
Stützer József	3	3	4	4	3	3	3	3	2
Szabó László	1	1	1	1	2	1	2	2	1
Tombác István	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Vangyel Mihály, gör. kel.	2	4	4	3	4	4	3	3	3
55 Vanyur János, helv.	1	2	2	2	3	3	1	—	2
Varga Ferencz	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Varga József	2	4	3	2	3	2	3	2	2
Váradi Antal	3	3	4	2	4	4	1	1	2

Kimaradtak :

Boskovitz Mór, zsidó	Lakatos János.
60 Csáki Béla, helv.	Somogyi Ambrus, ism.
Hecktor János.	Tuskán Pál, ism.
65 Weisz József zsidó.	

Összesen : 65.

MÁSODIK A. OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépírás		Tornázás
Barta József	2	2	3	1	2	1	2	2	1
Bálint Géza	2	3	3	3	3	2	3	1	2
Bálint Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Benedikt Jenő, zsidó	1	1	1	1	1	1	3	2	2
5 Berdenich Jenő	1	3	3	1	3	3	3	1	1
Berecz Sándor	3	3	3	3	2	3	2	—	1
Bieber Jenő	2	3	3	2	3	2	3	2	2
Biever János	3	3	3	3	3	3	2	3	2
Bodnár Zsigmond	3	2	2	2	3	3	1	—	2
10 Csikós József	3	3	3	3	2	2	3	2	2
Czinner Vilmos, zsidó	3	3	4	3	4	3	3	4	2
Dimitrijevics Milivoj, gör. k.	1	1	2	2	2	2	2	—	1
Farkas Balázs, helv.	2	3	4	4	3	3	1	3	3
Fejér Samu	2	3	2	2	2	3	2	—	2
15 Feldbauer Lajos, zsidó	3	4	4	4	4	3	3	4	2
Feuer Béla, zsidó	1	2	2	2	1	2	2	3	1
Follráth Gyula	2	2	2	3	1	2	2	2	2
Friedl Mihály	3	3	4	3	3	3	3	1	2
Fromm Miklós, ág.	2	3	3	3	3	3	3	2	2
20 Goldarbeiter Sándor, zsidó.	1	1	1	1	2	2	2	2	1
Gruber Károly, zsidó	1	2	2	2	2	2	2	3	1
Gyúrei Béla, helv.	2	2	3	3	2	2	2	2	1
Horváth Dezső	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Huszár Dezső	1	1	1	1	1	1	2	2	1
25 Huszka Jenő	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Ivanovits Sándor, gör. kel.	1	3	3	3	4	3	2	3	2
Jakó Gyula	2	3	4	3	3	3	3	1	2
Jäger Árpád	2	3	3	2	2	3	3	2	1
Jeck Péter	3	3	3	4	3	3	3	2	2
30 Jevrics Szvetozár, gör. kel.	1	3	3	2	3	3	2	2	2
Jung Domokos	3	3	3	3	3	4	3	2	2
Junker Imre	3	3	4	4	3	3	2	2	2
Kajsler Ödön, ism.	3	3	3	3	3	3	1	2	2
Kohlmann János	1	2	2	2	1	2	1	1	1
35 Kohn Arthur, zsidó,	3	4	4	4	4	3	3	3	2
Krim József	2	3	3	3	2	3	2	2	2
Kucsora Mihály	3	3	3	2	2	3	3	2	2
Mátyás Miklós	2	3	3	2	2	3	3	3	2
Meng József	2	2	2	1	2	2	3	2	1
40 Nyáry Sándor	3	2	3	3	2	2	3	2	2
Pap Károly, gör. kel.	2	2	2	1	2	2	2	2	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítás	Rajzoló mértan	Szépíráás	Tornázás	
Paskesz Lipót, zsidó	2	3	3	3	2	3	3	3	2
Pálffy József, ism.	3	3	3	3	3	2	3	2	2
Polacsek Mihály, zsidó	2	1	1	1	1	1	3	3	2
45 Polczner Árpád	2	2	3	3	2	2	1	2	2
Poldesz Richard, zsidó	1	1	1	1	1	1	1	3	1
Popovits Coriolán, gör. kel.	3	3	3	4	3	4	2	2	2
Prelogg János	3	3	4	3	3	3	2	2	2
Putz Károly	2	1	2	2	1	1	2	1	2
50 Ráck Lipót	2	1	2	2	2	1	1	2	1
Reiter Miksa, zsidó	1	2	2	2	2	2	3	2	2
Réthy Hugó, zsidó	1	2	2	3	3	3	3	3	2
Rósa Dezső, ism.	3	3	4	3	2	3	3	2	2
Sántha András	3	3	4	4	3	2	2	2	2
55 Schmidt Béla	3	4	4	3	3	3	3	3	2
Schnabel Károly	3	3	3	3	3	2	3	3	2
Schneider József	2	3	3	3	2	3	2	3	2
Schorr Saul, zsidó	2	4	4	4	4	2	3	2	2
Schreiber Leo	2	3	3	3	3	2	2	2	1
60 Schrodtt Oszkár	2	2	3	3	3	3	2	1	1
Schwarz Zsigmond, zsidó	1	2	2	2	3	2	3	3	2
Seemayer Ferencz	2	3	4	3	3	2	3	2	2
Szabó Mihály	3	3	3	3	3	3	2	2	2
Szauer Ferencz	2	2	2	1	3	2	2	2	2
65 Temesváry Géza	1	2	2	1	2	1	3	1	2
Temesváry Imre	3	3	4	3	4	4	3	1	1
Tenner Jenő, zsidó	3	2	3	3	2	3	2	—	2
Uztriczky Ferencz	3	3	3	3	3	3	3	—	2
Veszely Gyula	1	3	4	2	3	3	1	3	1
70 Wellisz Arthur, zsidó	1	1	1	2	2	2	1	2	1
Wolff Izsó, zsidó	3	3	3	3	3	3	1	3	2

Kimaradtak :

Janik Gábor. Klein Béla, zsidó.
Takács László.

Magántanulók :

75 Büchler Jenő. Gerzsány Ferencz.
Issekutz Jenő.

Összesen : 77.

MÁSODIK B. OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallásán	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számítan	Rajzoló mértan	Szépíráás		Tornázás
Ausländer Izsó, zsidó	1	2	2	1	2	1	3	2	2
Balogh István	3	3	3	3	3	3	4	1	2
Bayer György, ism.	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Beck Fülöp, zsidó	3	3	3	3	3	4	3	3	2
5 Benedikt Dezső, zsidó	1	2	3	2	2	3	2	3	2
Békei Béla, zsidó	2	3	4	3	3	3	3	2	2
Blaustein Náthán, zsidó	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bojos János	1	2	3	1	3	2	2	2	2
Böngyik Árpád	3	3	3	4	4	3	3	2	3
10 Burger Gyula	3	3	3	3	3	3	1	2	3
Dózsai Mihály, zsidó	2	2	2	1	3	2	2	3	2
Fáhn Miksa, zsidó	2	3	3	2	3	3	3	3	2
Feiszthammel Márton	1	2	3	1	3	2	2	1	1
Ferderber Béla, zsidó	1	2	3	3	2	1	2	3	1
15 Feuer Armin, zsidó, ism.	3	3	2	3	3	3	2	3	2
Fischer Vilmos, zsidó	1	2	3	2	2	1	2	2	1
Fogas József	4	3	2	4	3	2	3	3	3
Friedmann Herman, zsidó	3	3	3	4	4	3	2	3	3
Götz Károly	2	3	3	3	2	2	3	2	2
20 Grand Gyula	4	4	4	4	4	4	3	3	3
Háhn Márton, zsidó	1	2	2	2	3	2	2	2	1
Hoffmann Miklós	3	3	4	4	4	3	2	2	2
Horváth Pál	2	2	3	3	3	3	2	2	2
Kálmán Ferencz	1	2	3	1	3	3	3	1	2
25 Kanitz Lőrincz, ism.	2	3	3	2	2	3	2	2	2
Kohn Dezső, zsidó	2	1	2	2	2	2	2	2	1
Kráhl Lajos, zsidó	1	2	2	3	3	3	3	2	1
Kulinyi Károly, helv.	2	3	4	3	4	4	2	2	1
Kunitzer Mózes, zsidó	2	2	3	2	3	3	2	2	1
30 Kuzmann Oszkár, zsidó	1	2	2	2	2	3	2	3	2
Lakatos István	3	3	3	3	3	2	2	—	2
Lamper Lajos	2	2	3	2	2	2	2	1	2
Lantos Béla	1	2	3	1	3	1	2	1	1
László Gyula	1	1	2	1	1	2	1	2	1
35 Martin György	1	3	3	2	3	3	2	3	2
Martinez Gusztáv, ism.	1	2	3	2	3	3	1	2	1
Mártis Imre	1	2	2	2	1	3	2	—	2
Mészáros János	2	3	3	2	3	3	3	2	2
Mihalovics Ernő	1	2	3	1	3	3	2	2	1
40 Nyilasy Andor, ism.	2	3	3	3	3	2	2	2	2
Nyilasy Sándor	3	3	3	3	2	3	2	3	2

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k							Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Számtan	Rajzoló mértan	Szépíráás		Tornázás
Oka József, gör. kel.	2	3	3	2	2	3	3	—	2
Ottovay József	2	3	3	2	3	2	2	1	1
Pap Ákos	2	3	3	2	3	3	2	2	2
45 Petrovics Iván, gör. kel.	2	2	1	1	3	3	2	3	1
Pollák Adolf, zsidó	2	3	4	3	4	4	3	2	2
Puskitza Sándor, gör. kel.	1	2	3	3	3	1	1	1	1
Rajner Oszkár	1	2	3	1	2	1	2	2	1
Reitzer Sándor, zsidó	2	3	4	4	3	3	3	2	2
50 Reviczky Rudolf, öszt.	2	2	3	2	2	3	3	3	3
Rojcsek Ottó	3	3	3	3	2	2	2	1	2
Rózsa Szilveszter	1	2	2	1	2	1	2	1	1
Szabó Gyula	1	3	3	2	3	3	2	2	1
Szécsén Vilmos, zsidó	1	3	3	2	3	3	2	3	1
55 Székessy Ferencz	1	1	2	1	2	1	2	2	1
Szilber Dezső	2	3	4	3	3	2	3	2	2
Szladky József	2	3	3	2	2	3	2	3	2
Szmetán Ignác, zsidó	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Szücs Réla	2	3	4	4	4	3	2	1	3
60 Tajthy Zoltán	2	3	3	3	3	2	2	1	2
Tóth János	1	2	2	1	3	1	2	1	1
Vetró Márton	1	2	3	1	3	2	2	3	1
Waltner Pál	2	2	3	2	3	2	2	2	2
Weitz József	2	2	3	2	2	1	1	2	2
65 Wolf Lipót, zsidó	1	1	2	2	2	2	2	2	1
Zimmer József	3	3	4	3	3	3	2	2	2

Kimaradtak :

Baranyai István.	70 Lestár Imre.
Györy Gyula.	Martin Miklós, ism.
Halász Lajos.	Rosenstock Ödön, zsidó, ism.
Vékes Béla.	

Összesen : 73.

HARMADIK A. OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Természettani földrajz	Számítás	Rajzoló mértan		Tornázás
Áberle Aladár	2	3	2	3	2	2	2	3	2	2
Aigner Ernő, öszt.	1	2	2	2	2	3	3	2	2	1
Arany Ákos, zsidó	3	2	2	2	1	2	3	2	1	2
Biró Sándor, helv.	1	1	2	2	1	3	1	2	2	1
5 Csolákovits Károly, <i>ism.g.k.</i>	2	3	2	3	2	2	3	3	1	2
Darvasy Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Deutsch Aladár, zsidó	1	2	1	2	2	3	1	3	3	2
Engels Gyula	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1
Farkas András	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
10 Fixmer Ferencz	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Fried Károly, zsidó	1	2	1	2	1	3	1	2	2	1
Gábor István	1	2	2	3	2	3	2	2	3	1
Gácsér András	1	2	3	2	2	3	2	2	3	1
Gerentsér László	1	2	2	2	1	2	2	2	1	2
15 Grósz Péter	2	3	3	4	3	3	3	3	2	2
Gulich Lajos	2	4	4	3	3	3	3	3	3	2
Gyólay István	2	2	2	3	2	2	2	3	2	1
Hallinger János, <i>ism.</i>	3	3	3	4	2	3	3	3	1	2
Haris Andor, gör. kel.	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
20 Hauser Ignác, zsidó	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Held Gusztáv	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Herbich Lajos	2	2	3	3	2	3	3	2	2	1
Herzmanszky Alfréd	2	3	2	3	2	3	3	3	3	2
Holzinger Ádám	1	2	1	2	1	3	3	2	1	1
25 Horváth Lajos	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1
Karch János	2	2	2	2	2	3	3	2	2	1
Kolling Ádám	1	3	2	3	1	2	3	3	1	1
Kőrössy Antal	2	3	3	4	2	3	3	3	1	2
Krausz Béla, zsidó	3	4	2	4	1	3	4	3	3	2
30 Kreybig Rezső	2	3	2	3	2	3	3	3	2	3
Kriegner Gyula	2	3	2	3	2	3	3	3	3	2
Laczay Gyula	2	3	3	4	3	3	3	3	3	1
Laping Miklós	2	2	1	2	1	1	3	2	3	1
Lázár Leo, zsidó	3	2	1	2	1	3	3	3	2	2
35 Lélek Gáspár	1	2	3	3	2	2	2	2	2	1
Liptai Károly, zsidó	2	2	1	2	1	2	2	2	—	1
Löffler Gyula, zsidó	3	3	1	3	1	3	3	3	2	1
Löwinger Sándor, zsidó	3	2	2	2	2	3	2	2	2	1
Magyar Imre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40 Mandl Antal	1	3	2	3	1	3	2	3	2	1
Mann Gyula	1	2	1	2	2	2	3	2	1	1

HARMADIK B. OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Természettani földrajz	Számítan	Rajzoló mértan		Tornázás
Ecsedy Ferencz	2	3	1	3	2	3	3	3	—	1
Flesch Rudolf, zsidó	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1
Gulyás László	2	3	3	3	3	2	2	2	1	2
Gyugel Pál	1	2	2	2	2	3	2	3	2	1
5 Jakó Vilmos	1	1	2	1	1	2	3	1	1	1
Jókai Endre	2	2	2	2	1	2	2	3	3	1
Kass Gyula	3	4	3	4	4	4	3	3	2	2
Kálló Gyula	2	2	2	2	3	3	3	3	1	1
Kelemen Márton	3	3	3	4	3	3	3	2	2	2
10 Keszler Károly	2	2	1	3	1	3	3	2	3	1
Kopasz Mátyás	1	2	2	2	2	3	3	3	—	1
Kovács Gyula	1	3	3	3	2	3	3	2	3	1
Kövecs Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Löwengard János, zsidó	1	2	1	2	1	3	2	2	3	1
15 Malcz József	3	3	2	3	2	3	2	2	1	2
Mandl József	1	3	1	3	2	2	1	2	3	1
Manusov Ferencz	2	2	2	3	2	2	2	3	3	2
Meák Géza	2	2	1	3	2	3	3	3	2	2
Mold József	1	2	2	2	1	2	2	3	2	1
20 Müller Izsó, zsidó	4	4	4	4	4	4	3	3	3	2
Obláth Zoltán, zsidó	1	3	1	3	1	4	2	4	2	2
Ottovay Kálmán	1	2	2	2	2	3	2	2	2	1
Pap Róbert, zsidó	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1
Pálmay Dezső, ism.	3	4	3	4	3	3	3	3	3	2
25 Popovics Péter, gör. kel.	1	3	3	2	3	3	2	1	2	1
Preszly Ernő	2	3	3	3	2	2	3	3	3	2
Puppek József	3	4	4	4	3	3	3	3	3	2
Rosenberg Alfréd, zsidó	2	3	1	4	2	3	3	3	3	2
Róth Bernát, zsidó	3	2	2	3	3	3	2	3	2	2
30 Scheirich Tódor	2	2	1	3	1	2	3	2	2	2
Tarnai Albert, zsidó	3	2	2	3	2	3	3	3	3	2
Tiefenthaler Rudolf	1	2	1	2	1	3	2	1	1	1
Till József	1	2	2	2	1	2	3	3	2	2
Tóth Géza ág. v.	1	3	3	4	2	3	2	3	2	2
35 Varga János	1	2	2	3	2	3	1	2	2	2
Varga József	2	3	3	4	2	3	2	3	3	2
Vass Béla	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1

NEGYEDIK OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k								Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Természettan	Algebra	Rajzoló mértan		Tornázás
Alföldi Emil, zsidó . . .	3	3	3	4	3	3	2	3	2	2
Anton Miklós	1	1	1	3	2	3	2	2	2	1
Auszländer Vilmos, zsidó	4	3	3	4	3	4	3	3	3	2
Bayer Alajos	2	2	1	2	2	2	2	3	3	1
5 Basch Vilmos, zsidó . . .	1	2	1	3	1	3	3	2	3	1
Berger Szigfrid, zsidó . .	3	2	2	3	1	3	2	3	2	2
Biedl Samu, zsidó	1	1	1	2	1	2	1	2	3	1
Bojós Alajos	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1
Bráz József	1	2	2	2	1	2	2	3	3	1
10 Bús Lajos	2	3	2	3	2	3	3	3	2	2
Buttyán Emil gör. kath. ism.	2	2	2	3	2	3	2	3	1	2
Csúry József	1	2	3	3	2	1	2	2	2	2
Czettler Gyula	1	3	3	3	3	3	2	3	3	2
Drugarin Tivadar, gör. kel.	1	3	2	3	2	3	3	3	2	1
15 Limonti D'Elle-Vaux Béla	1	2	2	3	2	2	2	2	1	1
Engelmann Péter	1	2	1	2	2	3	2	2	1	1
Faszl György	1	2	2	3	1	3	3	3	3	1
Feiszthammel Mihály . . .	1	3	1	3	1	3	3	2	1	1
Ferenczi Béla	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1
20 Fischer Sándor, zsidó . .	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1
Flesch Móricz, zsidó . . .	1	1	1	1	1	2	1	1	2	2
Flügelmann Jakab, zsidó	1	4	2	4	3	4	3	2	1	1
Fodor András	1	3	3	3	2	4	3	3	3	1
Follráth Lajos	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
25 Frankl Antal, zsidó	1	1	2	3	2	3	3	3	2	1
Friedmann Lajos, zsidó . .	1	1	1	2	1	2	2	1	2	2
Gaszner Béla	1	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Gera Károly	1	2	2	2	1	3	2	2	2	1
Gönczi Elek, zsidó	1	2	1	3	2	4	3	2	3	2
30 Grabherr József	1	2	1	3	1	2	3	3	3	2
Gróza Miklós, gör. kel. . .	1	3	2	3	3	3	3	3	3	1
Hammer Jenő	2	2	2	3	2	2	3	3	3	2
Holczer Gyula, zsidó	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2
Iszer Henrik	2	3	3	4	3	4	3	3	2	2
35 Jozsifovits Miklós, gör. kel.	2	2	3	3	2	3	3	3	1	1
Kakuszi Ferencz	1	2	3	3	2	3	2	3	2	2
Kerny Sándor	2	4	4	4	3	4	4	2	1	2
Kilián Béla	1	1	2	2	1	2	3	3	1	1
Király Kálmán, helv.	1	2	2	2	1	2	2	2	2	1
40 Klein Miklós	2	3	2	3	3	3	2	2	2	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k									
	Vallásan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Természettudj	Algebra	Rajzoló mértan	Tornázás	Magaviselet
Kleiner Dezső	1	3	1	3	2	3	3	3	2	1
Klemm Dénes	1	3	3	3	2	3	3	3	3	2
Knöbl Mihály	1	3	1	3	3	3	3	2	3	1
Konecsni József	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1
45 Kovács Elemér	1	2	2	3	1	2	2	3	2	1
Löv Ákos, zsidó	2	2	3	4	2	4	3	3	3	2
Lusztig Emil, zsidó	1	2	1	2	1	3	3	3	2	2
Massa János	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1
Móra József	2	3	3	3	2	1	2	3	2	2
50 Moravetz Gyula	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1
Moritz Vitus	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2
Nagy Béla	1	3	3	3	1	3	3	3	1	2
Nikolits Béla, öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Obláth Jenő, zsidó	2	2	2	2	2	1	2	2	—	1
55 Pálffy Dániel	1	3	3	4	3	3	3	3	2	2
Pollák Ernő, zsidó	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
Polner Kálmán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Preszly Aladár	1	2	2	3	2	3	3	3	1	2
Prileszky Zoltán	1	2	2	2	1	2	3	3	2	2
60 Prosznitz Mihály, zsidó	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Rác István	2	3	4	4	4	3	3	3	3	1
Reitter Ede	2	3	2	3	3	3	2	3	3	1
Robicsek Dezső, zsidó	2	2	3	3	4	3	2	2	2	2
Rózsa István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
65 Sávoy Lajos	1	2	3	3	3	3	2	1	1	1
Schannen Ferencz	1	3	2	3	2	3	3	3	2	2
Schiller János	1	2	2	3	2	2	3	3	—	2
Schmidt Kálmán	1	1	2	3	1	2	2	2	3	1
Schreiber Ottmár	2	4	3	4	4	3	4	4	2	2
70 Schweiger Béla, zsidó	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1
Schweiger Dezső, zsidó	2	2	2	3	3	4	3	3	3	2
Schveighoffer György	1	2	2	3	2	3	3	3	1	2
Schveighoffer Ödön	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Singer Sándor, zsidó, ism.	2	2	3	3	2	3	2	3	3	1
75 Somogyi István	1	2	3	3	2	3	3	2	1	1
Somossy Aladár	2	3	3	4	3	4	3	3	1	2
Strébl Miklós	1	2	1	3	2	2	2	3	1	1
Szél István	1	2	3	2	2	2	2	3	2	2
Valkay Ferencz	1	2	3	3	2	2	3	2	2	1

A tanuló neve és vallása, öszöntődíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k									Magaviselet
	Vallásán	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Történelem	Természettudj	Algebra	Rajzoló mértan	Tornázás	
80 Vass Károly	1	2	3	3	2	2	1	2	1	1
Wagner András	1	2	1	2	2	2	2	2	1	1
Zombory János	1	2	3	3	1	3	3	2	2	2

Kimaradtak:

Cseleketics Milos, gör. kel. 85 Kass Béla.
Dékány Mihály. Lövinger Ákos, zsidó.
Paltzmann János.

Összesen 87.

ÖTÖDIK OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k									
	Vallásán	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
Amschlinger Ferencz	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2
Balogh István, ism.	1	2	3	3	3	2	2	3	2	2
Bencsik Lajos	1	2	3	3	3	3	3	3	2	2
Bersán Aurél, gör. kel.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5 Békei Nándor, zsidó	1	1	2	1	1	1	2	3	3	1
Blüh Emil, zsidó	1	1	1	2	2	1	2	3	2	2
Bunford Gyula	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Buzáth János	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Bücher Jakab	3	3	3	3	3	3	3	4	3	1
10 Csikós Dezső	2	3	3	3	4	3	3	3	2	2
Doktor Ferencz, öszt.	1	1	2	3	2	2	1	3	2	1
Fernbach Pál	1	2	1	2	2	2	2	3	3	2
Fromm Géza, ágost.	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1
Greffner János	2	3	3	3	3	3	2	3	2	1
15 Hallósy Endre	1	2	2	2	2	1	3	—	1	1
Hegedüs István	1	2	2	3	3	2	3	3	1	2
Herczmánszky Emil	1	2	1	3	3	3	2	3	—	2
Herf Miklós	4	3	1	3	3	4	3	2	3	2
Herzog Izsák, zsidó	1	2	2	2	2	1	2	3	3	1
20 Ivánkovits Árpád	1	3	3	3	2	2	2	3	1	1
Jeremits Márk, g. k., öszt.	1	3	2	2	1	2	2	3	3	1
Kasza Lajos	1	1	3	3	2	2	3	4	1	2
Kellner Zsigmond, zsidó	1	1	2	1	1	1	2	2	—	1
Kiss János	2	3	3	3	3	2	3	3	1	2
25 Kovács István	1	1	2	2	1	2	1	3	1	1
Kovács Kása Rókus	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1
König Vilmos	2	4	3	3	2	2	3	3	3	2
Krausz Jenő, zsidó	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1
Kronstein Benő, zsidó	2	3	3	3	2	2	2	3	2	2
30 Lakatos Sándor	2	1	2	3	3	3	3	3	2	1
Lefkovits Adolf, zsidó	1	1	1	1	1	1	2	1	3	1
Loevel János	2	3	2	3	3	3	3	3	2	2
Maroscher Traugott, ág.	1	2	3	3	3	2	3	3	1	2
Maróczy Géza	1	2	3	3	2	2	3	2	1	2
35 Massa Lajos	1	3	3	3	3	2	3	3	2	1
Maurusz János	2	3	2	3	3	3	3	4	3	1
Mihajlovits Milutin, g. k.	1	3	2	3	3	3	3	3	2	1
Minyov László	1	2	2	3	3	3	3	3	4	2
Molnár Imre	1	2	2	3	3	1	2	2	2	2
40 Nagy Endre	1	2	3	3	3	3	2	3	3	1
Návay Sándor	2	3	3	3	4	2	2	2	2	2

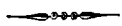
A tanuló neve és vallása, ösztöndijas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k									
	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiség	Tornázás	Mágia
Onitiu Valér, gör. k., öszt.	1	2	2	1	1	1	2	1	2	1
Pálmay Jenő	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Pohl László	1	2	3	2	3	2	1	3	—	1
45 Politzer Arnold, zsidó	1	2	2	3	3	2	3	3	—	2
Pollák Béla, zsidó	2	2	2	2	3	2	2	2	3	2
Prachhäuser György	1	2	2	2	3	2	3	2	1	1
Preszly Aladár	2	3	3	3	4	3	3	3	2	2
Prédics Péter, gör. kel.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1
50 Prinz Manó, zsidó	2	3	2	3	3	2	3	4	2	2
Priváry Géza	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1
Priváry Gyula	1	1	2	2	2	1	1	2	2	1
Radoszav István, gör. kel.	1	3	2	3	2	1	2	3	3	2
Rojcsek Sándor	1	1	2	2	1	2	2	2	1	1
55 Rotsch Hubert	1	1	1	2	2	2	1	1	—	1
Scherer Nándor	1	1	1	2	1	2	2	2	2	1
Schlesinger Antal, zsidó, ism.	2	3	2	3	3	2	3	3	2	2
Schlesinger Hugó, zsidó.	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1
Schmidt József	1	3	2	2	2	2	2	3	2	1
60 Schneider Pál	1	2	1	3	2	3	3	3	2	2
Schorsch Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Somogyi Szilveszter	1	2	3	3	2	2	2	2	1	1
Stern Izidor, zsidó	1	2	2	3	3	2	3	3	3	1
Szalay György, gör. kath., ism.	1	3	3	3	3	2	3	3	1	1
65 Szerényi Jenő	1	2	2	2	2	2	2	2	—	1
Telkesy István	2	3	3	3	4	3	3	3	3	1
Tiefentháler Arnold, öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ujhelyi Sámuel, zsidó	1	2	3	3	1	1	2	3	—	2
Vázsonyi Henrik, ágost.	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
70 Vértés Izsó, zsidó	1	1	1	2	1	2	3	2	1	2
Virág Gyula, ism.	1	3	2	3	3	2	3	3	2	2
Weisz Lajos, zsidó	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
Wollheimer Áron, zsidó	2	2	2	3	4	3	3	3	3	2

Kimaradtak:

75 Brettner Mór, zsidó.
Engels Fülöp.

Pillich Gyula.
Spitzstein Sámuel, zsidó.

Összesen: 77.

HATODIK OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k									
	Vallásan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
Alföldi Béla, zsidó . . .	1	2	3	3	3	2	3	2	3	2
Ábrahám Szilveszter . . .	1	2	3	3	3	2	2	3	2	1
Bachó József, öszt. . . .	1	2	1	2	2	1	2	2	1	1
Balogh Sándor, öszt. . . .	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
5 Barakovics János	1	2	2	3	3	2	1	3	2	1
Biró Kálmán, helv. . . .	1	2	2	2	3	1	1	2	2	2
Bója László	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1
Csíkos Béla	1	1	1	2	2	1	1	2	1	1
Csóti Márk	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1
10 Deák Antal	1	1	1	2	3	1	1	2	2	2
Debreczeni Gyula, ism. . .	1	1	1	1	2	1	1	2	2	2
Enyedi Gyula	3	3	3	3	3	3	3	4	2	3
Erdélyi Zoltán	2	3	3	3	3	3	2	3	3	2
Farkas Jenő	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1
15 Fluck Ferencz	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2
Gombkötő János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Grósz Dezső, zsidó	1	1	2	2	2	1	2	2	2	1
Grüber Sándor, zsidó . . .	1	3	2	3	3	2	2	3	2	2
Grün János	1	1	1	2	1	1	2	1	1	1
20 Gulyás Vilmos	1	2	2	2	2	2	1	2	2	1
Guttman Jenő, zsidó	1	3	2	3	3	2	2	3	3	1
Jaksits Vazul, gör. kel. . .	1	2	2	3	1	2	3	3	3	1
Janik Imre	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Joó János	1	3	2	3	3	3	3	3	2	1
25 Josefert Antal, zsidó . . .	1	3	2	3	3	2	2	3	2	2
Junkert Mátyás	1	1	1	1	2	2	2	1	2	1
Kibling Miklós	1	2	3	3	3	2	2	3	3	2
Lillin Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Maróthy Ferencz	1	3	2	3	3	2	2	3	2	1
30 Móczár József	1	1	2	1	2	1	1	2	2	1
Muntyán István	1	2	1	2	3	1	2	3	1	1
Oblath Dezső, zsidó	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
Ollik Pál, ágost.	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1
Pap Dezső, zsidó	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1
35 Rietly Károly	1	2	2	3	3	1	1	3	3	1
Rómer Miklós	1	2	2	2	2	2	2	3	2	1
Schmidt János	1	2	2	2	3	1	1	2	2	1
Schütz Miklós	1	2	1	2	2	2	2	3	2	1
Schweiger József, zsidó . .	1	2	2	3	3	2	3	3	3	2
40 Singer Adolf, zsidó	1	2	2	3	3	2	3	3	2	2

A tanuló neve és vallása, öszöndijas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k									
	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiség	Tornázás	Magaviselet
Szalay Dezső	2	3	2	3	3	2	3	2	1	2
Szauerland Gyula, ism.	2	3	2	4	3	2	3	4	2	2
Tajthy Gábor	1	2	2	3	3	2	2	2	2	1
Tóth József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45 Turóczy Mihály	1	1	2	2	2	1	2	2	1	1
Weisz Lajos, zsidó	1	2	2	3	3	2	3	3	2	2
Wolf István	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3
Zvékits Boldizsár, g. kel.	1	2	2	2	2	2	2	3	1	1

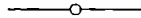
Kimaradt: Mach János.

Meghalt: Balogh Ferencz, helv.

Magántanulók:

Blaskovich Ernő. Lutz Ferencz. Ifj. Mundloch Jakab.

Összesen 53.

HETEDIK OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r s y a k								Magaviselet	
	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan		Tornázás
Balogh Ernő, helv.	1	3	2	2	3	2	2	3	2	1
Battancs Pál	1	1	2	1	3	1	3	1	1	1
Bernheim Mátyás, zsidó	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1
Boros József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5 Bráz József	1	2	2	3	2	2	3	2	3	1
Cocron Miklós	1	1	1	1	1	1	3	1	1	1
Deutsch József, zsidó . . .	1	2	2	2	3	2	3	3	3	2
Eberhardt Ágoston	2	2	2	3	2	2	2	2	1	2
Flesch Sándor, zsidó	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10 Frankl Jenő, zsidó	2	3	1	1	3	2	3	2	3	1
Hallósy Kornél	1	1	2	1	2	1	2	2	2	1
Holz Antal	1	2	2	3	2	2	3	3	2	2
Hittzing Antal	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1
Hittzing János, öszt.	1	1	1	2	1	1	2	2	1	1
15 Ivánkovits Béla, ism.	2	2	2	3	3	2	3	3	3	2
Kormoss Aladár, helv.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2
Köppich Jenő, zsidó	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2
Krausz József, zsidó	1	1	1	2	2	1	2	2	1	1
Küzdý Árpád	1	2	2	3	2	1	2	2	2	1
20 Lantos Antal	2	3	2	2	3	2	3	2	1	1
Leihér Miklós	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
Mihálovits Béla	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1
Neufeld Izsó, zsidó	1	2	1	1	1	1	3	2	2	2
Neumann Salamon, zsidó . . .	1	2	2	2	2	2	3	1	3	2
25 Noszlopy Antal, öszt.	1	1	1	1	1	1	1	1	—	1
Nóvé József	1	3	2	3	3	3	3	3	1	2
Radonits Gyula, gör. k.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rósa Ferencz, zsidó	1	2	1	2	2	1	1	2	2	1
Róza József, ism.	1	2	3	2	1	2	1	1	3	1
30 Rusz Adolf, zsidó	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1
Schmidt József	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2
Simonyi Béla	1	2	2	2	3	1	3	2	2	1
Szabó Aladár	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1
Szegheő Géza	1	2	1	2	2	1	2	2	2	1
35 Szimits Péter, gör. kol. öszt.	1	1	1	2	2	2	3	3	—	2
Szolcsányi József	3	3	3	3	3	2	3	3	—	2
Tóth Árpád	1	2	2	2	2	1	2	2	2	1
Tóth Mihály	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Ustrzycky Márián	2	2	3	3	3	2	3	3	2	1

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k									
	Vallásan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Tornázás	Magaviselet
40 Vass József, helv.	1	3	2	3	3	1	3	3	2	2
Zimányi Károly	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1
<p align="center"><i>Vizsgálatlan maradtak :</i></p> <p>Sonnenfeld Emil, zsidó. Weisz Mór, zsidó, betegség miatt.</p> <p align="center"><i>Kimaradtak :</i></p> <p>Gagyánszky Pál, gör. kel. Mike Imre.</p> <p align="center"><i>Kizárattott :</i></p> <p>Adler Ede, zsidó, ism.</p> <p align="center"><i>Magántanuló :</i></p> <p>Vinczehidy Ernő.</p> <p align="right">Összesen : 47.</p>										

NYOLCZADIK OSZTÁLY.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k										
	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsészettan	Tornázás	Magaviselet
Balassa Gyula, helv.	1	3	2	3	3	3	3	3	3	1	1
Balassa Imre, helv.	1	2	2	3	3	1	3	3	2	1	2
Bálint János	1	2	3	3	4	3	3	3	3	2	2
Becsey Károly	3	2	3	3	3	2	3	2	2	1	1
5 Benedek János	1	2	3	3	2	2	3	3	2	2	1
Benedikt Samu, zsidó	1	3	2	3	3	2	3	2	3	3	2
Bieber Béla	2	3	2	3	3	3	3	3	3	2	1
Csikós Jenő	1	3	2	3	3	2	3	3	3	2	1
Damis Hubert, ágost.	2	2	2	2	3	2	3	3	2	1	2
10 Endrényi Jenő	2	2	2	3	3	2	3	2	2	3	2
Engels Béla	2	1	2	3	3	1	2	2	2	2	1
Fóris Ferencz	1	1	1	2	2	1	2	2	2	2	1
Gruber Gyula, zsidó	1	1	1	2	2	1	2	2	2	2	1
Grünberger Ign., zsidó	1	2	2	2	2	3	3	2	1	3	1
15 Haehnel Vilmos	1	2	2	3	3	2	3	3	2	1	2
Hegedűs András	2	2	2	3	3	3	4	3	3	1	1
Heinke Rudolf, ism.	1	3	1	3	3	3	3	4	3	2	1
Hergloz István	1	1	1	3	3	2	3	3	3	2	2
Hunyár Mátyás	1	2	2	3	3	2	3	3	3	2	1
20 Jungen József	3	3	2	3	3	1	3	3	3	2	1
Junker Kristóf	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1	2
Kasza Ferencz	1	1	3	3	2	2	3	3	2	2	2
Kálmán Samu, zsidó	2	2	1	3	3	2	3	2	3	3	2
Keczeli-Mészáros Géza	1	1	2	3	3	1	3	3	2	1	2
25 Kuliner Ábrahám, zsidó	3	4	2	3	3	3	4	3	2	3	2
Kunitzer Antal, zsidó	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2
Manheim Ignác, zsidó	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3	2
Márton József, öszt.	1	1	1	2	2	1	2	2	1	2	1
Niedermayer Antal	1	2	2	3	3	2	3	3	2	2	2
30 Novacki Jenő	1	3	2	3	3	1	2	3	2	3	1
Schmidt István, öszt.	1	1	2	2	2	1	2	2	1	2	1
Schulhof Zsigmond, zsidó	1	2	2	3	3	2	3	3	2	2	2
Sikoparia Dusán, gör. kat.	1	3	3	3	3	3	4	3	3	2	2
Somossy Jenő	2	3	2	3	3	3	4	3	3	1	2
35 Spuhler Ferencz	1	2	1	3	3	2	3	2	3	1	2
Takács István	1	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
Taschler József	2	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2
Török Kálmán, helv.	1	2	2	3	3	1	2	3	3	2	1
Trinksz István	1	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2

A tanuló neve és vallása, öztöndíjas vagy ismétlő-e?	T a n t á r g y a k										
	Vallásán	Magyar nyelv	Német nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcsészettan	Tornázás	Magaviselet
40 Vásárhelyi Gyula . . .	1	1	2	3	3	2	3	2	2	2	2
Waldner József, zsidó	1	2	3	3	4	3	4	3	3	3	2
Weisz Sándor, zsidó .	1	2	2	2	2	2	3	2	2	3	2

Meghalt: Erdensohn János, zsidó.

Összesen : 43.

B. A nem kötelezett tantárgyakban.

I. Francia nyelv.

	Érdem- jegy		Érdem- jegy
I. A. osztály.			
Csermák Károly	1	Pap Ákos	3
Csurgó István	2	Tenner Jenő	3
Jakab József	3	Waltner Pál	3
Lázár Ottó	3	Wolf Lipót	1
5 Liptai Imre	2		
Lówy Manó	3	III. A. osztály.	
Milkó Gyula	1	40 Bíró János	2
Pálmay Endre	3	Fried Károly	2
Pollák Emil	2	Herczmanszky Alfréd .	3
10 Sátor József	2	Liptai Károly	2
Sachs Henrik	2	Reinitz Ármin	1
Schlinger Zakariás . . .	2	45 Tóth Imre	3
Stverteczky Elemér . . .	2		
Vass Károly	1	III. B. osztály.	
		Lázár Leó	1
I. B. osztály.		Till József	3
15 Fröhlich Jenő	2		
		IV. osztály.	
I. C. osztály.		Biedl Samu	2
Deutsch Manó	2	Klemm Dénes	3
Krausz József	3	50 Nikolics Béla	2
Pfann József	1	Obláth Jenő	3
Schwarz Aurél	2	Pollner Kálmán	2
		Schweighoffer György .	3
II. A. osztály.		Schweighoffer Ödön . .	2
20 Benedikt Jenő	2		
Fejér Samu	3	V. osztály.	
Feldbauer Lajos	2	55 Fromm Géza	1
Goldarbeiter Sándor . . .	1	Kellner Zsigmond	1
Putz Károly	3	König Vilmos	3
25 Schwarz Zsigmond	2	Pálmay Jenő	3
Wellisz Arthur	1	Politzer Arnold	1
		60 Pollák Béla	1
II. B. osztály.			
Benedikt Dezső	2	VI. osztály.	
Blaustein Náthán	1	Bíró Kálmán	1
Dózsay Mihály	3	Bója László	2
30 Ferderber Béla	3	Csóti Márk	1
Fischer Vilmos	2	Guttman Jenő	1
Hahn Márton	3	65 Kibling Miklós	2
Horváth Pál	3	Móczár József	1
Kuzmann Oszkár	3	Muntyán István	1
35 Mártis Imre	2		

	Érdem- jegy		Érdem- jegy
Obláth Dezső	1	Sonnenfeld Emil . . .	
Tóth József	1	75 Szegheő Géza . . .	1
VII. osztály.		VIII. osztály.	
70 Boros József	1	Kálmán Samu	1
Bernheim Mátyás . . .	1	Kuliner Adolf	1
Flesch Sándor	1	Keczeli-Mészáros Géza	1
Hallósy Kornél	1	Herglotz István . . .	1
Összesen : 79.			
A francia nyelv hetenkinti 4 órában adatott elő. Tankönyvek: Magyar-francia nyelvtan I. r., dr. Ottó Emil után Rayé Lajos. Budapest, 1874., és Lectures choisies, Ploetz, Berlin, 1874.			

II. Gyorsírás.

A *-gal jelöltek másodéves, a **-gal jelöltek haladó gyorsírók.

	Érdem- jegy		Érdem- jegy
II. B. osztály.			
Grand Gyula	3	Vass Károly	1
III. A. osztály.		Zombory János	2
Gácsér András	3	V. osztály.	
*Gyólai István	1	25 Bencsik Lajos	1
*Varga István	2	Békei Nándor	1
5 Pap Róbert	1	*Bunford Gyula	1
Puppek József	2	*Doktor Ferencz . . .	1
*Varga János	1	Hallósy Endre	2
IV. osztály.		30 *Hegedüs István . . .	3
Anton Miklós	1	**Kovács-Kása Rókus	1
Basch Vilmos	1	**Lakatos Sándor . . .	1
10 *Csury József	1	Lefkovits Adolf	1
Flesch Mór	1	*Loewel János	1
*Fodor András	2	35 *Maróczi Géza	1
Gönczi Elek	1	Onitiu Valér	1
Király Kálmán	2	Pálmai Jenő	2
15 Konecsnyi József . . .	2	Pohl László	2
*Klein Miklós	2	Privári Gyula	1
Kleiner Dezső	1	40 Rojcssek Sándor . . .	1
Massa János	3	*Schlesinger Húgó . . .	1
Pálfí Dániel	2	*Telkesi István	2
20 Pollák Ernő	3	VI. osztály.	
*Polner Kálmán	1	*Alföldi Béla	1
Obláth Jenő	1	**Ábrahám Szilveszter	2

	Érdem- jegy		Érdem- jegy
45 Csikos Béla	1	Frankl Jenő	1
**Csóti Márk	1	*Holz Antal	2
*Enyedi Gyula	3	70 **Köppich Jenő	1
**Gombkötő János	1	**Lantos Antal	1
**Gulyás Vilmos	1	**Nóvé József	1
50 Guttmann Jenő	2	**Noszlopy Antal	1
Joó János	2	Neumann Salamon	1
Kibling Miklós	1	75 Rósa Ferencz	1
Maróthy Ferencz	2	**Simonyi Béla	1
Muntyán István	1	**Sonnenfeld Emil	
55 Obláth Dezső	1	Szegheő Géza	2
*Ollik Pál	1	*Zimányi Károly	1
**Pap Dezső	1		
Schütz Miklós	1	VIII. osztály.	
**Turóczy Mihály	1	80 **Balassa Gyula	2
60 *Tóth József	1	**Ballassa Imre	2
VII. osztály.		**Becsei Károly	1
**Balogh Ernő	2	**Gruber Gyula	2
Battancs Pál	1	**Hegedüs András	1
*Bernheim Mátyás	1	85 **Kálmán Samu	2
**Boros József	1	**Kuliner Adolf	2
65 **Cocron Miklós	1	**Kunitzer Antal	1
Deutsch József	1	**Schulhof Zsigmond	1
*Flesch Sándor	1	**Takács István	1
		90 **Vásárhelyi Gyula	1

Előadatott a Gabelsberger-Markovits-féle magyar gyorsírás, heti 4 órában. Tankönyvül: Hegedüs Ferencz: „Levelezési Gyorsírás“, Markovits: „Vitairás“ és Bódogh János: „Gyorsírási Olvasókönyv“ I. II. kötet című művek használtattak.

III. Műének.

	Érdem- jegy		Érdem- jegy
I. A. osztály.		I. C. osztály.	
Csermák Károly	1	10 Erbstein Ferencz	2
I. B. osztály.		Krachtsz Antal	3
Hoffmann Miklós	2	Pap István	2
Janik Rezső	2	Prelog József	1
Juhász Imre	2	Schwarz Aurél	1
5 Pap Dezső	2	.II. A. osztály.	
Reiter Imre	2	15 Prelog János	1
Sándor István	2	II. B. osztály.	
Szabó István	2	Ferderber Béla	2
Tóth Ferencz	2		

	Érdem- jegy		Érdem- jegy
Kánitz Lőrincz	2	35 Kasza Lajos	1
Kráhl Lajos	2	Lakatos Sándor	1
Lantos Béla	2	Schneider Pál	1
20 Martis Imre	1		
Nyilassy Sándor	1	VI. osztály.	
III. A. osztály.		Csíkos Béla	1
Gerentsér László	1	Csóti Márk	1
Lélek Gáspár	2	40 Debreczeni Gyula	1
Magyar Imre	1	Kibling Miklós	1
III. B. osztály.		Tóth József	1
25 Meák Géza	1	Túróczy Mihály	1
IV. osztály.		Wolf István	1
Bráz József	1	VII. osztály.	
Ferenczi Béla	1	45 Cocron Miklós	1
Kerny Sándor	1	Holz Antal	1
Kleiner Dezső	1	Noszlopy Antal	1
30 Polner Kálmán	1	Simonyi Béla	1
Rózsa István	1	Szolcsányi József	1
Sávay Lajos	1	50 Zimányi Károly	1
Somogyi István	1	VIII. osztály.	
V. osztály.		Balassa Gyula	1
Balogh István	1	Engelsz Béla	1
		Kasza Ferencz	1
		Niedermayer Antal	1

A sorozatban használt érdemjegyek fokozata.

Szám	E l ő m e n e t e l	M a g a v i s e l e t
1	jeles	jó
2	jó	szabályszerű
3	elégseges	kevésbé szabályszerű
4	elégtelen	rossz.

Rövidítések jelentménye.

g. kath. = görög katolikus vallású; — g. k. = görög keleti vallású; — ág. = ágostai vallású; — helv. v. = helvét vallású; — zsidó = zsidó vallású; — ism. = ismétlő; — öszt. = ösztöndíjas. — A *-gal jelzettek az illető tantárgyakból vizsgálatot nem tettek. — Ahol a név után a kötelezett tantárgyakból nyert sorozatban vallás jelezve nincs, ott római katolikus értendő. A tornászati rovatában — = fölmentetett.

S T A T I S Z T I K A I

A. A tanulók álta

I. Osztály	II. A tanulók száma					III. Vallásuk					IV. Nyelvi (Minő nyelve)				
	beiratott	meghalt	kimaradt	betegség miatt vizsgálatlan maradt	a tanév végén volt	róm. kath.	görög kath.	gör. kel.	ágostai	helvét	zsidó	magyar	magyar-német	magyar-szerb	magyar-német-szerb
I. A.	70	—	9	—	61	39	—	3	1	1	17	20	39	1	—
I. B.	67	—	9	—	58	41	—	3	2	2	10	32	22	2	—
I. C.	65	—	7	—	58	41	—	5	—	4	8	32	22	2	—
II. A.	77	—	3	—	74	48	—	5	1	2	18	33	34	2	3
II. B.	73	—	7	—	66	42	—	3	—	1	20	41	20	2	—
III. A.	65	—	3	—	62	42	—	2	—	2	16	23	31	—	4
III. B.	43	—	2	—	41	30	—	2	1	—	8	33	7	—	—
IV.	87	—	5	—	82	57	—	3	—	1	21	60	18	2	—
V.	77	—	4	—	73	46	1	6	3	—	17	39	24	2	3
VI.	53	1	1	—	51	38	—	2	1	1	9	21	21	1	4
VII.	47	—	3	2	42	27	—	2	—	3	10	15	19	1	3
VIII.	43	1	—	—	42	27	—	1	1	3	10	15	20	1	2
Összesen	767	2	53	2	710	478	1	37	10	20	164	364	277	16	19

767

710

A III. és IV. rovatokban csak azon ifjak vétetnek számba, alatt pedig a tanév elején

K I M U T A T Á S O K.

lános áttekintése.

viszonyaik (ket beszélnek?)				V. Szülei pol- gári állása					VI. Elő- menetelük		VII. Ille- tőségük		Növekedés	Apadás
magyar-német-román	magyar-német-szér- román	magyar-német-tót	magyar-német-francia	értelmiségi	önálló östermelők (főbirtokosok s bérlik)	önálló kereskedők s iparosok	magán tisztviselők	személyes szolgálatot tevők s munkások	haladók	ismétlők	helybeliek	vidékiek		
1	—	—	—	17	19	25	—	9	61	9	36	34	—	7
1	—	1	—	17	13	25	3	9	60	7	35	32	—	8
1	1	—	—	26	10	20	1	8	59	6	38	27	—	9
2	—	—	—	25	8	34	8	2	74	3	47	30	12	—
2	1	—	—	18	7	38	9	1	65	8	48	25	11	—
2	—	2	—	26	8	24	3	4	61	4	41	24	14	—
1	—	—	—	9	12	18	2	2	42	1	26	17		
1	—	1	—	15	25	36	7	4	86	1	47	40	—	—
3	1	1	—	30	12	28	4	3	73	4	44	33	13	—
—	1	1	2	25	10	12	—	6	51	2	34	19	4	—
—	1	1	2	23	6	13	2	3	44	3	24	23	—	5
2	—	2	—	19	4	14	4	2	42	1	20	23	—	9
16	5	9	4	250	134	287	43	53	718	49	440	327	54	38
710				767					767		767		Növekedés 16	

kik a tanév végén osztályoztatnak; az V. VI. VII.
beirt összes ifjúság.

B. A tanulmányok eredményének áttekintése osztályonként.

Tantárgyak	I. A) osztály				I. B) osztály				I. C) osztály				II. A) osztály				II. B) osztály				III. A) osztály				III. B) osztály				IV. osztály				V. osztály				VI. osztály				VII. osztály				VIII. osztály							
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen	jeles	jó	elégséges	elégtelen								
Vallástan	14	27	17	3	12	25	19	2	18	21	18	1	20	27	27	..	27	26	11	2	30	24	8	..	21	12	7	1	54	19	8	1	53	17	2	1	41	7	3	..	30	7	5	..	28	11	3	..				
Magyar nyelv	10	11	29	11	8	23	20	7	4	23	19	12	12	19	39	4	5	28	3	1	7	34	19	2	5	19	12	5	19	39	21	3	21	25	26	1	17	20	14	..	13	14	11	..	9	19	13	1				
Német nyelv	20	28	13	1	13	17	9	2	27	27	20	2	15	13	25	..	16	26	9	..	18	17	7	..	7	25	10	..				
Latin nyelv	10	9	30	12	5	22	21	10	7	15	22	14	9	18	32	15	3	14	40	9	0	27	22	7	4	13	15	9	9	19	44	10	10	0	43	..	9	17	24	1	13	15	14	7	35	..				
Görög nyelv				
Történelem	26	26	9	1	15	17	7	2	30	33	16	3	16	36	20	1	20	28	3	10	19	13	..				
Földrajz	14	20	19	8	12	17	25	4	10	23	21	4	13	20	33	8	16	23	20	7
Phys. földrajz	5	19	38	..	3	12	23	3				
Természettudomány	13	23	37	9	10	30	33	..	17	20	24
Természettan				
Mennyiségtan	7	13	29	12	5	12	30	11	5	14	28	11	11	25	32	6	3	20	36	7	13	18	30	1	6	17	18	..	8	35	37	2	9	15	45	4	7	19	23	2	13	14	15	13	28	1				
Rajzoló mértan	12	13	26	10	8	16	24	10	9	17	25	7	11	25	35	3	12	18	32	4	7	25	28	2	5	13	22	1	13	25	3	1
Bölcsészeti előtan				
Szépíráás	19	22	20	..	7	27	24	..	12	21	25	..	14	25	34	..	7	40	18	1				
Tornázás	5	32	22	..	2	12	24	..	2	10	26	19	3	10	36	18	2	9	14	30	19	3	16	26	15	5	7	17	15	2	23	37	25	..	18	29	17	1	8	10	29	9	3	12	17	9	4	11	21	10

C. A tanulók általános osztályozása az 1885—86. tanév végén.

Osztály	Az osztályozottak száma	MAGAVISELETBŐL				TANULMÁNYOKBŐL					
		jó	szabályszerű	kevésbé szabályszerű	rossz	minden tantárgyből jeles	minden tantárgyből legalább jó	minden tantárgyből legalább elégséges	1 tantárgyből elégtelen	2 tantárgyből elégtelen	több tantárgyből elégtelen
I. A.	61	34	26	—	—	5	8	31	4	5	8
I. B.	58	33	25	—	—	3	10	30	5	2	8
I. C.	58	27	29	2	—	3	11	27	4	1	12
II. A.	74	22	48	1	—	5	15	35	9	6	4
II. B.	66	25	34	7	—	1	9	43	4	4	5
III. A.	62	32	26	1	—	3	11	38	7	2	1
III. B.	41	21	20	—	—	1	2	28	4	3	3
IV.	82	45	38	—	—	5	13	52	5	3	4
V.	73	40	33	—	—	3	14	45	10	1	—
VI.	51	32	14	2	—	3	16	30	1	1	—
VII.	42	27	14	—	—	6	10	26	—	—	—
VIII.	42	18	24	—	—	—	4	31	5	2	—
I—VIII.	710	356	330	13	—	38	123	416	58	30	45

710

A magántanulók a magaviseletből és a tornázásból érdemjegyet nem nyernek.

D. Az érettségi vizsgálatok eredményének áttekintése az 1885–1886. tanév alatt.

Jelentkezett	Írásbeli vizsgálat után visszavettétek	Szóbeli vizsgálatot tett	Éretnek ítéltetett			A szóbeli vizsgálat után		Az érettek közül										
			jelesen	jól	egyszerűen	javító	ismétlő	vizsgálatra utasított	papi	jogi	orvosi	technikai	gazdasági	erdészeti	kereskedelmi	jegyzői	államivatalnok	katonai
Szeptemberben 19	1	18	1	1	12	4	—	}	3	12	1	1	3	2	4	2	4	2
Deczemberben 5	—	5	—	—	5	—	—											
Juniusban 30	6	24	—	5	10	7	2											
54	7	47	1	6	27	11	2											

E) A tanulók származási helyének kimutatása osztályonként.

Származási hely	O S Z T Á L Y													Összesen
	I. A.	I. B.	I. C.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.		
Szeged városi születésű	23	27	28	32	38	24	19	38	29	27	14	13	312	
Alsó-Fehérmege	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	3	
Aradmege	—	3	—	—	1	2	1	1	2	2	3	—	15	
Baranyamege	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Barsmege	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Bács-Bodrogmege	7	3	3	1	1	3	3	4	5	4	6	6	46	
Békésmege	—	—	2	2	1	1	—	4	1	—	—	1	12	
Beszterczemegye (Erdély)	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Biharmegye	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	4	
Borsodmege	1	—	—	—	2	1	—	—	—	1	—	—	5	
Brassó	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Csanádmege	—	1	3	1	3	2	2	2	3	1	—	1	19	
Csongrádmege	2	1	2	5	4	2	2	6	4	2	3	1	34	
Esztergommege	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	
Fehérmege	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Gömörmege	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
Hajdúmege	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Háromszékmege	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Hevesmege	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	
Hontmege	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	
Hunyadmege	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	1	4	
Jász-Nagy-Kún-Szolnokmege	—	—	2	1	—	—	—	1	1	—	1	—	6	
Komárommege	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
Krassó-Szörénymegye	—	3	—	4	1	1	—	4	—	—	—	2	15	
Liptómege	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Maros-Tordamege	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2	
Nógrádmege	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	
Nyitraege	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	
Pest-Pilis-Solt-Kis-Kúnmege	3	3	3	2	2	4	2	2	1	4	1	1	28	
Somogymege	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	2	
Szabolcsmege	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	
Szatmármege	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
Szebenmege	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	
Szepesmege	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	4	
Szolnok-Dobokamege	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Temesmege	14	7	5	7	4	5	4	3	2	2	—	1	54	
Tolnamege	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
Torontálmege	15	15	7	14	13	15	6	10	16	9	15	10	145	
Trencsénmege	—	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	3	
Veszprémmege	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	1	5	
Zemplénmege	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	
Zólyommege	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
Horvát-Szlavonország	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Ausztria	—	2	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	5	
Csehország	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
Galiczia	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Herczegovina	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Morvaország	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	3	
Steierország	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Szerbia	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
Amerika (Illinois)	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Összesen	70	67	65	77	73	65	43	87	77	53	47	43	767	

Adatok a főgymnasium történetéhez

az 1885—86. tanévben.

A. A tanintézet beléletére vonatkozó néhány fontosb mozzanat.

Az 1885—86. tanévre a beiratások, a pót- és javító-vizsgálatok augusztus hó 29., 30., 31., továbbá szeptember hó 1. és 2. napjain történtek. Beiratott 767 ifju, tehát 16-tal több, mint a mult tanévben.

A tanári karban a tanév megnyitása előtt következő változás történt: Stancel Károly, a kegyes-tanítórendi ház főnöke s az intézetnek 19 év óta tanára, áthelyeztetett a rend birtokára pénztárnoknak, Baligó János pedig a kolozsvári főgymnasiumhoz tanárnak. Ezek helyébe a kegyes-tanítórend ft. kormányja Pap János nagy-kanizsai főgymn. igazgatót és Várkonyi Endre nyitrai főgymn. tanárt rendelte tanintézetünkhöz, az előbbit házfőnöki és tanári, az utóbbit pedig tanári minőségben. Szeged szab. kir. város t. hatósága pedig a torna-tanító mellé ismét Tóth Nándor m. kir. táviró-tisztet s okleveles torna-tanítót alkalmazta kisegítő-tanítóul.

Ki lévén így egészítve a tanári testület, az intézet szeptember hó 3.án a Szentlélek ünnepélyes segítségül hívásával megkezdette működését s folytatta háborítlanul a tanév bezártáig.

Párhuzamos osztálya volt e tanévben az elsőnek kettő, a másodiknak és harmadiknak egy-egy; e szerint a tanintézet e tanévben 12 osztályban oldotta meg föladatát.

Az előadásokat az egész tanéven át reggel 8, délután május hóig 2, ezentúl pedig 3 óraker kezdettük.

A róm. kath. ifjuság a téli időszak kivételével naponkint szentmisét hallgatott, mely után vásár- és ünnepnapokon keresztény tanításban részesült; háromszor végezte a sz. gyónást és áldozást, jelen volt a husvéti szokásos szt.-gyakorlatokon s a kath. egyház által előírt körmeneteken, továbbá I. Ferencz József dicsőségesen uralkodó apost. királyunk és Erzsébet királyné ő fölsége magas névnapján, ugyszintén a koronáztatásuk évfordulóján tartott ünnepélyes szentmiséken.

A nem róm. kath. vallásu tanulók saját lelkészeiktől nyertek vallási oktatást, megjelentek egyházi ünnepeiken s lelkészeik fölügyelete alatt teljesíték mindazt, a mi vallásuk köréhez tartozik.

Az iskolai fegyelmi szabályokat a tanév folytán kétszer olvastuk föl és magyaráztuk meg az ifjuságnak. A nevelés oktatásban szükséges egyöntetű eljárás végett a kitűzött időben megtartottuk a módszertani és ellenőrző tanári tanácskozmányokat, melyekben, mint általában a tanoda szellemi életére vonatkozólag minden ügyben, a vall. és közokt. m. kir. miniszt. által kiadott „Középtanodai rendtartás és utasítást“ követtük irányadóul.

Tankönyvekül csak a felsőbb tanhatóság által ajánlott vagy engedélyezett munkákat használtuk.

Febr. hó 24., 25., 26., 27., továbbá márcz. hó 1. és 13. napjain végezte tanintézetünkben hivatalos látogatását a szegedi tank. kir. főigazgatója, nsgos és ft. Fehér Ipoly kir. tanácsos ur, ki több ízben meghallgatta minden egyes osztályban úgy a tanárok előadásait, mint a tanulók feleleteit; megvizsgálta a szer- és könyvtárakat s látogatása végeztével tanácskozott a tanári testülettel a tanintézet szellemi és anyagi állapota fölött.

Junius hó 1-én zártuk be az előadásokat s 9-én és 10-én tartottuk a vallástani vizsgálatokat, melyeken ft. Rózsa Ferencz belvárosi esperes-plébános, püspöki biztos ur elnökölt. A többi tantárgyaktól a nyilv. rend. tanulókat jun. hó 11., 12., 15., 16., 22., 23., 25. és 26-án, a magántanulókat pedig valamennyi tantárgyból 17., 18. és 19-én vizsgáltuk meg.

Érettségi vizsgálatokat a tanév alatt háromszor tartott tanintézetünk, u. m. szept., decz. és junius hónapokban, mindenkor a tank. kir. főigazgató ur elnöklete alatt. Ezen vizsgálatok eredményéről statisztikai adataink D. tábláján adjuk az értesítést.

Jun. 30-ikán osztottuk ki az iskolai bizonyítványokat s zártuk be a tanévet hálaadó istentisztelettel.

A mult tanév egyik örvendetes momentumául jegyeztük föl, hogy a főgymnasium építését 1885. év jun. hó 15-én megkezdették s azon reményünknek adtunk kifejezést, hogy az épület 1886. év őszén át fog adatni rendeltetésének.

Hála a Gondviselésnek, reményünkben nem csalódtunk, mert az új épület, midőn e sorokat írjuk, közel áll a teljes befejezéshez: a mi munka még hátra van, az a nagy szünet alatt könnyen befejezhető lesz.

Igy tehát a jövő tanév kezdetén elhagyjuk a régi gymnasiumot, mely előhaladott tanügyünk kívánalmainak már sem nevelés-tanítási, sem egészségügyi tekinteteből megfelelő nem volt s beköltözünk az

új, diszes épületbe, melynek tantermei egészségesek, világosak, kellőleg szellőztethetők s a régiénél nagyobbak. Rendelkezésünkre állanak itt kellő számmal szertári s egyéb helyiségek, melyek a mai középtanodai életben elengedhetlenek.

Szeged városa ezen impozans, monumentális épület emelése által lehetővé tette, hogy a tanintézet a mai kor kivánalmainak mindenben megfelelhessen, s ezzel újabb jelét adta azon szeretetnek, melylyel a hazai műveltség s az ifjuság nevelésének szent ügye iránt viseltetik.

Jun. hó 21-én adta föl a bérálás szentségét ifjuságunknak mélt. és ft. Németh József isauropolisi püspök és megyés püspöki helynök ur, kit városunkba érkezése alkalmával ifjuságunkkal együtt a Rozália-kápolna és a szt. Demeter-egyház közötti téren üdvözlöttünk s ugyanitt vettük apostoli áldását.

Csak kötelességet teljesítünk, midőn itt följegyezzük, hogy intézetünk egyik tanára, Czirbusz Géza, kegyes-tanítórendi áldozár, a tanév végén a budapesti m. kir. tud. egyetemen bölcsészettudorra avattatott.

Azt sem hagyhatjuk fölemlítettlenül, hogy tanintézetünk tanári testülete s ifjusága a tanév folytán az Erdélyrészi közmívelődési egyesület céljaira 100 frtot adományozott, s ezzel „A szegedi városi főgymnasium tanári testülete és ifjusága“ czimen az alapító tagok sorába igttatott.

Végül nem mulaszthatjuk fölemlíteni azon szép ünnepélyt, melyet még a tanév megnyitása előtt aug. 11-én tartottak intézetünkben azon férfiak, kik 25 évvel ezelőtt mint ifjak, kezükben az érettségi bizonyítvánnyal, hagyták el intézetünket. A mondott napon $\frac{1}{8}$ órakor szt. misét hallgattak, melyet Balogh János kún-szt.-mártoni plebános tartott, s melyen a többiek áhitattal vettek részt, a családosok elhozva magukkal gyermekeiket s nejüket is. Szt. mise után a 8-ik osztály tantermébe mentek, hol kegyelettal emlékeztek meg elhalt tanáraikról, majd elbeszélték egyenként életpályájukat, melyet az iskola bevégezése óta megfutottak. Az ünnepély után barátságos lakomára gyültek össze, melyen szegedi kortársaik s barátaik közül is többen részt vettek.

Távozásuk előtt tisztelegtek a tanintézet igazgatójánál s kedves emlékül átadták neki arczképüket. A megjelent ifjukori iskolatársak közül a következők neveit jegyeztük föl: dr. Arany Károly szegedi ügyvéd, Balogh János kún-szt.-mártoni plebános, Bécsi Sándor községi jegyző, Hanusz István alesperes, kecskeméti főreáliskolai tanár, Pintér Sándor szécsényi ügyvéd, Szuló Ernő temesvári ügyvéd, Tóth Antal kegyesrendi áldozár, kecskeméti főgymn. igazgató.

B. Felsőbb hatóságoktól érkezett fontosabb leiratok.

1885. évi 29,062. miniszt. sz. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium elrendeli, hogy jövőre mindazon tanulók, kik egy vagy több tantárgyból vizsgálatot nem tesznek, a többi tantárgyakból se osztályoztassanak, vagy ha azokból már előbb osztályoztattak volna, egész klasszifikációjuk megsemmisíttessék.

1885. évi 1769. főig. sz. A tankerületi kir. főigazgatóság tudatja, hogy a csanád-egyházmegyei hatóság a Szegeden létező összes tanintézetekhez püspöki biztosul Rózsa Ferencz szegedi egyházkerületi esperes és belvárosi plebános urat nevezte ki.

1885. évi 44,870. miniszt. sz. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a rendelkezése és vezetése alatt álló középiskolákban a testgyakorlás, mértani-rajz technikai része és a szépírás tanulása alól való fölmentés jogát a középiskolai igazgatókra, illetőleg a tankerületi főigazgatókra ruházza.

1886. évi 407. tanácsülési sz. Szeged sz. kir. város tanácsa értesíti az igazgatóságot, hogy a főgymnasium 1885—86. tanév szükségletei fődözésére a befolyt tandíjából 1634 frt engedélyeztetik.

1886. évi 10,552. miniszt. sz. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium fölhívja Szeged sz. kir. város hatóságát, hogy az 1886—7. tanévre a IV. osztály mellé párhuzamos osztályt állítson.

1886. évi 14,135. miniszt. sz. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium megengedi, hogy a szegedi főgymn. IV. osztályába addig is, míg a párhuzamos osztály fölállitható lesz, legfőlebb 80 tanuló vétessék föl.

C. Ifjusági segélyző-egylet.

Az ifjusági segélyző-egylet a folyó tanév tartamára Arányi Ágost tanár vezetése alatt a tanév kezdetén következőleg alakult meg: elnök: Schmidt István, VIII. oszt. tan.; főjegyző: Török Kálmán, VIII. oszt. tan.; titkár: Noszlopy Antal, VII. oszt. tan.; pénztárnok: Hallósy Kornél, VII. oszt. tan.; ellenőr: Boros József, VII. oszt. tan.; főkönyvtárnok: Barakovics János, VI. oszt. tan.; aljegyzők: Lillin Károly és Balogh Ferencz, VI. oszt. tan.; alkönyvtárnok: Schorsch Ferencz, V. oszt. tan.

Az egylet tőkéje, mely a mult tanév végén 6257 frt 25 krból állott ez iskolai évben 223 frt 43 krral gyarapodott, jelenlegi vagyona tehát: 6480 frt 68 kr, mely összeg a Szeged-Csongrádi takarékpénztárban van elhelyezve.

Gyarapodott az egyesület pénztára részint tagsági díjakból, részint kegyes adakozásokból.

A jótékony adakozások az iskolai évben a következők: Szeged-Csongrádi takarékpénztár: 50 frt; Szegedi Általános takarékpénztár: 15 frt; Szegedi Kereskedelmi- és Iparbank: 10 frt; Néhai Balogh Ferencz megtakarított zsebpénzéből a megszorodott anyja: 10 frt; Néhai Balogh Ferencz ravatalára gyűjtött koszoru után fennmaradt pénz a segélyző-egyesületnek adott: 2 frt 94 kr; Wein Aurél főmérnök: 5 frt; Noszlopy Antal, VII. oszt. tan.: 4 frt; Lillin Károly és Balogh István, VI. oszt. növ.: 1 frt 10; Pollák Imre: 1 frt; Szegedi szeszgyár: 4 frt; Köppich Mór: 1 frt; Spitzer Adolf: 50 kr; Koch Sándor: 50 kr; Brukner Károly: 50 kr; Kain Lipót: 30 kr; Muha Antal: 40 kr; x. y. z.: 50 kr; N. N.: 20 kr; Austerweil Lajos: 50 kr; Samek Adolf: 50 kr; Nagy Ferencz: 50 kr; N. N.: 10 kr; Erdélyi Mihály: 1 frt; N. N.: 10 kr; N. N.: 10 kr; Lederer Ede: 1 frt; dr. Machold Miksa: 1 frt; N. N.: 10 kr; Leopold Rudolf: 1 frt; Pocsátko Károly: 20 kr; Máj Miksa: 1 frt; Scheinberger Antal: 1 frt; Holtzer Julia: 1 frt; Eberhardt: 1 frt; Magyar-francia biz. társ.: 2 frt; Pollák Teréz: 1 frt; dr. Pártos: 2 frt; Tausigné: 1 frt

Endrényi L. könyvkereskedő iskolakönyveket és irkákat bocsáj-
tott az egyesület rendelkezésére 9 frt 25 kr értékben; Traub B. és társa
iskolakönyveket 9 frt 85 kr értékben és Várnai L. iskolakönyveket
10 frt 54 kr értékben.

A tanév alatt begyűlt összes adományok az egyesület évkönyveibe
is bejegyeztettek.

Az egyesület ez évben 26 tanulót segélyezett 278 frt 94 krral és
52 tanulót 234 tankönyvvel és rajzeszközökkel, 233 frt 39 kr értékben.

Kedves kötelességünknek tartjuk itt is kifejezni köszönetünket
azon nemeskeblű emberbarátoknak, kik a hazai műveltség előmoz-
dítására ez uton is hozzájárulni szivesek voltak. Fogadják érte az
ifjuság háláját.

D. Ö n k é p z ő - k ö r .

Az önképző-kör alakuló gyűlését 1885. szept. 20-án tartotta meg,
Magyar Gábor igazgató s Cserép Sándor a kör vezető tanárának
jelenlétében. Igazgató az önképző-körök tulajdonképeni célját körvona-
lozván, buzdítá az egyesület tagjait a komoly munkálkodásra, különö-
sen hangsúlyozván az iskolai tanulmányokkal való szoros összhangzatot.
Ugyanekkor történt a tisztviselők szabályszerű megválasztása is és
pedig a következő eredménnyel: Elnök lett: Márton József, 8. oszt.
tanuló; jegyző: Vásárhelyi Gyula, 8. oszt. tanuló; főkönyvtárnok:

Hähnel Vilmos, 8. oszt. tanuló; pénztárnok: Spuhler Ferencz, 8. oszt. tanuló; első titkár: Flesch Sándor, 7. oszt. tanuló; második titkár: Noszlopy Antal, 7. oszt. tanuló; alkönyvtárnok: Krausz József, 7. oszt. tanuló.

A kör ez évben 116 tagot számlált. A két felső osztály növendékei, szám szerint 83-an, mint rendes és működő tagok szerepeltek, a 6-ik osztályból pedig 33-an mint pártoló tagok vettek részt az egyleti gyűléseken, s olykor szavalmati darabokkal léptek föl. A tényleges működés október 18-án tartott nagy-gyűléssel vette kezdetét, melyet Cserép Sándor, az egylet működését vezető tanár, beszéddel nyitott meg. A tagok munkássága ez évben 14 rendes és 3 nagy-gyűlésen nyert tért, melyek vasárnap délutánonként a vezető tanár jelenlétében tartattak, s a tagok önképzését célzó dolgozatokból, bírálatokból, élőlőszöbeli előadások- és szavalmatokból állottak. Anyagi ügyeit a kör bizottsági üléseken intézte el.

Az évi munkásság eredménye összesen 115 vegyes tartalmu dolgozat és szavalmat. Ezekből a tulajdonképeni fölolvadások száma: 19, az írásbeli bírálatoké: 12, a szóbeli bírálatoké: 26, a szavalmatoké: 51. Minden egyes művet a tagok bíráltak meg és ajánlottak fölolvadásra, illetőleg munkakönyvbe való fölvételekre. A művek megbírálásával rendszerint azok bizáltak meg, kik a bírálandó dolgozatokkal hasonló irányban fejtek ki legnagyobb és figyelemre méltó munkásságot. A részletes adatokat a következőkben terjesztjük elő:

a) Komolyabb tárgyú és behatóbb tanulmányozásra mutató darabokat olvadtak föl: Vásárhelyi Gyula „A magyar ősrásról“; Herglőz István „Az iskolák állapota az Árpádházbeli királyok alatt“; Balassa Gyula „A Zrinyiász episodjai“; Márton József „A rövidlátásról“; Niedermayer Antal „A színügy fejlődéséről“; Flesch Sándor „Kölcssey Ferencz országgyűlési naplója“; Noszlopy Antal „Tomba Mihály regéi és mondái“; Hähnel Vilmos „Ányos Pál életéről és működéséről“.

b) Figyelemre méltó és részletesebb bírálatokkal léptek föl: Hegedüs András, Veisz Sándor, Hähnel Vilmos, Vásárhelyi Gyula, 8-ik osztálybeli tanulók; továbbá Krausz József, 7. oszt. tanuló.

c) A műfordítás terén tettek sikerültebb kísérletet: Balassa Gyula és Waldner József, 8-ik oszt. tanulók.

d) Költői műdarabokat szaváltak összesen 19-en 51 drbot, melyek közül 27 a 8-ik osztályra, 18 a hetedik osztályra, 6 pedig a 6-ik osztályra esik.

Ezeken kívül a tanári kar a munkálkodás irányának megjelölése s a munkabuzgalom nagyobb mértékben való föléléstése szempontjából ez évben is pályakérdéseket tűzvéni ki, a különböző tanszakok

köréből beérkezett 25 pályamunka, mi az előző évekhez képest mindenetre emelkedő haladást tanusít; s hogy e haladás ezentul sem fog csökkenni, annak biztosítékát képezi már az a körülmény is, hogy nemes lelkű tanügybarátok szerény társaságunk ügyekezését méltányolni, s anyagi áldozatokkal is gyámolítani buzgólkodnak. A hála legbensőbb érzetével említjük föl és örökitjük meg ez alkalommal főtiszt. Pap János, Arányi Ágost, dr. Czirbusz Géza és Markos Imre kegy.-rendi főgymnasiumi tanárok neveit, kik részvétőkkel körünk törekvését bátorították, s az elért sikerhez nem kis mértékben hozzájárultak. Eme jótevőink adományaiból s a kör vagyonából a következő pályakérdésekre tüzetek ki jutalmak :

1. Vallástanból: „Kivántatik valamely tetszés szerint választott dogmatikai tételnek fejtegetése.“ Jutalma főtiszt. Arányi Ágost főgymn. hitszónok ur adományából: 5 frt. Beérkezett 3 pályamunka, melyek közül a „Föltámadunk“ jeligés jutalomra, a másik kettő pedig dicséretre méltónak ítéltetett. A jutalmazott mű szerzője: Szegheő Géza, 7. oszt. tanuló.

2. Magyar nyelvből és irodalomból: *a)* „Gyászbeszéd egy tanuló sirja fölött“; *b)* „Párhuzam az ó- és ujkori idylli költemények között, föltüntetve Faludi, Arany, Tompa, Vajda idevágó művein.“ Jutalma az önképző-kör vagyonából 2—2 ezüst forint. Az *a)* alatti tételre beadatott 3 pályamunka, melyek közül a „Nem születni soha legnagyobb szerencse . . . (Sophokles)“ jeligés találatván legjobbnak, a jutalom ennek ítéltetett oda. A *b)* alatti tételre beérkezett 1 pályamunka, mely azonban nem találatott jutalomra méltónak.

3. Német nyelv: „Helyes és szabatos fordításban adandó: Ioachim Winkelman, Goethetől. Dr. Szemák Német olvasókönyv, III. r. 119—122.“ Jutalma az önképző-kör vagyonából 2 ezüst forint. Beérkezett 4 pályamunka, melyek közül e jeligéjü „Musen, die ihr so gern auf dem Wege bisher den Jüngling geleitet, helfet auch ferner“ jutalomra, a „Dreifach ist der Schritt der Zeit . . .“ jeligéjü pedig dicséretre méltónak ítéltetett. A jutalmazott mű szerzője: Flesch Sándor 7. oszt. tanuló.

4 Latin nyelv: „Fordittassék Ovidius Met. VIII. 260—525. (a kalydóni vadászat). A hozzácsatolt bevezetésben fordító emelje ki ama pontokat, melyekben Ovidius elbeszélése összevág Homerosnak hasonló tárgyú elbeszéléseivel (Iliász IX. 529—599) s azokat, melyekben eltér tőle.“ Jutalma az önképző-kör vagyonából 2 ezüst forint. Beérkezett 2 pályamunka. Nyertes lett a „Nulla res magna sine labore venit“ jeligéjü dolgozat. Szerzője Tóth Mihály, 7. oszt. tanuló.

5. Görög nyelv: Fordittassék Homer Iliásának VI. könyvéből a 370—502. v. kapcsolatban egy rövid bevezetéssel, melyben *a)* Home-

ros előtti epikus költészet rövid áttekintése után előadatik, hogy a Homeros nevét viselő két nagy éposz miként keletkezett, miként terjedt el s mikor és kik által állapítottatott meg e költemények jelenlegi alakja és fölosztása; b) elbeszéltetik röviden az első hat ének tartalma“. Jutalma az önképzőkör vagyonából: 2 frt. — Beérkezett egy pályamunka, mely azonban jutalomra nem találtatott méltónak.

6. Természetrájzból: „Kivántatik a szegedi talajnemek vadon élő főbb növényeinek természetrajzi leírása, megjelölvén egyszersmind a föllépésnek idejét és módját is.“ Jutalma főtiszt. Pap János keg. rendi főgymnasiumi tanár ur adományából: 10 frt. — Beérkezett egy pályamunka e jelige alatt: „Észak a zuzmó, dél a pálma hazája“, mely a jutalmat el is nyerte. Szerzője: Boros József, 7. oszt. tanuló,

7.) Történelemből: „Széchenyi István hatása a magyar társadalmi élet átalakulására“. Jutalma az önképző-kör vagyonából: 2 ezüst forint. — Beérkezett 1 pályamunka e jelige alatt: „Nem hal meg az, ki milliókra költi dus élete kincseit“, mely a jutalmat el is nyerte. Szerzője: Noszlopy Antal 7. oszt. tanuló.

8. Természettanból: „Fejtessenek meg a tünemények, melyek azon esetben észlelhetők, ha a) tág, b) igen szük csövet különböző folyadékokba mártunk.“ Jutalma az önképző-kör vagyonából: 2 ezüst forint. — A beérkezett két pályamű közül az „Óh természet, óh dicső természet! Mely nyelv merne versenyezni véled“ jeligéjü nyerte el a díjat. Szerzője: Boros József 7. oszt. tanuló.

9. Mennyiségtanból: „Egy gömbbe, melynek sugara 1.25 m. egy négyzetes alappal bíró egyenes gúla van beírva. A pyramis magassága ugy aránylik a négyzetes alap körül írható kör sugarához, mint 3 : 2. Mily nagy a pyramis köbtartalma?“ Jutalma az önképző-kör vagyonából 2 ezüst forint. Beérkezett 5 pályamunka. A kitűzött kérdést mind az 5 dolgozó helyesen oldotta meg, azonban két dolgozat, melyeknek jeligéi: „Εὐρηκα“ és „Labor omnia vincit“ a csinos külső által is kitűnvn, az egyik az önképző-kör díjával, a másik pedig főtiszt. Markos Imre főgymn. tanár ur által följánlott 2 frttal jutalmaztatott. Szerzőik: Flesch Sándor és Noszlopy Antal 7. oszt. tanulók.

10. Ethnographiából: „Kivántatik a szegedi népnek (tanyai vagy városi) életéből valamely népszokásnak tüzetesebb leírása (pl. lakodalom, keresztelő, avató; vagy karácsonyesti, böjti, husvéti szokások; vagy fonóházbeli, nyári, mezei mulatások, ünnepek jellemzetes leírása. Ide tartozhatnak: a tiszai halászélet jellemzése, a halászat eszközeinek, népies műszavainak fölsorolása, a hajóépítők, tutajosok élete és eszközeik megnevezése.)“ Jutalma főtiszt. dr. Czirbusz Géza, keg. rendi főgymn. tanár ur adományából 1 db. arany. Beérkezett két pályamunka.

munka e jeligékkel: „Huzd, ki tudja meddig huzhatod“ és „A népszokásaiból ítélhetők meg erkölcssei.“ Mindkét dolgozat egyforma terjedelemben s eléggé hiven rajzolja a szegedi lakodalmi szokásokat; de míg a másodikban ügyesebb a csoportosítás és kerekesebb az előadás, az első nagyobb közvetlenséggel van írva. A két dolgozat kiegészíti egymást, absolute egyik sem emelkedik a másik fölé, azért a díj a kettő között megosztandónak ítéltetett. Az elsőnek szerzője: Rózsa József, 7. oszt. tanuló, a másodiké: Krausz József 7. oszt. tanuló.

Ugyanezen pályakérdésre a díjak odaitélése után adatott még be egy dolgozat, mely ugyancsak főt. dr. Czirbusz Géza tanár ur adományából külön 2 frtnyi jutalomban részesítettet. Szerzője: Hege-düs András, 8. oszt. tanuló.

A pályázatok eredménye május hó 23-án Magyar Gábor főgymn. igazgató ur elnöklete alatt, a tanári kar s néhány az ifjuság előmenetele iránt érdeklődő vendég jelenlétében tartott önképző-köri zárógyűlés alkalmával tétetett közzé, s egyszersmind a jutalmak is kiosztattak. Az ünnepélyes záró-gyűlés tárgyait képezték: részletek fölolvassása a kör tagjai által készített s pályadíjat nyert munkákból; szavalások, a tanulók ének- és zenekara által előadott műdarabok, a kör elnökének jelentése az ifjuság saját szorgalmu munkálkodásáról s a pályázatok eredményéről. Az ünnepély befejeztével az igazgató az intézet nevében köszönetét fejezte ki a kör vezető tanárának, valamint Markos Imre tanár urnak, ki az énekekre és zenére dicséretes szorgalommal, teljesen díjtalanul oktatta az önként vállalkozott ifjakat, végül pedig az önképző-kör tagjait a fölmutatott irányban való kitarató munkásságra ösztönözte.

Szavalmati verseny márczius 28-án tartatott, melyre az önképző-kör saját vagyonából a következő jutalmakat tűzte ki: Szász Károly kisebb műfordításai; Madách, Az ember tragoediája; Goethe, Faust, ford. Dóczy L.; Jancsó Benedek, Kölcsey Ferencz élete és munkái. Komoly darabbal versenyeztek 5-en, kik közül az első jutalmat Taschler József VIII. oszt. tanuló, a másodikat Krausz József VII. oszt. tanuló nyerte el. Vig darabbal versenyeztek 6-an, mely alkalmal az első jutalomban Kuliner Adolf VIII. oszt. tanuló, a második jutalomban Simonyi Béla VII. oszt. tanuló részesült.

Ezekben föltüntetvén a tagok munkásságát, hátra van még a pénztári és könyvtári kimutatás.

A kör ez évi bevétele tagsági díjából 120·1 frt, mely a mult 1884—85. tanévről maradt 72·43 frttal együtt tesz 192·53 frtot. Ez összegből az év folytán részint jutalmazásokra, részint tudományos és szépirodalmi folyóiratok járatására, valamint könyvek vásárlására és bekötésére fordittatott 116·99 frt, takarékpénztárba helyeztetett

25 frt; mely összegek levonása után maradt 50·54 frt. Ezenkívül az egyesület tényleges vagyona 179·8 frt, mely a Szeged-Csongrádi takarékpénztárban gyümölcsösik.

A könyvtár vásárlás utján 21 művel 26 kötetben, ajándékozás utján 6 művel 7 kötetben szaporodott. Ajándékoztak: dr. Czirbusz Géza tanár ur 2 művet 3 kötetben, Krausz József VII. oszt. tanuló 4 művet 4 kötetben. A könyvtár jelenleg 389 művet tartalmaz 531 kötetben.

A könyvtárt gyarapították a folyóiratok is. A kör ez évben előfizetett a „Magyar nyelvőr“-re, a „Századok“-ra, a „Figyelő“-re, a „Budapesti Szemlé“-re a „Természettudományi közlöny“-re, a „Philologiai közlöny“-re, s le volt kötelezve a magyar tudom. akadémia könyvkiadó vállalatának.

E. Gyorsíró-kör.

A „Szegedi főgymnasiumi gyorsíró-kör“ 1885. év szeptember hó 20-án tartotta meg IX. alakuló gyűlését. Beiratkozott 66 rendes és 24 rendkívüli tag.

A kör elnöke: a főgymnasium igazgatója.

Vezér elnök: Bódogh János, okl. gyorsíró.

Előadók: Hegedűs András VIII. oszt. t., Cocron Miklós VII. oszt. t.

Titkár: Flesch Sándor VII. oszt. t.

Pénztárnok: Noszlopy Antal VII. oszt. t.

Könyvtárnok: Gulyás Vilmos VI. oszt. t.

Fegyzök: Csóti Márk VI. oszt. t., Lakatos Sándor V. oszt. t.

A szaklapok levelezői: Becsei Károly VIII. oszt. t., Simonyi Béla VII. oszt. t.

A kör működésének nevezetesebb mozzanatai:

1. A budapesti magyar gyorsíró-egyesület által hirdetett correct vitairási pályázatokra körünkben 6 jeligés dolgozat küldetvén föl, az első díjat Takács István VIII. oszt. tanuló nyerte el. Dicsérő okmányt nyertek ugyanezen fokon: Hegedűs András, Schulhof Zsigmond VIII. oszt. t.; továbbá Noszlopy Antal VII. oszt. t. a gyorsírás terjesztése körül kifejtett buzgó tevékenységeért elismerő okmányt kapott.

2. F. év márczius 14-én a kör vezér-elnökével 4 gyorsírás tanuló utazott föl Budapestre, hogy ott az országházban tartandó nyilvános írás-versenyben részt vegyenek. A versenyre 54 pályamunkálat adatván be, a szegediek közül Hegedűs András és Flesch Sándor — percenkint 220 szótag leírásaért — egy-egy aranynyal jutalmaztattak.

3. A gyorsírási szaklapok az iskolaév elején a tagok által 80 példányban rendeltettek meg.

4. A kör könyvtárát a megjelent gyorsírási művekkel gyarapította; f. év május hó 30-án saját kebelében tartott írás verseny jutalmazására egy aranyat és 16 frt 40 krajczár értékű gyorsírási műveket vásárolt; a gyakorlati kiképzés előmozdítása céljából hetenként két gyakorló órát tartott; szegényebb sorsu tagjainak tagsági díjait elengedte s őket a szükséghez képest tan- és olvasókönyvvel ellátta.

5. A kör kebelében megtartott írásverseny alkalmával 51 pályamunkát adatott be.

6. A pályázatok megbirálására, valamint a pénz- és könyvtári kezelés megvizsgálására megválasztottak: Bernheim Mátyás, Boros József, Cocron Miklós, Flesch Sándor, Lantos Antal, Noszlopy Antal, VII. oszt. t. és Pap Dezső VI. oszt. t. Ezenkívül a szervező bizottságba a következő 5 tag választott: Noszlopy Antal, Lantos Antal VII. oszt. t., Gulyás Vilmos VI., Lakatos Sándor V., és Polner Kálmán IV. oszt. tanulók.

7. A kör saját kebelében elhatározta, hogy ezentúl bevételeinek egy negyedrészt a könyvtár beszerzésére, egy negyed részét a versenyírások jutalmazására, kétnegyed részét pedig egy *gyorsírási alapítvány* létesítésére fordítja. Ugyanis a következő iskolai év elején, (a kör 10 éves főnnállásának alkalmából) egy díszesen kiállított gyorsírási tankönyv fog kiadatni, melyből a kör, kiállítási árban, bevételei felerészének megfelelő mennyiségű példányt vesz át. Ezeknek az eladási árából befolyt összeg takaréktárilag tőkésítettik, mindaddig, míg annak kamataiból két arany a budapesti magyar gyorsíró egyesület által hirdetett correct-stenogrammok jutalmazására, két arany pedig a szegedi főgymnasiumi gyorsíró-kör kebelében tartandó írásverseny díjazására fordítható nem lesz.

Addig is azonban, míg ez bekövetkeznék, és az alapítvány a tanintézet igazgatóságának közbejöttével formuláztatnék, az alapítvány kamatait (a következő iskolai évtől kezdve) fele részben a kör elnöke, fele részben a gyorsíró-kör fogja sajátjából adományozni.

A számadások vezetésének ellenőrzésére négy tagból álló *könyvkiadó bizottság* választott, névszerint: Hegedüs András VIII. Lantos Antal, Noszlopy Antal VII. és Pap Dezső VI. oszt. tanulók. A tanintézetből eltávozott bizottsági tagok időről időre pótoltnak fognak.

8. A gyorsíró-kör évi bevétele 90 frt 50 kr, összes kiadása 47 frt 65 kr volt; ennél fogva a gyorsírási alapítvány javára megmaradt 42 frt 85 kr.

9. Az iskolai év alatt a kör összesen 10 gyűlést és versenyírást tartott; alapszabályait a szerzett tapasztalatok alapján módosította; az iskolai év végén működését nyilvános vizsgálattal és írásversenynyel fejezte be, mely alkalommal az összes jutalmak kiosztattak. Jutalmakat nyertek az eddig felsoroltakon kívül:

a) *Perczenkint 200 szótag sebességű dictatum hibátlan után-írásdéért:* Bernheim Mátyás VII. oszt. t. (sorshuzás utján) 1 aranyat, a többiek hasonló értékű munkálatért gyorsírási műveket nyertek, névszerint: Kunitzer Antal, Schulhof Zsigmond VIII., Lantos Antal, Noszlopy Antal VII., Gombkötő János, Pap Dezső VI. oszt. tan.

b) *Perczenkint 170 szótag sebességű dictatum hibátlan után-írásdéért:* Boros József, Köppich Jenő, Simonyi Béla VII., Gulyás Vilmos, Muntyán István (*kezdő gyorsíró*) VI., Doktor Ferencz, Lakatos Sándor és Kovács-Kása Rókus V. oszt. tanulók gyorsírási műveket; végül

c) *Perczenkint 150 szótag sebességű dictatum hibátlan után-írásdéért:* Alföldi Béla, Oblath Dezső, Kibling Miklós, VI. és Loewel János V. oszt. tanulók, szintén gyorsírási műveket nyertek.

d) *Kiváló szorgalmukért megjutalmaztattak:* Battancs Pál, Cocron Miklós, Neumann Salamon, Nové József, VII., Csóti Márk, Ollik Pál VI., Flesch Mór, Polner Kálmán, Kleiner Dezső, Gönczi Elek IV., Gyólai István III. A. és Varga János III. B. oszt. tanulók.

10. A körnek rendes tagjai: a szegedi főgymnasium V—VIII. osztályának a gyorsírási tanfolyamra beiratkozott növendékei; rendkívüli tagok: a többi gyorsírást tanulók.

Beiratási díj 50 kr, évi tagsági díj 2 frt, ennek fejében azonban a tagok vagy a kör kiadványát, vagy valamelyik gyorsírási szaklapot kapják. Algymnasiumi tanulók beiratási díjat nem fizetnek. Ugy a kör működése, mint a tagok kötelezettsége mindig egy iskolai év tartamára terjed.

F. Szertárak.

a) *Természettani szertár.*

E szertár gyarapítására a lefolyt tanévben a következő tárgyak szereztettek be: Foucault-féle inga vasállványon, — készülék a víz legnagyobb sűrűségének meghatározására, — készülék annak megmutatására, hogy a teljes nyugalomban levő víz a fagypontra alá hűtve is folyékony marad, — platina-csésze a Leidenfrost-féle kísérlethez, — tükörkészülék a szinkép színeinek egyesítéséhez, — készülék a fény elnyeléséhez gázok és gőzök által, — Bunsen-féle készülék a natrium-láng megfordításához, — chlorvegyületek a szinkép-elemzéshez, — Buff készüléke a folyadékok villamindító képességének meg-

mutatására, — Ampère állványa commutatorral, — galvanoplastikai készülék, — 2 db vágó s 1 db író gyémánt, — 2 kg higany. Ezekon kívül különféle kézi szerszámok s a kísérletekhez szükséges anyagok vásároltattak, javítások eszközöltettek.

b) Vegytani szertár.

A vegytani szertár vásárlás utján a következő eszközökkel gyarapodott: 1 db Hofmann-féle vízbontó-készülékkel; 12 db kémcsővel; 12 db főzőpohárral; 2 db üvegcsap és 1 db gáztartó — gazometerrel —. Ezekon kívül savak és sók kellő quantumban, melyek a különböző gázok fejlesztésénél szükségeltettek.

c) Természettudományi szertár.

A természettudományi szertár számára Nápolyból a következő tengeri állatok vásároltattak: I. Spongiae Cacospongia mollior, Chondrosia reniformis, Leuconia aspera. — II. Coelenterata: Actinia equina, Alcyonium palmatum, Corallium rubrum, Gorgonia verrucosa, Antennularia ramosa, Cubularia larynx, Pennaria Cavolini, Pelagia noctiluca, Rhizostoma pulmo, Agalma Sarsii, Cestus Veneris. — III. Echinodermata: Autedon phalangium, Spatangus purpureus, Cucumaria cucumis, Holothuria tubulosa, Synapta digitata. — IV. Vermes: Sipunculus nudus Polyophthalmus pictus, Serpula uncinata. — V. Crustacea: Lepas anatifera, Lepas pectinata, Peneus caramote, Pagurus striatus, Ilia nucleus, Lupa hastata. — VI. Mollusca: Solecurtus strigillatus, Sepia officinalis, Salpa catenata, Salpa so litaria, Ascidia mentula. — VII. Pisces: Amphioxus lanceolatus.

Ajándékozás folytán muzeumunk a következőkkel gyarapodott: 6 db gyermekkopyával, tek. Gyuritz Lipót gyógyszerész ur ajándéka. — 1 drb praeperaló vályu és 1 pld. köz. rókával (Canis vulpes), Tóth Béla ur ajándéka. — 1 pld. gyöngytyuk (Numida meleagris), 1 pld. szárcsa (Fulica atra), és 1 pld. vadkacsa (Anas boschas), Schannen Terézia urnő ajándéka. — Egy db farkas kopyával, tek. Nemeckay Istvánné urhölgy ajándéka. — Egy pld. kőszáli sas (Aquila fulva), tek. Kéméntzy Károly ur ajándéka. — Egy pld. fakókeselyű (Vultur fulvus), tek. Aigner ur ajándéka. — Azonkívül Schweiger József VI. oszt. tanuló egy vadkacsát (Anas boschas), egy pld. szürke ibist és egy hörcsögöt (Cricetus frumentaris); Löwengard János III. oszt. tanuló egy mókust (Sciurus vulgaris); Rózsa István IV. oszt. tanuló egy kovát (krétafészekben benőve); Szécsén Vilmos II. b) oszt. tanuló egy db cseppkővet (Montenegróból), és Paskesz Lipót II. a) oszt.

tanuló 8 db boncztani táblát adományoztak a muzeumnak. Fogadják az intézet köszönetét mindazok, kik szertárunk gyarapításához bármi csekélységgel is hozzájárultak.

G. Ifjusági könyvtár.

Az ifjusági könyvtár vásárlás utján a lefolyt tanévben a következő művekkel gyarapodott: Csiky Gergely, Görög-római mythologia. Budapest, 1885. — Jebb-Fináci. A görög irodalom története. Budapest, 1880. — Wilkins-Keleti, Római régiségek. Budapest, 1881. — Magyar Helikon, I. 4. és II. 2. Kiadja Stampel K. Pozsony, 1886. — Budenz József, Nyelvtudományi közlemények, XIX. 1. Budapest, 1884. — Kónyi Manó, Deák Ferencz beszédei, II. Budapest, 1886. — Vas Gereben, A régi jó idők. Budapest, 1886. — U. a. Nagy idők, nagy emberek. Budapest, 1886. — Dr. Brózik, Mexico fölfedezése és meghódítása. Budapest, 1878. — Lamb — Mihály, Shakspeare-mesék, 1. 2. f. Budapest, 1880. — Szilasi M. Életrajzok Plutarchosból, 1. 2. f. Budapest, 1880. — B. Hübner S. Séta a világ körül, 1—2. k. Budapest, 1883—84. — Jókai, Véres könyv, 1—2. k. Pest, 1871. A kétszarvu ember. Az egyipt. rózsza, Budapest, 1882. Csataképek 1—3. f. Budapest, 1882. Délvirágok. Pest, 1870. A büntárs. Nepean sziget. Budapest, 1873. — Jósika, Sziv rejtelvei. Budapest, 1886. Élet és tündérhon, 1—3. k. Pest, 1843. Az élet utjai. Pest, 1858. — Alt M. Ifj. Békesi F. kalandjai, 1—2. k. Budapest, 1882. — Abonyi, Fonó krónikája, 1—3. k. Budapest, 1882. Itt a szép Alföldön, Bpest. A fekete kutya. Budapest, 1881. — Verne, Az angolok az éjszaki sarkon. Budapest, 1875. A jégsivatag. Budapest, 1875. Egy chinai viszontagságai. Budapest, 1879. — Maszlaghy F. Epigonok. Esztergom, 1882. Délfranciaországból. Budapest, 1875. — Összesen 29 mű 38 kötetben és 3 füzetben 42 frt 30 kr. értékben.

Ajándékoztak a könyvtár számára: Dolinay Gyula ur: Történelmi arczképcsarnok. Budapest, 1886. — Sáfrán József tanár ur a következőket: Jókai, Egy magyar nábob 1—3 k. Pest, 1868. Kárpáthy Z. 1—3 k. Pest, 1866. — Kisfaludy S. munkái 1—4 k. Pest, 1847. — Magyar könyvtár. Pest, 1851. — Hoffmann, A jótett meghozza stb. Budapest, 1873. — Fényes, Utazások. Budapest, 1874. — Vértesi, A felkelő nap országa. Budapest, 1878. — Cox-Simonyi, Mythologia. Budapest, 1877. — Marchall, Légy férfit. Esztergom. 1869. — Bonnet, Aranykeresők, Pozsony, 1879. — Dengi, Délibáb 1878. évf. Debreczen, 1878. — Szombati, Történelmi képek, Két elbeszélés. Budapest, 1878—82. — Váradi Károly tanár ur: Réső Ensel S. Magyarországi népszokások. Pest, 1867. — Halász M.,

Drezda. Budapest, 1884. Konstantinápoly. Budapest, 1883. — Áldor, Vázlatok az emigratióból. Budapest, 1870. — Pap János, Tamás családja. N.-Kanizsa, 1883. — Szana T., A két Kisfaludy. Budapest, 1876. — Klopstock, Messias. Ford. Tárkányi. Pest, 1872. — Thomas v. Kempen. Wien. — Mühlbach, Franz Rákóczy, 1—2 k. Wien, 1861. — Képes Családi Lapok. 1881. évf. Budapest, 1881. — Smith, Rejtélyes házasság. Budapest, 1881. — Nobody, Poste restante. Budapest. — A következő V. oszt. tanulók: Bunford Gyula: Koncz S., Rajzok és elbeszélések. Szeged, 1884. — Buzáth János: Szathmáry, Történeti alakok. Nagy-Bánya, 1860. — Remellay, Julcsa, a huszár század leánya. Pest, 1864. — Jókai, Árnyképek. Pest, 1856. — Kovács. Kása Rókus: Vörösmarty, Epikai és drámai költemények. Pest, 1871. — Lakatos Sándor: M. Galeot könyve Mátyás királyról. Ford. Kazinczy G. Pest, 1863. — Massa Lajos: Maszlaghy, Epigonok. Esztergom, 1882. — Návay Sándor: Wiesemann, A rejtett gyémánt. Győr. 1861. — A következő IV. oszt. tanulók: Ausländer Vilmos: Helm, Futri Kata. — Jósika, Csehek Magyarországon 1—2 k. Bpest, 1874. — Jókai, A szegénység utja. Budapest, 1874. — Bayer Alajos: Verne, Kéraban, a vasfejü. Budapest, 1884. — Jókai, Mire megvénülünk. Budapest, 1874. — Basch Vilmos: Jókai, Regék. — Robinson. Pest, 1858. — Berger Jenő: Werner, Az önző. Budapest, 1883. — Szigeliget, A trónkereső. Budapest, 1880. — Bráz József: Kisfaludy S., Regék. Pest, 1832. — Csurly József: Dr. Pallmann, Gefährliche Jagden. Leipzig, 1882. — Czettler Gyula: Deák Ferencz, adomák. Pest, 1871. — Feiszthammel Mihály: Oktavián császár. Pest. — Flesch Mór: Bonnet, Elefántvadászok. — Hoffmann, Ein Spion. Stuttgart. — Frankl Antal: Khern Ede, Szines könyv. Brassó, 1861. — Vértesi, Beszélyek. — Hammer Jenő: Hazánk és a külföld. Pest, 1867. — Ete Zsigmond, Egy görbe országból. Budapest, 1885. — Románczok. Pest, 1860. — Kovács Elemér: Vadászkalandok. Pest, 1872. — Gr. Gvadányi, Rontó Pál. Esztergom. — Bánfi, Munka és jutalom. Budapest, 1881. — Mayer Miksa, Aranybánya. Budapest, 1878. — Löw Ákos: Jókai, Koronát szerelemért. Budapest, 1874. Áldor, Attila. Budapest, 1876. — Magyar nemzeti vértanuk. — Vörösmarty, Marót bán. Buda, 1838. — Győrfi, Hat humoros toaszt. Esztergom. — Várkonyi, Vidám elbeszélések. Esztergom, 1885. — Jókai, A büntárs, stb. Budapest, 1873. — A kétszarvu ember. Budapest, 1858. — Szulik, Két elbeszélés. Budapest, 1877. — Szombati, A grófné titka. Budapest, 1879. — Lauka, Egy agglegény viszontagságai. — Lusztig Emil: Lessing, Laokoon. Budapest, 1877. — Bonnet; Aranykeresők. Pozsony, 1879. — Jókai, Szegény gazdagok. 1—3. Budapest, 1869. Szomorú napok. Budapest, 1882. — Császár Ferencz beszélyei. Buda-

pest, 1842. — Pap János, Tamás családja. N.-Kanizsa, 1883. — Adomár. Budapest, 1871. — Massa János: Verne utazás a holdba. Budapest, 1882. — Schmidt: Ifjusági iratok. VI. k. — Obláth Jenő: Wildermuth, Regék és elbeszélések. Budapest, 1870. — Cooper, A kém. 1—2 k. Budapest, 1876. — Preszly Aladár: Dudás, A zentai csata. Zenta, 1885. — Prosznitz Mihály: Hoffmann, A magas északon. Budapest. 1864. — Remellay, Kereszt és félhoid. Budapest, 1861. — Reitter Ede: Győri, Don Quichotte. Budapest, 1875. — Vörösmarty: Kisebb költeményei. Pest, 1871. — Verne, Utazás a holdba. Budapest, 1882. — Mayer Miksa, Onogeses. Budapest. — Schweiger Dezső: Serpa Pinto utazása Afrikán keresztül. Budapest, 1884. — Dritte Reise in das Innere von Süd-Afrika. — Schweighoffer György: Vadász-kalandok. Pest, 1872. — Könyves-Tóth Kálmán, A világlátók. — Singer Sándor: Bánfi, A jósno álmai. — Hoffmann, A helgolandi fiu. Budapest, 1875. — Somossy Aladár: Palotás, Tanyai történetek. Szeged, 1883. — D'Elle Vaux Béla: Hoffmann, A királyfi. Budapest, 1874. — A következő III. A) osztály tanulók: Biró Sándor: Beer, Geschichte Wien. — Kisfaludy K., Tihamér. Pest, 1854. — Tolnai, Somvári Fényes Ádám. Budapest. — Haris Andor: Hoffmann, Isten segélyével. Budapest, 1877. Munka jutalma. Budapest, 1875. — Liptai Károly: Szulik, Elbeszélések. Budapest. — Magyar Imre: Schmidt, A báránka. — Müller Ármin: Palotás, Tanyai történetek. Szeged, 1883. — A következő III. B) osztály tanulók: Flesch Rudolf: Taylor, Barátságból. Budapest, 1882. — Berczik, Az igmándi kispap. Budapest, 1883. — Kisfaludy K., Csalódások. Budapest, 1879. — Kochanovszkyné, Szeretett. Budapest, 1882. — Gogoly, Buliba Tárász. Budapest, 1878. — Lever: A viharban. Budapest, 1882. — Manusov Ferencz: Márton J., Csipkerózsák. Arad, 1885. — Gr. Gvadányi, Egy falusi nótáriusnak budai utazása. Budapest, 1878. 116 k. és 4 füzet 35 frt értékben.

Továbbá Sáfrán József tanár ur és intézetünk következő növendékei adományaikkal szintén jelentékenyen hozzájárultak az ifj. könyvtár gazdagodásához: Schorsch F., Kovács-Kása R., Prachthäuser Gy., Rojcssek S., Szerényi J., Bencsik L., Maroscher Tr., Politzer Arn., Nagy E., Ivánkovits A., Herczmanszky E., Vázsonyi H., Kronstein B., Ujhelyi S., Virág Gy., Kovács I., Pohl L., Lakatos S., Békei N., Fromm G., Molnár I., Maróczy G., Herczog J., Schmidt J., Somogyi Sz. Scherer N., Doktor F. Weisz L., Vértes J., Kellner, Tiefenthaler Ar. Stern I., Spitzstein S. Princz M., Herf M., Bersán Au., Blüh E., Jeremits M., Pollák B., Szalay Gy., Prédics P., Pálmay J., Návay S., König V., Krausz I., Kasza L., Fernbach P., Lefkovicz A. V. oszt. tanulók: — Nikolits Béla, Kakuszi F., Klemm D.,

Kovács E., Alföldi E., Bayer Al., Preszli Al., Reitter E., Robiczek D., Schweighoffer Ö., Gera K., Moravetz Gy., Gróza M., Fischer S., N. N., Strébl M., Schreiber O., Nagy B., Vass K., D'Elle Vaux Béla, Follráth L., Schiller J., Flügelmann J., Engelmann P., Somogyi S., Hammer J., Massa J., Pollner K., Sávay L., Feiszthammel M., Izer H., Prileszky Z., Kerny S., Pálffy D., Rácz I., Oblath J., Basch Vilmos., Valkai F., Berger J., Anton M., Prosznitz M., Kilián Béla, Kleiner D., Buttyán E., Holczer Gyula, Gaszner B., Klein M., Löw A., Alföldi E., Wagner A., Preszli Al., Schannen F., Pálffy D., Konetsni I., Jozsifovics M., IV. oszt. tanulók; — Löwengard I., Gutmann M., Tiefenthaler R., Flesch R., Pap R., Scheirich T., Veliacha K., Kövecs K., Kopasz M., Mandl J., Tarnay Al., Müller Izsó, Magyar I., Proll L., Kreybig R., Weisz Izsó, Horváth L., Haris A., Reinitz Á., Tóth Imre, Lázár Leo, Márky F., Darvasy Károly, Deutsch Al., Hauser Ignác, Gerencsér László és Noszlopy Pál III. osztálybeli tanulók.

Ezen adományozás folytán a könyvtár a következő művekkel gyarapodott: Beöthy Zsolt, Névtelenek. Budapest, 1875. — Cooper, A kém. 1—2. k. Budapest, 1876. — Dickens, Puszta ház. 1—5 k. Pest, 1855. — Eötvös, Elbeszélések. Pest, 1859. — Jósika, Viszhangok. 1—2. k. Pest, 1860. — Végváriak. 1—3. k. Pest, 1864. — Kelemenfy, Beszélyek. 1—2. k. Pest, 1846. — Cottin, A szibériai száműzöttek. Budapest, 1879. — Fáy összes beszélyei, 1—3. k. Budapest, 1883. — Br. Nördenskiöld. Ázsia és Európa körülhajozása a Vegán. Budapest, 1883. — Asbóth János, A Zaharától az Arabáig. Budapest, 1883. — Serpa Pintó utazása Afrikán keresztül. Budapest, 1884. — Przevalszkij, Zajzánból Khámin át Tibetbe és a Sárga folyó forrásvidékére. Budapest, 1884. — Lady Brassey, Utazás a „Napsugáron“. Budapest, 1885. — Jósika, Abafi. Budapest, 1882. — Ferry, A Cserkésző. 1—2. k. Budapest, 1875. — Cooper, Vadölő. Budapest, 1873. Az utmutató. Budapest. Utolsó Mohikán. Budapest, 1873. Vadfogó. Budapest 1873. — Verne, Öt hét a léghajón. Budapest, 1880. Utazás a holdba. Budapest, 1882. A fekete Indiák. Budapest, 1877. A Begum 500 milliója. Budapest, 1880. Tizenöt éves kapitány. Budapest, 1880. Strogoff M. utazása. Budapest, 1885. — Jókai, Erdély aranykora. 1—3. k. Budapest 1874. Janicsárok végnapjai. 1—2. k. Budapest, 1881. 28 mű 43 kötetben, 39 frt 55 kr értékben.

Végül hálás köszönettel említjük föl tek. Vinczehidy Izidor takarékpénzt. igazgató urnak 15 frnyi adományát, mely összegben az ifjusági könyvtár részére 10 kötet mű szereztetett meg.

A mult tanév végén az ifj. nagyobb könyvtár tartalmazott 845 művet 1429 kötetben. Jelenlegi gyarapodás 18 mű 19 kötet, 27 frt

60 kr értékben. Az ifj. kisebb könyvtár tavalyi létszáma volt 423 czim. Jelenlegi gyarapodás 188 kötet és 7 füzet, 104 frt 25 kr. értékben.

Az összes gyarapodás 183 mű 207 k. és 7 füz., 131 frt 85 kr. értékben.

H. Tanári könyvtár.

A könyvtár vásárlás utján a következő munkákkal gyarapodott: Gyulai Pál, Budapesti szemle 1885—86. évf. — Természettudományi közlöny 1885—86. évf. — Országos középiskolai tanáregyesületi közlöny 1885—86. évf. — Zeitschrift für die österreichischen Gymnasien 1885—86. — Annalen der Physik und Chemie 1885—86. — Közoktatás 1885—86. — Dr. Kleyer Adolf, Aufgaben-Sammlung. Stuttgart, 1881—84. 40 füz. — Klügel Georg Simon, Mathematisches Wörterbuch. Leipzig, 1803. 5 köt. és 2 suppl. — Salmon-Fiedler, Analytische Geometrie der Kegel-schnitte. Leipzig, 1873. — Salomon Joseph, Lehrbuch der reinen Elementar-Geometrie. Wien, 1866. — Lübsen, Ausführliches Lehrbuch der Arithmetik u. Algebra. Leipzig, 1872. Ausführliches Lehrbuch der Elementar-Geom. Leipzig, 1872. Ausführliches Lehrbuch der Analysis. Leipzig, 1871. Einleitung in die Infinitesimal-Rechnung. Leipzig, 1869. — Dr. Bardey, Algebraische Gleichungen. Leipzig, 1868. Aufgaben-Sammlung. Leipzig, 1871. — Dr. Baltzer Richard, Die Elemente der Mathematik. Leipzig, 1879. 2 köt. Theorie der Determinanten. Leipzig, 1875. — Bartl, Sammlung von Rechnungs-Aufgaben. Prag, 1879. — Dr. Mathiessen, Sammlung der Resultate zum Übungsbuch für den Unterricht in der Arithm. und Algebra. Köln, 1882. — Vega Georg's, Logarithmisch-Trigonometrisches Handbuch. Berlin, 1855. — Vega-Bremiker, Logarithm.-trigon. Handbuch. Berlin, 1868. — Dr. Kleyer's Mathem.-techn.-naturwissenschaftliche Encyclopädie, 1—7. Stuttgart, 1884. — Dr. Spitz, Lehrbuch der allgem. Arithmetik. Leipzig, 1868. 1—2. Lehrbuch der ebenen Geometrie. Leipzig, 1870. Lehrbuch der ebenen Trigonometrie. Leipzig, 1870. Lehrbuch der Stereometrie. Leipzig, 1868. — Milinowski, Die Geometrie, 1—3. Leipzig, 1881. — Dr. Bihari Péter, Általános hazai és művelődéstörténet, 1—2. Budapest, 1884. — Dr. Keleti Károly, A Balkán-félsziget némely országainak és tartományainak közgazdasági viszonyai. Budapest, 1885. — Strausz Adolf, Bosznia és Hercegovina politikai . . . leirása. 1—2. k. Budapest, 1883. — Dr. Kerékgyártó Béla, A magyar királyi udvar. Budapest, 1881. — Léderer Ábrahám, A testi büntetés a családban és az iskolában. Budapest, 1884. — Gervinus, Bevezetés a 19. század történetébe (Olcsó könyvtár). — Dr. Cserni Béla, Tájékozás a csillagos égen. Gyulafehérvár,

1885. — Dr. Acsády Ignác, Magyarország Budavár visszafoglalása korában. Bpest, 1886. — Dr. Hunfalvi János, A magyar birodalom földrajza. Budapest, 1886. — Weissenfels, Horaz. Berlin, 1885.

Ajándékozásból gyarapodott a könyvtár: A magyar tudományos Akadémia kiadványaiból a következő munkákat küldötte meg intézetünknek: Dr. Mihákovics Géza, A gerinczes állatok szerveinek fejlődése. Budapest, 1885. — Dr. Wlassics Gyula, A bűnkisérlet és bevégzett bűncselekmény, I. Budapest, 1885. — M. Florianus, Chronica minora, IV. Budapest, 1885. — Fejérfataky László, Magyarországi városok, régi számadáskönyvei. Budapest, 1885. — U. a., A királyi kancellária az Árpádok korában. Budapest, 1885. — Thaly Kálmán, A székesi gr. Bercsényi család, I. Budapest, 1885. — Szilágyi Sándor, A linzi béke okirattára. Budapest, 1885. — Majláth Béla, A szőnyi béke okmánytára. Budapest, 1885. — Nyelvemléktár, XIII. Budapest, 1886. Dankó József, A francia könyvdisz a renaiss. korban. Budapest, 1886. — Budenz, Nyelvtudományi közlemények, XIX. 1—3 füz. — Irodalomtörténeti emlékek, I. Budapest, 1886. — Régi magyar költők tára, V. Budapest, 1886. — Dr. Halász Ignác, Svéd-Lapp nyelv. Budapest, 1885. — B. Nyáry Albert, A heraldika vezérfonala. Budapest, 1886. — Dr. Lászlófalvy, Magyarországi török kincstári defterek, I. Budapest, 1886. — Dr. Szentkláray Jenő, A dunai hajóhadak története. Budapest, 1886. — Archaeologiai közlemények, XIV. Budapest, 1886. — Értekezések a nyelv- és széptud. köréből, XII. 6—8., XIII. 1—8. Budapest, 1885. — Értekezések a történelmi tudom. köréből, XII. 3—10., XIII. 1—3. Bpest, 1886. — Értekezések a társadalmi tudom. köréből, VII. 10, VIII. 1—8. Bpest, 1886. Értekezések a math. tudom. köréből, XI. 10, XII. 1—11. Bpest, 1886. Értekezések a term. tudom. köréből, XV. 1—10. Bpest, 1885. — König Gyula, Mathem. és természettudom. értesítő, III. 8—9. és IV. 1—7. Bpest, 1886. — B. Eötvös Loránd, Mathem. és természettudományi közlemények, XX. 1—5. és XXI. 1. Budapest, 1885. — Emlékbeszédek az Akadémia elhunyt tagjai fölött, III. 7—10. IV. 1. Budapest, 1886. — A magy. tudom. Akadémia értesítője, XIX. évf. 1—4. sz. Bpest, 1885. — A magyar tudom. Akadémia évkönyvei, XVII. köt. 3 db. Bpest, 1885. — Hampel József, Archaeologiai értesítő, V. 4—5. sz. Bpest, 1885.

Ezekon kívül ajándékoztattak: A vall. és közokt. miniszternek a közoktatás állapotáról szóló 14 jelentése; továbbá az orsz. tanítói nyugdíj- és gyámalap 1884. állapotáról szóló jelentése. A nm. vall. és közokt. miniszterium ajándéka. — A m. k. földtani intézet kiadványai az 1885. kiállítás alkalmából.

Reizner János, Történelmi vizsgálatok a zsidók szegedi letelepülése körül. A szerző ajándéka. — Dr. Pachinger Alajos, Echynorhynchus Haeruca. Kolozsvár, 1884. A szerző ajándéka. — Az országos régészeti és embertani társ. évkönyve 1879—1885. Budapest, 1886. — Az 1885. orsz. kiállítás hivatalos katalógusai s egyéb kiadványai. Budapest, 1885.

Dr. Wargha Gyula, Magyarország pénzüzeteti. Budapest, 1881.

I. A főgymnasium ösztöndíjas és jutalmazott tanulói az 1885/86. tanévben.

a) Ösztöndíjasok.

1. Aigner Ernő, III. A. oszt. tan., a Lonovics-féle családi alapítványból évi 260 frttal.

2. Bachó József, VI. oszt. tan., a Bachó-féle családi alapítványból évi 147 frttal.

3. Balogh Sándor, VI. oszt. tan., a Makra-féle alapítványból évi 110 frttal.

4. Doktor Ferencz, V. oszt. tan., az Alapy-féle alapítványból évi 210 frttal.

5. Hitzing János, VII. oszt. tan., a Szereday-féle alapítványból évi 20 frttal.

6. Jeremics Márk, V. oszt., tan., a szerb maticza alapítványából évi 300 frttal.

7. Kovács Pál, I. B. oszt. tan., az Oltványi István-féle családi alapítványból évi 123 frt 24 krral.

8. Márton József, VIII. oszt. tan., a váczi püspök-féle alapítványból évi 120 frttal.

9. Nikolits Béla, IV. oszt. tan., az Alapy-féle alapítványból évi 150 frttal.

10. Noszlopy Atal, VII. oszt. tan., az Alapy-féle alapítványból évi 210 frttal.

11. Onitiu Valér, V., oszt. tan., a Gozsdu-féle alapítványból évi 150 frttal.

12. Revitzky Rezső, II. B. oszt. tan., a Revitzky-féle családi alapítványból évi 200 frttal.

13. Schmidt István, VIII. oszt. tan., a Bonnaz-féle alapítványból évi 96 frttal.

14. Szimits Péter, VII. oszt. tan., a Bósits-féle alapítványból évi 105 frttal.

15. Tiefenthaler Arnold, V. oszt. tan., a Schmidt-Wellenstein-féle alapítványból évi 61 frttal.

b) Futalmazottak.

I. A vallásban tanusított jeles előmenetelért:

Tóth Árpád, VII. oszt. tan., az Ebner-féle alapítványból 6 drb arannyal.

II. A magyar irodalomban tett jeles előmenetelért:

Márton József, VIII. oszt. tan., a Kisfaludy-társaság által alapított Kisfaludy-jutalomból 25 frt értékű magyar irodalmi művekkel.

III. Jó magaviseletük és előmenetelükért:

1. Csóti Márk, VI. oszt. tan., a Sobay-féle alapítványból 25 frt 20 krral.

2. Massa János, IV. oszt. t., a Sobay-féle alapítványból 25 frt 20 krral.

3. Flesch Sándor, VII. oszt. tan. a dr. Cajus Gábor és neje Abeles Regina alapítványából 60 frttal.

IV. A természettudományokban fölmutatott jeles előmenetelükért a Természettudományi társulat által ajándékozott könyvekkel jutalmaztattak: Gombkötő János VI., Boros József, Flesch Sándor, Noszlopy Antal, Tóth Mihály VII. oszt. tanulók.

Értesítés a jövő 1886—87. tanév megnyitásáról.

A jövő tanévre a beiratások augusztus hó három utolsó napján történnek. — A fölvétel szabályai a következők:

1. A növendék szülői vagy ezek megbizottja kíséretében jelentkezik az igazgatóságnál s itt fölmutatja az előbbi tanévről szóló iskolai bizonyítványát s azon tanodának, melyben ezen bizonyítványt nyerte, Értesítőjét, továbbá keresztelőlevelét s illetőleg születési bizonyítványát.

2. Tandíj fejében a négy alsó osztályba járó ifjak, ha helybeliek 3 frt 80 krt, ha vidékiek 6 frt 80 krt, — a négy felsőbe járók pedig, ha helybeliek 5 frt 80 krt, ha vidékiek 10 frt 80 krt fizetnek egész tanévre. Szegény sorsú, de jó magaviseletű s szorgalmas növendék, szegénységi bizonyítvány fölmutatása mellett, tandíjelengedést kérhet.

3. Az első osztályba csak oly tanuló vétetik föl, ki 9-ik életévét betöltötte, s a népiskola 4-ik osztályának tananyagában kellő jártassággal bír.

A vidéki szülők és gyámok figyelemztetnek, hogy a gyermekeik részére fölfogadandó szállás iránt az igazgatóságnál tudakozódhatnak.

Szeged, 1886 június hó 30-án.

Magyar Gábor,

igazgató.

TARTALOM.

	<i>Laf.</i>
<i>A szegedi főgymnasium új épülete visszapillantással az intézet törté- neti vázlatára</i>	3
<i>A tanári kar</i>	39
<i>Előadott tananyag</i>	41
<i>Írásbeli feladványok</i>	53
<i>A tanulók előmenetele :</i>	
<i>A. A kötelezett tantárgyakban</i>	56
<i>B. A nem kötelezett tantárgyakban</i>	81
<i>A sorozatban használt érdemjegyek fokozata</i>	85
<i>Rövidítések jelentménye</i>	85
<i>Statisztikai kimutatások :</i>	
<i>A. A tanulók általános áttekintése</i>	86
<i>B. A tanulmányok eredményének áttekintése</i>	88
<i>C. A tanulók általános osztályzása</i>	89
<i>D. Az érettségi vizsgálatok eredménye</i>	90
<i>E. A tanulók származási helyének kimutatása osztályonként</i>	91
<i>Adatok a főgymnasium történetéhez :</i>	
<i>A. Az intézet beléletére vonatkozó fontosb mozzanat</i>	92
<i>B. Felsőbb hatóságoktól érkezett fontosabb leiratok</i>	95
<i>C. Ifjusági segélyző-egylet</i>	95
<i>D. Önképző-kör</i>	96
<i>E. Gyorsíró-kör</i>	101
<i>F. Szertárak</i>	103
<i>G. Ifjusági könyvtár</i>	105
<i>H. Tanári könyvtár</i>	109
<i>I. A főgymnasium ösztöndíjas és jutalmazott tanulói</i>	111
<i>Értesítés a jövő tanév megnyitásáról</i>	113

